2025/2157

27.10.2025

# NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2025/2157,

## annettu 17 päivänä lokakuuta 2025,

## Ukraina-suunnitelman arvioinnin hyväksymisestä annetun täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2024/1447 muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon Ukrainan tukivälineen perustamisesta 29 päivänä helmikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/792 ([1]) ja erityisesti sen 20 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Sen jälkeen, kun Ukraina oli 20 päivänä maaliskuuta 2024 toimittanut Ukraina-suunnitelman, jäljempänä ’suunnitelma’, komissio esitti neuvostolle myönteisen arvionsa. Neuvosto hyväksyi kyseisen myönteisen arvion neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2024/1447 ([2]).

(2) Sen jälkeen, kun neuvosto hyväksyi suunnitelman, Ukrainalle on asetuksen (EU) 2024/792 24 ja 25 artiklan mukaisesti maksettu 6 000 000 000 euroa poikkeuksellisena väliaikaisrahoituksena, ja Ukrainalle on maksettu 1 890 000 000 euroa ennakkomaksuna, joka vastaa 7 prosentin ennakkomaksua lainatuesta, jonka Ukraina voi suunnitelman mukaan saada. Ukrainalle on maksettu 14 995 446 398 euron lisämäärä suunnitelman mukaisissa neljässä ensimmäisessä maksuerässä asetuksen (EU) 2024/792 26 artiklan 4 kohdan nojalla.

(3) Tilanne Ukrainassa on edelleen hyvin haastava. Venäjän jatkuva hyökkäyssota hidastaa Ukrainan talouden elpymistä ja jälleenrakentamista ja aiheuttaa valtavaa painetta maan hallinnollisille valmiuksille. Näin ollen Ukraina ei voi enää osittain tai kaikilta osin saavuttaa joitakin suunnitelman laadullisia ja määrällisiä tavoitteita, etenkään niiden suunnitellussa aikataulussa.

(4) Parlamenttia (Verhovna Rada) kuultuaan Ukraina ehdotti 7 päivänä elokuuta 2025 suunnitelmaan asetuksen (EU) 2024/792 20 artiklan 1 kohdan nojalla muutoksia, jäljempänä ’ehdotetut muutokset’, vedoten siihen, ettei suunnitelma ole objektiivisten olosuhteiden vuoksi enää kaikilta osin toteutettavissa.

(5) Ehdotetut muutokset koskevat 46:ta tavoitetta täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2024/1447 vahvistetuista kaikkiaan 146 laadullisesta ja määrällisestä tavoitteesta. Ehdotetut muutokset koskevat tavoitteita, jotka oli määrä saavuttaa vuoden 2025 kolmannen neljänneksen ja vuoden 2027 viimeisen neljänneksen välisenä aikana. Kyseisistä tavoitteista kymmenen osalta Ukraina on ehdottanut alkuperäisen määräajan pidentämistä, ja neljän tavoitteen osalta määräaikaa aikaistettiin. Tavoitteen kuvausta on muutettu hieman 36 tapauksessa, pääasiassa kirjoitus- tai laskuvirheiden korjaamiseksi. Kaksi tavoitetta on jaettu kumpikin kahteen, kaksi tavoitetta on yhdistetty yhdeksi ja yksi välitavoitteeseen liittyvä tavoite on poistettu. Investointimäärärahoja on vähennetty, koska joihinkin investointeihin on tarjolla vaihtoehtoisia avustuslähteitä tai koska kysyntä on ollut alun perin odotettua vähäisempää, minkä johdosta määrät voidaan kohdentaa uudelleen yleiseen budjettitukeen. Tällainen uudelleenkohdentaminen heijastaa edelleen jatkuvan sodan aiheuttamia finanssipoliittisia paineita ja auttaa lieventämään niitä. Näin ollen suunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden kokonaismäärä ja uudistusten ja investointien alkuperäinen määrä eivät ole muuttuneet. Suunnitelman täytäntöönpano-, seuranta- ja raportointijärjestelyihin on ehdotettu joitakin muutoksia, joilla ei ole minkäänlaista vaikutusta komission alustavaan arviointiin suunnitelmasta.

([1]) EUVL L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj.
([2]) Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2024/1447, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, Ukraina-suunnitelman arvioinnin hyväksymisestä (EUVL L, 2024/1447, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj).

(6) Komissio on arvioinut asetuksen (EU) 2024/792 18 artiklan mukaisesti ehdotettujen muutosten aiheellisuuden, kattavuuden ja asianmukaisuuden. Komissio on tehnyt kyseistä arviointia laatiessaan mahdollisimman paljon yhteistyötä Ukrainan kanssa. Komissio on arvioinut erityisesti, ovatko ehdotetut muutokset tarveperusteisia, kattavia ja riittävän tasapainoisia niin, että niillä voidaan vastata Ukrainan tukivälineen tavoitteisiin, edistävätkö ne niihin merkityksellisiin haasteisiin vastaamista, jotka on määritetty osana Ukrainan unioniin liittymistä koskevaa prosessia, ja ovatko ne niiden kanssa johdonmukaisia, ovatko ne asetuksen (EU) 2024/792 4 artiklassa vahvistettujen Ukrainan tukivälineen yleisten periaatteiden mukaisia ja vastaavatko ne Ukrainan elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin. Ehdotetuilla muutoksilla ei heikennetä suunnitelman pyrkimystä tukea ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista, edistää oikeusvaltioperiaatetta, sosiaalisia päämääriä ja sukupuolten tasa-arvoa sekä vahvistaa naisten ja tyttöjen vaikutusvaltaa. Ehdotetut muutokset eivät vaikuta nykyisiin järjestelyihin unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi. Komissio on arvioinut myös, onko Ukrainan parlamenttia kuultu maan kansallisen oikeuskehyksen mukaisesti, otetaanko ehdotetuissa muutoksissa tapauksen mukaan huomioon sidosryhmiltä saatu palaute ja varmistetaanko ehdotetuilla muutoksilla, että muut avunantajat pystyvät tukemaan suunnitelman tavoitteita.

(7) Komissio katsoo, että ehdotetut muutokset eivät vaikuta täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2024/1447 esitettyyn myönteiseen arvioon suunnitelman aiheellisuudesta, kattavuudesta ja asianmukaisuudesta. Komissio otti arvioinnissaan huomioon erityisesti asetuksen (EU) 2024/792 18 artiklan 3 kohdan a–l alakohdassa säädetyt arviointikriteerit.

(8) Komissio katsoo asetuksen (EU) 2024/792 20 artiklan 3 kohdan nojalla, että ehdotetut muutokset ovat perusteltuja.

(9) Ukrainan tukivälineelle, myös suunnitelman täytäntöönpanoon, on asetuksen (EU) 2024/792 7 artiklan mukaan mahdollista saada lisärahoitusta jäsenvaltioilta, kolmansilta mailta, kansainvälisiltä järjestöiltä, kansainvälisiltä rahoituslaitoksilta ja muista lähteistä.

(10) Ruotsi osoittaa asetuksen (EU) 2024/792 7 artiklan nojalla Ukrainan tukivälineen I pilariin 750 000 000 Ruotsin kruunun – noin 67 000 000 euron – lisärahoitusosuuden rahoitustukena, jota ei makseta takaisin. Kyseinen rahoitusosuus on ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja. Komissio vastaa kyseisen rahoitusosuuden hallinnoinnista unionin menoihin sovellettavien, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) 2024/2509 ([3]) ja asetuksessa (EU) 2024/792 vahvistettujen menettelyjen mukaisesti.

(11) Ruotsin rahoitusosuus olisi asetettava Ukrainan käyttöön sillä edellytyksellä, että Ruotsin ja komission välinen siirtosopimus tulee voimaan ja siihen liittyvä rahoitusosuus siirretään. Kyseinen rahoitusosuus kohdennetaan suunnitelman seitsemänteen, kahdeksanteen ja yhdeksänteen neljännesvuosierään, ja se odotetaan maksettavan Ukrainalle edellyttäen, että asiaankuuluvat laadulliset ja määrälliset tavoitteet saavutetaan tyydyttävästi. Suunnitelman seitsemännen, kahdeksannen ja yhdeksännen erän määriä mukautetaan vastaavasti, jotta voidaan ottaa huomioon kyseisen rahoitusosuuden lopullinen euromäärä, joka saadaan soveltamalla siirtämishetkenä voimassa olevaa virallista valuuttakurssia.

(12) Komissio katsoo, että ehdotetut muutokset täyttävät tyydyttävästi asetuksen (EU) 2024/792 18 artiklan 3 kohdassa vahvistetut arviointikriteerit ja että ehdotetuista muutoksista olisi annettava myönteinen arviointi. Näin ollen olisi hyväksyttävä arviointi ja tässä päätöksessä olisi vahvistettava Ukraina-suunnitelman, sellaisena kuin se on muutettuna tällä neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä, täytäntöönpanemiseksi tarvittavat laadulliset ja määrälliset tavoitteet sekä unionin käyttöön asettama lisämäärä asetuksen (EU) 2024/792 19 artiklan mukaisesti.

(13) Täytäntöönpanopäätös (EU) 2024/1447 olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

*1 artikla*

Muutetaan täytäntöönpanopäätös (EU) 2024/1447 seuraavasti:

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

1) korvataan 1 artikla seuraavasti:

”*1 artikla*

**Ukraina-suunnitelman arvioinnin hyväksyminen**

Hyväksytään komission arvio Ukraina-suunnitelmasta, sellaisena kuin se on muutettu neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2025/2157 (*), asetuksen (EU) 2024/792 18 artiklassa säädettyjen kriteerien perusteella. Tämän päätöksen liitteessä esitetään muutetussa Ukraina-suunnitelmassa kuvatut uudistukset ja investointihankkeet, Ukraina-suunnitelman seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat järjestelyt ja aikataulu, mukaan lukien laadulliset ja määrälliset tavoitteet, sekä järjestelyt, joiden mukaisesti komissio, Euroopan petostentorjuntavirasto, Euroopan tilintarkastustuomioistuin ja tapauksen mukaan Euroopan syyttäjänvirasto saavat rajoittamattoman pääsyn tausta-asiakirjoihin ja -tietoihin.

(*) Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2025/2157, annettu 17 päivänä lokakuuta 2025, Ukraina-suunnitelman arvioinnin hyväksymisestä annetun täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2024/1447 muuttamisesta (EUVL L, 2025/2157, 27.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/2157/oj).”;

2) lisätään 2 artiklaan kohta seuraavasti:

”4. Ukrainan käyttöön asetetaan asetuksen (EU) 2024/792 7 artiklan nojalla tukena, jota ei makseta takaisin, 750 000 000:a Ruotsin kruunua vastaava lisärahoitusosuus euroina sen virallisen valuuttakurssin mukaan, joka on voimassa hetkellä, jona Ruotsin rahoitusosuus siirretään Ukrainan tukivälineeseen.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu lisärahoitusosuus pannaan täytäntöön tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun määrään sovellettavien sääntöjen ja edellytysten mukaisesti.”;

3) korvataan liite tämän päätöksen liitteessä olevalla tekstillä.

*2 artikla*

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Luxemburgissa 17 päivänä lokakuuta 2025.

*Neuvoston puolesta*

*Puheenjohtaja*

M. HEUNICKE

*LIITE*

**UKRAINA-SUUNNITELMAN RAHOITUSTUKI**

Asetuksen (EU) 2024/792 19 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetut maksuerät toteutetaan seuraavasti, ottaen myös huomioon asetuksessa säädetyt ohjeelliset vuotuiset enimmäismäärät:

**Ensimmäinen maksuerä (Q2-2024)**

Yhteensä: 4 365 691 244 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin: 1 500 000 000 euroa

Lainat: 2 865 691 244 euroa

Tavoitteita yhteensä: 9

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 2.2 | C2.R1 Tulojen hallinnan parantaminen | Valtion tullilaitoksen digitalisaatiostrategian hyväksyminen |
| 2.3 | C2.R2 Julkisen varainhoidon parantaminen | Vuosia 2025–2027 koskevan talousarvioesityksen hyväksyminen |
| 2.7 | C2.R4 Julkisten investointien hallinnoinnin parantaminen | Julkisten investointien hallinnoinnin uudistamiseksi laaditun etenemissuunnitelman toteuttamista koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen |
| 4.2 | C4.R1 Korruptiontorjuntajärjestelmän institutionaalisten valmiuksien kehittäminen | Uuden johtajan nimittäminen kansalliseen korruptiontorjuntavirastoon |
| 6.2 | C6.R2 Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen | Valtionyhtiöiden omistajaohjausta koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 8.3 | C8.R2 Ukrainan taloudellisen turvallisuuden viraston uudistaminen | Ukrainan taloudellisen turvallisuuden viraston oikeusperustan tarkistamista koskevan lain voimaantulo |
| 10.1 | C10.R1 Yhdennetty kansallinen energia- ja ilmastosuunnitelma | Yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman hyväksyminen |
| 10.15 | C10.R7 Julkisten rakennusten energiatehokkuuden ja julkisten hankintamenettelyjen parantaminen | Vuoteen 2050 ulottuvan rakennusten lämpöjärjestelmien uudistamista koskevan strategian ja toimintasuunnitelman hyväksyminen |
| 12.8 | C12.R6 Maa- ja vesialueiden miinanraivaus | Vuoteen 2033 ulottuvan miinanraivausstrategian hyväksyminen |

**Toinen maksuerä (Q3-2024)**

Yhteensä: 4 248 847 926 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin: 1 500 000 000 euroa

Lainat: 2 748 847 926 euroa

Tavoitteita yhteensä: 9

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 4.1 | C4.R1 Korruptiontorjuntajärjestelmän institutionaalisten valmiuksien kehittäminen | Korruptiontorjuntaan erikoistuneen syyttäjänviraston henkilöstömäärän lisääminen |
| 4.4 | C4.R2 Oikeudellisen kehyksen parantaminen korruption ehkäisyn tehostamiseksi | Muutetun rikoslain ja rikosprosessilain voimaantulo |
| 4.6 | C4.R2 Oikeudellisen kehyksen parantaminen korruption ehkäisyn tehostamiseksi | Varojen takaisinperintästrategian 2023–2025 täytäntöönpanoa koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen |
| 7.6 | C7.R6 Työmarkkinoiden toimivuuden parantaminen | Vuoteen 2040 ulottuvan väestökehitysstrategian hyväksyminen |
| 8.1 | C8.R1 Sääntely-ympäristön parantaminen | Sääntelyn purkamista koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen |
| 9.5 | C9.R3 Aluepolitiikan kehittäminen ja täytäntöönpano | Aluekehitystä koskevan valtiollisen strategian 2021–2027 muuttamista koskevien päätöslauselmien hyväksyminen |
| 10.8 | C10.R3 Sähkömarkkinoiden uudistus | Energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annettua asetusta (REMIT) koskevan sekundaarilainsäädännön voimaantulo |
| 15.1 | C15.R1 Teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvonta | Teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemistä, vähentämistä ja valvontaa koskevan lainsäädännön voimaantulo ja osittainen soveltaminen |
| 15.10 | C15.R6 Ympäristövaikutusten arviointi (YVA) ja strateginen ympäristöarviointi (SYA) | Sellaisen periaatemuistion laatiminen, jossa määritellään ympäristövaikutusten arviointia (YVA) ja strategista ympäristöarviointia (SYA) koskevista säännöistä sallittujen poikkeusten soveltamisala |

**Kolmas maksuerä (Q4-2024)**

Yhteensä: 3 717 741 935 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin: 400 000 000 euroa

Lainat: 3 317 741 935 euroa

Tavoitteita yhteensä: 13

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 2.1 | C2.R1 Tulojen hallinnan parantaminen | Valtion verohallinnon digitalisaatiostrategian hyväksyminen |
| 3.6 | C3.R2 Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset | Maksukyvyttömyysjärjestelmän kehittämistä koskevan lainsäädännön voimaantulo |

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 6.1 | C6.R1 Valtion omistajapolitiikan hyväksyminen | Valtion omistajapolitiikan ja valtionyhtiöiden jaottelun hyväksyminen |
| 7.5 | C7.R5 Sosiaalisen infrastruktuurin parantaminen ja laitoshoidosta luopuminen | Neuropsykiatristen ja muiden asumisyksikköjen uudistamista ja vammaisten ja vanhusten laitoshoidosta luopumista koskeva strategian hyväksyminen sekä vuodet 2024–2028 kattavan strategian hyväksyminen sen varmistamiseksi, että jokaisella lapsella on Ukrainassa oikeus kasvaa perheympäristössä |
| 8.7 | C8.R5 Lainsäädännön ja standardien yhdenmukaistaminen EU:n lainsäädännön ja standardien kanssa | Päätöslauselman hyväksyminen markkinavalvontatoimenpiteiden ja non-food-tuotteiden valvonnan uudelleen aloittamisesta, tuoteturvallisuustarkastukset mukaan lukien |
| 9.6 | C9.R3 Aluepolitiikan kehittäminen ja täytäntöönpano | Kaupunkisuunnittelun kehittämistä paikallistasolla koskevien päätöslauselmien hyväksyminen |
| 10.2 | C10.R2 Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakaan toiminnan varmistamiseksi | Uusiutuvaa energiaa koskevan markkinapohjaisen kehyksen käyttöönotto |
| 10.10 | C10.R5 Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden varmistaminen | Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden turvaavan lainsäädännön voimaantulo |
| 11.1 | C11.R1 Liikennesektorin kattava suunnittelu | Vuoteen 2030 ulottuvan tarkistetun Ukrainan kansallisen liikennestrategian hyväksyminen |
| 11.2 | C11.R2 Ukrainan vientilogistiikan potentiaalin kehittäminen | Vuoteen 2030 ulottuvan EU:n jäsenvaltioiden ja Moldovan tasavallan kanssa yhteisen rajainfrastruktuurin kehittämistä ja laajentamista koskevan strategian hyväksyminen |
| 12.1 | C12.R1 Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan institutionaalisen kehyksen yhdenmukaistaminen EU:n toimintapolitiikan kanssa | Vuoteen 2030 ulottuvan maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan strategian hyväksyminen |
| 12.5 | C12.R4 Virallisen julkisen sähköisen maatilarekisterin kehittäminen | Valtion maatalousrekisteriä koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 13.1 | C13.R1 Strategisen suunnittelun vahvistaminen ja optimaalisten puitteiden varmistaminen strategisille sijoittajille | Ukrainan mineraalivarojen perustan kehittämistä koskevan, vuoteen 2030 ulottuvan kansallisen ohjelman tarkistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo |

**Neljäs maksuerä (Q1-2025)**

Yhteensä: 4 779 953 917 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin: 500 000 000 euroa

Lainat: 4 279 953 917 euroa

Tavoitteita yhteensä: 16

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 1.1 | C1.R1 Julkishallinnon palkka- ja palkkiouudistus | Virkamiesten palkka- ja palkkiouudistusta koskevien lainsäädäntömuutosten voimaantulo |
| 4.3 | C4.R1 Korruptiontorjuntajärjestelmän institutionaalisten valmiuksien kehittäminen | Korruption torjuntaan erikoistuneen ylimmän tuomioistuimen henkilöstömäärän lisääminen |
| 4.7 | C4.R2 Oikeudellisen kehyksen parantaminen korruption ehkäisyn tehostamiseksi | Varojen takaisinperintä- ja hallinnointiviraston uudistamista koskevan lain voimaantulo |
| 6.6 | C6.R3 Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen valtionyhtiöissä | Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan eriyttämistä koskevan etenemissuunnitelman hyväksyminen |
| 7.2 | C7.R2 Varhaiskasvatuksen parantaminen | Varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 7.11 | C7.R9 Kulttuurin kehittämisen parantaminen | Ukrainalaisen kulttuurin kehittämisstrategian hyväksyminen |
| 9.1 | C9.R1 Hallinnon hajauttamisen edistäminen | Ukrainan toimeenpanoviranomaisten alueellisen organisaation uudistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo niin, että sen soveltamista lykätään |
| 9.4 | C9.R2 Kansalaisten laajempi osallistuminen päätöksentekoprosessiin paikallistasolla | Julkiseen päätöksentekoon liittyviä julkisia kuulemisia koskevan lainsäädännön voimaantulo niin, että sen soveltamista lykätään |
| 12.3 | C12.R2 Toimivien maamarkkinoiden varmistaminen | Automaattisen järjestelmän perustaminen maanomistussuhteiden julkista seurantaa varten |
| 12.7 | C12.R5 Kastelujärjestelmän pitkän aikavälin kehittäminen alan ilmastokestävyyden parantamiseksi | Kastelujärjestelmää koskevan pitkän aikavälin suunnitelman hyväksyminen |
| 13.5 | C13.R2 Hallintomenettelyjen kehittäminen | Maapohjan käyttäjille tarkoitetun päivitetyn kokoushuoneohjelmiston (e-cabinet) käyttöönotto |
| 14.1 | C14.R1 Turvallinen ja tehokas digitaali-infrastruktuuri | Radiotaajuuksien jakamista ja käyttöä Ukrainassa koskevan tarkistetun suunnitelman hyväksyminen |

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 14.2 | C14.R1 Turvallinen ja tehokas digitaali-infrastruktuuri | Valtion tietoresurssien ja kriittisen tietoinfrastruktuurin kyberturvallisuusvalmiuksien vahvistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 14.3 | C14.R2 Julkisten palvelujen digitalisaatio | Vuoteen 2026 ulottuvan, julkisten palvelujen digitalisaatiota koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen |
| 15.2 | C15.R2 Ilmastopolitiikka | Valtion ilmastopolitiikkaa koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 15.5 | C15.R3 Hiilen hinnoittelun markkinamekanismit | Kasvihuonekaasujen kansallisen päästökauppajärjestelmän käyttöönottoa koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen |

**Viides maksuerä (Q2-2025)**

Yhteensä: 2 124 423 963 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin: 300 000 000 euroa

Lainat: 1 824 423 963 euroa

Tavoitteita yhteensä: 11

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 3.5 | C3.R1 Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, lahjomattomuuden ja ammattimaisuuden lisääminen | Tuomareiden antamien rehellisyysvakuutusten ja niiden todentamismenettelyn uudistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 3.8 | C3.R2 Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset | Rahamääräisiin ja muihin velvoitteisiin liittyvien tuomioistuimen päätösten täytäntöönpanosta ja täytäntöönpanomenettelyjen digitalisoinnin jatkamisesta annetun lain voimaantulo |
| 5.4 | C5.R3 Järjestämättömien lainojen selvittämisen parantaminen | Järjestämättömien lainojen selvittämisstrategian hyväksyminen |
| 7.1 | C7.R1 Ammatillisen koulutuksen parantaminen | Ammatillista koulutusta koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 7.10 | C7.R8 Sosiaaliturvan parantaminen | Sosiaalipalvelujen hankintaa koskevan päätöslauselman hyväksyminen |
| 8.4 | C8.R3 Rahoituksen saanti ja markkinoille pääsy | Pk-yritysstrategian ja sen toteuttamista koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen |
| 9.2 | C9.R1 Hallinnon hajauttamisen edistäminen | Selvityksen hyväksyminen tarvittavista toimenpiteistä oikeushenkilöllisyyden myöntämiseksi kunnille ja sen julkaiseminen Ukrainan kuntien, alueiden ja infrastruktuurin kehittämisestä vastaavan ministeriön verkkosivustolla |
| 10.4 | C10.R2 Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakaan toiminnan varmistamiseksi | Uusiutuvan energian lisämaksun erottamista siirtotariffista koskevan etenemissuunnitelman hyväksyminen |

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 13.3 | C13.R2 Hallintomenettelyjen kehittäminen | Kriittisten raaka-aineiden louhintaa koskevien investointihankkeiden jatkumon julkaiseminen |
| 13.4 | C13.R2 Hallintomenettelyjen kehittäminen | Tuotannonjakosopimusta koskevien kansainvälisten tarjouskilpailujen käynnistäminen niiden läpinäkyvyydestä huolehtien |
| 15.6 | C15.R3 Hiilen hinnoittelun markkinamekanismit | Pakollisen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmän uudelleen käyttöön ottaminen |

**Kuudes maksuerä (Q3-2025)**

Yhteensä: 2 655 529 954 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin: 300 000 000 euroa

Lainat: 2 355 529 954 euroa

Tavoitteita yhteensä: 10

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 2.8 | C2.R4 Julkisten investointien hallinnoinnin parantaminen | Ukrainan jälleenrakentamista palvelevan digitaalisen hallintavälineen kehittäminen ja käyttöönotto |
| 3.1 | C3.R1 Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, lahjomattomuuden ja ammattimaisuuden lisääminen | Täytetään vähintään 20 prosenttia oikeuslaitoksessa avoinna olevista viroista |
| 3.2 | C3.R1 Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, lahjomattomuuden ja ammattimaisuuden lisääminen | Uuden hallinto-oikeudellisia asioita käsittelevän tuomioistuimen perustamisesta annetun lain voimaantulo |
| 5.2 | C5.R2 Valtion omistajuuden vähentäminen pankkialalla | Valtionpankkien myynnin periaatteita koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 8.8 | C8.R5 Lainsäädännön ja standardien yhdenmukaistaminen EU:n lainsäädännön ja standardien kanssa | Kolmea teollisuustuoteryhmää koskevien yhdenmukaistettujen standardien käyttöönotto |
| 10.5 | C10.R3 Sähkömarkkinoiden uudistus | Sähkömarkkinoiden yhdentymispaketin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä koskevan lain hyväksyminen |
| 12.4 | C12.R3 Investointiohjelmien hallinnointia koskevan institutionaalisen ja hallinnollisen rakenteen parantaminen | Ukrainan maatalouden valtiontukea koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 13.2 | C13.R1 Strategisen suunnittelun vahvistaminen ja optimaalisten puitteiden varmistaminen strategisille sijoittajille | Ukrainan kriittisten raaka-ainevarojen todentamista koskevan raportin julkaiseminen |
| 15.4 | C.15.R2 Ilmastopolitiikka | Ukrainan toisen Pariisin ilmastosopimukseen liittyvän kansallisesti määritellyn panoksen hyväksyminen |
| 15.9 | C15.R5 Kiertotalouden edistäminen | Vuoteen 2033 ulottuvan kansallisen jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen |

**Seitsemäs maksuerä (Q4-2025)**

Yhteensä: 2 944 082 949 euroa ([1])

Tuki, jota ei makseta takaisin: 173 000 000 euroa

Lainat: 2 771 082 949 euroa

Tavoitteita yhteensä: 20

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 1.2 | C1.R2 Ansioihin perustuva palvelukseenotto- ja valintamenettely julkishallinnossa | Virkamiesten palvelukseenottoa, valintamenettelyn läpäisemistä ja virkasuhteen päättämistä koskevan menettelyn parantamista koskevien lainsäädäntömuutosten voimaantulo |
| 2.6 | C2.R3 Julkisen velanhoidon parantaminen | Valtion keskipitkän aikavälin velanhoitostrategian hyväksyminen |
| 2.9 | C2.R5 Tarkastusjärjestelmän ja varainhoidon valvontajärjestelmän parantaminen | Valtion varainhoidon valvontaa koskevaan lainsäädäntöön tehtyjen muutosten hyväksyminen |
| 3.3 | C3.R1 Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, lahjomattomuuden ja ammattimaisuuden lisääminen | Sovitaan tai ratkaistaan 20 prosenttia vanhoista kurinpitoasioista, joita ei ole ratkaistu vuoden 2023 loppuun mennessä |
| 3.4 | C3.R2 Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, lahjomattomuuden ja ammattimaisuuden lisääminen | Pätevyysarvioinnin tekeminen 50 prosentille niistä tuomareista, joille sitä ei ole ollut tehty 30.9.2016 mennessä |
| 3.9 | C3.R2 Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset | Tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskeva tiedonkeruujärjestelmä on käytössä |
| 4.8 | C4.R3 Rahanpesun vastaiset toimenpiteet | Seuraavan kansallisen riskinarvioinnin toteuttaminen |
| 5.6 | C5.R4 Finanssivalvontaviranomaisen valmiuksien parantaminen | Pääomamarkkinoita ja järjestäytyneitä hyödykemarkkinoita koskevan valtion sääntelyn parantamista koskevan lain voimaantulo |
| 6.7 | C6.R3 Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen | Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan eriyttämistä koskevan lainsäädännön voimaantulo |

([1]) Ruotsin kuningaskunnalta ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina vuonna 2025 saatava rahoitusosuus on yhteensä 750 miljoonaa Ruotsin kruunua, mikä on noin 67 miljoonaa euroa (tarkka määrä lasketaan rahoitusosuuden siirtoajankohtana sovellettavan virallisen valuuttakurssin perusteella). Rahoitusosuudella on tarkoitus osallistua tämän ei-takaisinmaksettavan erän rahoittamiseen 258 miljoonalla Ruotsin kruunulla, mikä on noin 23 miljoonaa euroa. Rahoituksen edellytyksenä on, että asiaankuuluvat tavoitteet on saavutettu tyydyttävästi.

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 6.9 | C6.R4 Valtiontukien valvontakehyksen parantaminen | Päivitetyn valtiontukilainsäädännön voimaantulo ja keskeytetyn valtiontukien valvonnan aloittaminen uudelleen |
| 7.8 | C7.R7 Asunnon saannin varmistaminen sitä tarvitseville | Asuntopolitiikan perusperiaatteita koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 8.2 | C8.R1 Sääntely-ympäristön parantaminen | Lainsäädännön voimaantulo tiettyjen alojen sääntelyn purkamista koskevan toimintasuunnitelman mukaisesti |
| 10.3 | C10.R2 Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakaan toiminnan varmistamiseksi | Uusiutuvaan energiaan tehtävien investointien lupamenettelyjen parantamista koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 10.7 | C10.R3 Sähkömarkkinoiden uudistus | Uuden sähkömarkkinaoperaattorin nimeäminen |
| 10.11 | C10.R5 Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden varmistaminen | Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisesta sääntelyviranomaisesta annettuun Ukrainan lakiin tehtyjen muutosten voimaantulo |
| 10.13 | C10.R6 Kaukolämmönjakelun tehokkuuden parantaminen | Kaukolämpöyhtiöiden energiantuotannon modernisoimista vuoteen 2030 mennessä koskevan valtion talousohjelman hyväksyminen |
| 10.14 | C10.R6 Kaukolämmönjakelun tehokkuuden parantaminen | Tehokkaan ja kestävämmän kaukolämmön kehittämistä tukevan lainsäädännön voimaantulo |
| 11.3 | C11.R3 Rautatieliikenteen vapauttaminen | Ukrainan rautatieliikenteen turvallisuutta ja yhteentoimivuutta koskevan lain voimaantulo niin, että lakia aletaan soveltaa kolmen vuoden kuluessa sen hyväksymisestä |
| 13.6 | C13.R3 Nykyaikaisten louhintateknologioiden käyttö ja Ukrainan integroituminen nykyaikaisiin arvoketjuihin | Ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvää raportointia koskevasta lainsäädännöstä tehdyn selvityksen julkaiseminen |
| 15.3 | C15.R2 Ilmastopolitiikka | Ilmastonmuutosta ja otsonikerroksen säilyttämistä käsittelevästä tiede- ja asiantuntijaneuvostosta annetun päätöslauselman hyväksyminen |

**Kahdeksas maksuerä (Q1-2026)**

Yhteensä: 1 880 870 968 euroa ([2])

Tuki, jota ei makseta takaisin: 147 000 000 euroa

Lainat: 1 733 870 968 euroa

Tavoitteita yhteensä: 8

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 1.5 | C1.R3 Julkishallinnon ja henkilöstöhallinnon digitalisaatio | Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä (HRMIS) on käytössä |
| 3.7 | C3.R2 Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset | Mikro- ja pk-yritysten yksinkertaistetusta maksukyvyttömyysmenettelystä annetun lainsäädännön voimaantulo |
| 3.12 | C3.R4 Syyttäjälaitoksen uudistaminen | Johtotason syyttäjien läpinäkyvän ja ansioihin perustuvan valinnan mahdollistavan lainsäädännön voimaantulo |
| 5.1 | C5.R1 Pankkialan arviointi | Pankkijärjestelmän häiriönsietokykyä koskevan arvioinnin julkaiseminen |
| 8.5 | C8.R3 Rahoituksen saanti ja markkinoille pääsy | Kiinteistöjen liittymistä ulkoisiin verkkoihin yksinkertaistavan ja putkijohtokuljetuksia koskevaa sääntelyä parantavan lainsäädännön voimaantulo |
| 9.3 | C9.R1 Hallinnon hajauttamisen edistäminen | Paikallishallinnon ja toimeenpanoviranomaisten välisen toimivaltajaon parantamista koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 12.6 | C12.R4 Virallisen julkisen sähköisen maatilarekisterin kehittäminen | Valtiontuen täytäntöönpanoa julkisen maatalousrekisterin kautta koskevan raportin julkaiseminen |
| 15.8 | C15.R5 Kiertotalouden edistäminen | Kiertotalouden periaatteiden noudattamista koskevan strategian ja siihen liittyvän toimintasuunnitelman hyväksyminen |

([2]) Ruotsin kuningaskunnalta ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina vuonna 2025 saatava rahoitusosuus on yhteensä 750 miljoonaa Ruotsin kruunua, mikä on noin 67 miljoonaa euroa (tarkka määrä lasketaan rahoitusosuuden siirtoajankohtana sovellettavan virallisen valuuttakurssin perusteella). Rahoitusosuudella on tarkoitus osallistua tämän ei-takaisinmaksettavan erän rahoittamiseen 246 miljoonalla Ruotsin kruunulla, mikä on noin 22 miljoonaa euroa. Rahoituksen edellytyksenä on, että asiaankuuluvat tavoitteet on saavutettu tyydyttävästi.

**Yhdeksäs maksuerä (Q2-2026)**

Yhteensä: 2 411 976 959 euroa ([3])

Tuki, jota ei makseta takaisin: 172 000 000 euroa

Lainat: 2 239 976 959 euroa

Tavoitteita yhteensä: 16

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 1.4 | C1.R3 Julkishallinnon ja henkilöstöhallinnon digitalisaatio | Sähköisten palvelujen yhtenäisen valtiollisen verkkoportaalin nykyaikaistaminen |
| 3.10 | C3.R2 Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset | Tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskeva ajantasainen tietojärjestelmä on käytössä |
| 4.5 | C4.R2 Oikeudellisen kehyksen parantaminen korruption ehkäisyn tehostamiseksi | Uuden korruptionvastaisen strategian ja valtion korruptiontorjuntaohjelman hyväksyminen vuoden 2025 jälkeiselle ajalle |
| 5.5 | C5.R3 Järjestämättömien lainojen selvittämisen parantaminen | Järjestämättömien lainojen selvittämisen parantamista koskevien säädösten voimaantulo |
| 5.3 | C5.R2 Valtion omistajuuden vähentäminen pankkialalla | Valtion omistajuuden asteittaiseen vähentämiseen pankkialalla tähtäävän strategian hyväksyminen |
| 6.3 | C6.R2 Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen | Valtionyhtiöiden hallintoneuvostojen nimittäminen niin, että riippumattomilla jäsenillä on enemmistö |
| 7.7 | C7.R6 Työmarkkinoiden toimivuuden parantaminen | Väestön työllisyysstrategian hyväksyminen |
| 7.12 | C7.11 Investoinnit koulutukseen | Vähintään 300 miljoonan euron investoinnit koulutukseen |
| 7.14 | C7.I2 Investoinnit terveydenhuoltoon | Vähintään 200 miljoonan euron investoinnit terveydenhuoltoon |
| 7.18 | C7.I5 Investoinnit asuntotarjontaan haavoittuvassa asemassa oleville väestöryhmille | Vähintään 200 miljoonan euron investoinnit ryhmiin I ja II kuuluville vammautuneille veteraaneille, kaatuneiden veteraanien perheenjäsenille ja maan sisällä siirtymään joutuneille henkilöille suunnattuun asuntotarjontaan |
| 9.7 | C9.I1 Investoinnit Ukrainan valtiotasoa alemman tason viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin | Vähintään 5 % ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta osoitetaan valtiotasoa alemman tason viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin. |
| 10.6 | C10.R3 Sähkömarkkinoiden uudistus | Sähkömarkkinoiden osapuolten verotusedellytysten muuttamista koskevan lainsäädännön voimaantulo |

([3]) Ruotsin kuningaskunnalta ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina vuonna 2025 saatava rahoitusosuus on yhteensä 750 miljoonaa Ruotsin kruunua, mikä on noin 67 miljoonaa euroa (tarkka määrä lasketaan rahoitusosuuden siirtoajankohtana sovellettavan virallisen valuuttakurssin perusteella). Rahoitusosuudella on tarkoitus osallistua tämän ei-takaisinmaksettavan erän rahoittamiseen 246 miljoonalla Ruotsin kruunulla, mikä on noin 22 miljoonaa euroa. Rahoituksen edellytyksenä on, että asiaankuuluvat tavoitteet on saavutettu tyydyttävästi.

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 10.9 | C10.R4 Sähkön ja maakaasun hintojen vapauttaminen | Kaasu- ja sähkömarkkinoiden asteittaista vapauttamista koskevan etenemissuunnitelman hyväksyminen; toteutus sotatilalain kumoamisen jälkeen |
| 12.9 | C12.I1 Investoinnit miinanraivaukseen | Vähintään 30 miljoonan euron investoinnit maatalousmaan miinanraivaukseen |
| 14.4 | C14.R2 Julkisten palvelujen digitalisaatio | Integroidun sähköisen tunnistamisjärjestelmän toimintaa koskevan säädöksen voimaantulo asetuksen (EU) 2024/1183 periaatteiden mukaisesti |
| 15.7 | C15.R4 Luonnonvarojen ennallistaminen ja säilyttäminen | Metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen vähentämistä koskevan lain voimaantulo |

**Kymmenes maksuerä (Q3-2026)**

Yhteensä: 531 105 991 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin: 75 000 000 euroa

Lainat: 456 105 991 euroa

Tavoitteita yhteensä: 5

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 1.3 | C1.R2 Ansioihin perustuva palvelukseenotto- ja valintamenettely julkishallinnossa | Ansioihin perustuvan palvelukseenoton asteittainen palauttaminen julkishallinnossa |
| 3.13 | C3.R4 Syyttäjälaitoksen uudistaminen | Syyttäjien kurinpitojärjestelmän kehittämistä ja syyttäjien pätevyys- ja kurinpitokomitean valmiuksien parantamista koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 6.4 | C6.R2 Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen | Tärkeimpien valtionyhtiöiden yhtiöittäminen |
| 7.4 | C7.R4 Siirtyminen asepalveluksesta siviilielämään | Asepalveluksesta siviilielämään siirtymistä helpottavan järjestelmän täytäntöönpanolainsäädännön voimaantulo |
| 10.16 | C10.R7 Julkisten rakennusten energiatehokkuuden ja julkisten hankintamenettelyjen parantaminen | Rakennusten energiatehokkuuden vähimmäistasojen asettamista koskevien säädösten hyväksyminen |

**Yhdestoista maksuerä (Q4-2026)**

Yhteensä: 531 105 991 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin: 100 000 000 euroa

Lainat: 431 105 991 euroa

Tavoitteita yhteensä: 9

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 2.4 | C2.R2 Julkisen varainhoidon parantaminen | Valtion talousarvion menokartoituksen suorittaminen |
| 2.5 | C2.R2 Julkisen varainhoidon parantaminen | Ukrainan talousarviolain muuttamisesta paikallisten talousarvioiden finanssiriskien hallintamenettelyn määrittelemiseksi annetun lain voimaantulo |
| 3.15 | C3.R1 Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, lahjomattomuuden ja ammattimaisuuden lisääminen | Hallinnollisia asioita käsittelevä uusi tuomioistuin on toiminnassa |
| 3.14 | C3.R4 Syyttäjälaitoksen uudistaminen | Rikosoikeuden sähköinen asiainhallintajärjestelmä on käytössä |
| 7.9 | C7.R7 Asunnon saannin varmistaminen sitä tarvitseville | Sosiaalista asuntorahastoa koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 7.3 | C7.R3 Vammaisten kuntoutusjärjestelmän parantaminen | Vammaisten kuntoutusjärjestelmää koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 10.12 | C10.R6 Kaukolämmönjakelun tehokkuuden parantaminen | Lämmityksen ja lämpimän veden hinnankorotusten lykkäämisen peruuttaminen |
| 11.8 | C11.R3 Rautatieliikenteen vapauttaminen | Rautatieliikenteen markkinoita koskevan lain voimaantulo ja sen säännösten soveltaminen vaiheittain. |
| 11.5 | C11.R4 Merenkulun ja satamapalvelujen parantaminen | Kauppamerenkulkua ja sisävesiliikennettä koskevan lainsäädännön voimaantulo |

**Kahdestoista maksuerä (Q1-2027)**

Yhteensä: 318 663 594 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin: 70 000 000 euroa

Lainat: 248 663 594 euroa

Tavoitteita yhteensä: 2

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 11.6 | C11.R4 Merenkulun ja satamapalvelujen parantaminen | Voimassa olevan kansallisen lainsäädännän tarkastelu ja tarvittaessa muuttaminen sen varmistamiseksi, että se on linjassa satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä 15 päivänä helmikuuta 2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/352 periaatteiden kanssa |
| 12.2 | C12.R1 Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan institutionaalisen kehyksen yhdenmukaistaminen EU:n toimintapolitiikan kanssa | Maatilojen kestävyyttä koskevan tietoverkon perustaminen |

**Kolmastoista maksuerä (Q2-2027)**

Yhteensä: 212 442 396 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin: 50 000 000 euroa

Lainat: 162 442 396 euroa

Tavoitteita yhteensä: 2

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 4.9 | C4.R3 Rahanpesun vastaiset toimenpiteet | Yksityishenkilöiden pankkitili- ja tallelokerorekisteriä ja oikeushenkilöiden pankkitilirekisteriä koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 4.10 | C4.R3 Rahanpesun vastaiset toimenpiteet | Yksityishenkilöiden pankkitili- ja tallelokerorekisteriä ja oikeushenkilöiden pankkitilirekisteriä varten tarvittavat ohjelmat ja laitteet ovat käytössä |

**Neljästoista maksuerä (Q3-2027)**

Yhteensä: 212 442 396 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin: 50 000 000 euroa

Lainat: 162 442 396 euroa

Tavoitteita yhteensä: 2

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 6.8 | C6.R3 Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen valtionyhtiöissä | Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan eriyttämisen vahvistavan tarkastuskertomuksen toimittaminen |
| 8.6 | C8.R4 Julkisten hankintojen parantaminen | Julkisista hankinnoista annetun lainsäädännön yhdenmukaistamista EU:n säännöstön kanssa koskevan lainsäädännön voimaantulo |

**Viidestoista maksuerä (Q4-2027)**

Yhteensä: 1 402 119 817 euroa

Tuki, jota ei makseta takaisin: 0 euroa

Lainat: 1 402 119 817 euroa

Tavoitteita yhteensä: 14

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 3.11 | C3.R3 Oikeuslaitoksen digitalisaatio | Tietotekniikan käyttöönotto oikeuslaitoksessa |
| 6.5 | C6.R2 Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen | Raportin toimittaminen osoitukseksi siitä, että omistajaohjausjärjestelmän periaatteita noudatetaan asianmukaisesti |
| 7.13 | C7.I1 Investoinnit koulutukseen | Vähintään 650 miljoonan euron investoinnit koulutukseen |
| 7.15 | C7.I2 Investoinnit terveydenhuoltoon | Vähintään 400 miljoonan euron investoinnit terveydenhuoltoon |
| 7.16 | C7.I3 Investoinnit sosiaaliseen infrastruktuuriin | Vähintään 350 miljoonan euron investoinnit sosiaaliseen infrastruktuuriin |
| 7.17 | C7.I4 Investoinnit vahingoittuneista tai tuhoutuneista asunnoista maksettaviin korvauksiin | Vähintään 600 miljoonan euron investoinnit vahingoittuneista asunnoista maksettaviin korvauksiin |
| 7.19 | C7.I5 Investoinnit asuntotarjontaan haavoittuvassa asemassa oleville väestöryhmille | Vähintään 450 miljoonan euron investoinnit ryhmiin I ja II kuuluville vammautuneille veteraaneille, kaatuneiden veteraanien perheenjäsenille ja maan sisällä siirtymään joutuneille henkilöille suunnattuun asuntotarjontaan |
| 8.9 | C8.R6 Maksuviivästyksiin puuttuminen | Maksuviivästysten torjuntaa koskevan lainsäädännön voimaantulo |
| 8.10 | C8.I1 Investoinnit mikro- ja pk-yritysten taloudelliseen tukeen | Vähintään 450 miljoonan euron investoinnit rahoitustukeen mikroyrityksille, pk-yrityksille sekä pienille ja keskisuurille jalostusyrityksille |
| 9.8 | C9.I1 Investoinnit Ukrainan valtiotasoa alemman tason viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin | Osoitetaan vähintään 20 prosenttia ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta valtiotasoa alemman tason viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin |
| 10.17 | C10.I1 Investoinnit energiainfrastruktuuriin | Vähintään 550 miljoonan euron investoinnit energiainfrastruktuuriin |

| Juokseva numero | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi |
|---|---|---|
| 11.4 | C11.R3 Rautatieliikenteen vapauttaminen | Rautatieliikennettä koskevan lainsäädännön täytäntöönpanosäädösten hyväksyminen |
| 11.7 | C11.I1 Investoinnit liikenneinfrastruktuuriin | Vähintään 350 miljoonan euron investoinnit liikenneinfrastruktuuriin |
| 12.10 | C12.I1 Investoinnit miinanraivaukseen | Vähintään 100 miljoonan euron investoinnit maatalousmaan miinanraivaukseen |

C.1. **JULKISHALLINNON UUDISTAMINEN**

1. **Uudistusten ja investointien kuvaus**

Tämän luvun tavoitteena on vahvistaa Ukrainan julkishallinnon valmiuksia ja tehokkuutta ja asteittain yhdenmukaistaa julkishallinnon säännöt, normit, politiikat ja käytännöt EU:n säännöstön, politiikkojen ja käytäntöjen kanssa. Tässä luvussa keskitytään erityisesti virkamiesten palkka- ja palkkiojärjestelmän tarkistamiseen, ansioihin perustuvan palvelukseenoton ja julkishallinnon henkilöstövalintojen parantamiseen sekä julkishallinnon ja henkilöstöhallinnon järjestelmien digitalisointiin.

*Uudistus 1: Julkishallinnon palkka- ja palkkiouudistus*

Uudistuksen tavoitteena on ottaa käyttöön läpinäkyvä, oikeudenmukainen ja ennakoitavissa oleva työntekijöiden palkka- ja palkkiojärjestelmä OECD:n julkishallintoa koskevan SIGMA-ohjelman periaatteiden ([4]) mukaisesti.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää sellaisen uuden lainsäädännön voimaantuloa, jolla otetaan käyttöön uusi palkka- ja palkkiojärjestelmä, joka perustuu tehtävien funktionaaliseen luokitteluun, palkkojen kiinteiden ja muuttuvien osien selkeään jaotteluun ja virkaikälisän alentamiseen 50 prosentista 30 prosenttiin.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

*Uudistus 2: Ansioihin perustuva palvelukseenotto- ja valintamenettely julkishallinnossa*

Uudistuksen tavoitteena on ottaa käyttöön ansioihin perustuva virkamiesten palvelukseenotto- ja valintamenettely, jotta voidaan varmistaa kansalaisten luottamus julkishallintoon ja houkutella siihen erittäin ammattitaitoista henkilöstöä.

Uudistus on kaksivaiheinen. Se edellyttää ensinnäkin sellaisen lainsäädännön voimaantuloa, jolla parannetaan virkamiesten palvelukseenottoa, valintamenettelyn läpäisemistä ja virkasuhteen päättämistä koskevaa menettelyä. Toiseksi se edellyttää ansioihin perustuvan valinnan asteittaista palauttamista ura-alueiden A, B ja C virkoja täytettäessä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 kolmannella neljänneksellä.

*Uudistus 3: Julkishallinnon ja henkilöstöhallinnon digitalisaatio*

Uudistuksella pyritään digitalisoimaan julkishallinnon henkilöstöhallinnon toiminnot keskittyen henkilöstöhallinnon tietojärjestelmään (HRMIS) ja sähköisten palvelujen yhtenäiseen valtiolliseen verkkoportaaliin.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensinnäkin otetaan käyttöön henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä (HRMIS) ja käytetään sitä kaikissa ministeriöissä sekä kaikissa toiminnassa olevissa muissa toimeenpanoviranomaisissa ja niiden alueellisissa elimissä. Toiseksi sähköisten palvelujen yhtenäinen valtiollinen verkkoportaali nykyaikaistetaan.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisella neljänneksellä.

([4]) OECD (2023), The Principles of Public Administration, OECD, Pariisi, https://www.sigmaweb.org/publications/Principles-of-Public-Administration-2023.pdf.

2. **Tavoitteet ja toteutusaikataulu**

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 1.1 | Uudistus 1:<br>Julkishallinnon palkka- ja palkkiouudistus | Virkamiesten palkka- ja palkkiouudistusta koskevien lainsäädäntömuutosten voimaantulo | Q1 | 2025 | Saatetaan voimaan lainsäädäntöä (mukaan lukien tarvittavien sekundaarilainsäädännön ja normatiivisten säädösten antaminen), joka on OECD:n julkishallintoa koskevan SIGMA-ohjelman periaatteiden mukainen. Lainsäädännössä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— tehtävien funktionaaliseen luokitteluun perustuvan palkka- ja palkkiojärjestelmän käyttöönotto<br>— palkkojen kiinteiden tai takuuosien (vähintään 70 % vuodessa) ja muuttuvien osien (enintään 30 % vuodessa) selkeä erottelu<br>— ikälisän alentaminen 50 prosentista 30 prosenttiin. |
| 1.2 | Uudistus 2:<br>Ansioihin perustuva palvelukseenotto- ja valintamenettely julkishallinnossa | Virkamiesten palvelukseenottoa, valintamenettelyn läpäisemistä ja virkasuhteen päättämistä koskevan menettelyn parantamista koskevien lainsäädäntömuutosten voimaantulo | Q4 | 2025 | Saatetaan voimaan lainsäädäntöä (mukaan lukien tarvittavien sekundaarilainsäädännön ja normatiivisten säädösten antaminen), jolla parannetaan virkamiesten palvelukseenottoa, valintamenettelyn läpäisemistä ja virkasuhteen päättämistä koskevaa menettelyä. Lainsäädäntö on OECD:n julkishallintoa koskevan SIGMA-ohjelman ansioihin perustuvaa työhönottoa koskevien periaatteiden mukainen.<br>Säännökset, jotka koskevat ansioihin perustuvan valinnan palauttamista kaikkien julkishallinnon virkojen osalta Ukrainan hallinnassa olevalla alueella, jolla ei ole vihollisuuksia, tulevat voimaan ja niitä sovelletaan 1. kesäkuuta 2026 alkaen (tavoitteen 1.3 vaatimusten mukaisesti). |
| 1.3 | Uudistus 2:<br>Ansioihin perustuva palvelukseenotto- ja valintamenettely julkishallinnossa | Ansioihin perustuvan palvelukseenoton asteittainen palauttaminen julkishallinnossa | Q3 | 2026 | Palautetaan ansioihin perustuva valinta kaikkia julkishallinnon avoimia virkoja täytettäessä. Palauttaminen tapahtuu kolmessa vaiheessa:<br>1) ura-alueen A virat<br>2) ura-alueen B virat (Ukrainan hallitsemalla alueella, jolla ei esiinny vihollisuuksia)<br>3) ura-alueen C virat (Ukrainan hallitsemalla alueella, jolla ei esiinny vihollisuuksia). |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 1.4 | Uudistus 3:<br>Julkishallinnon ja henkilöstöhallinnon digitalisaatio | Sähköisten palvelujen yhtenäisen valtiollisen verkkoportaalin nykyaikaistaminen | Q2 | 2026 | Nykyaikaistetaan sähköisten palvelujen yhtenäinen valtiollinen verkkoportaali. Avointen virkojen julkaisemiseen ja hakemusten jättämiseen liittyvä toiminto on otettu käyttöön kokonaisuudessaan. |
| 1.5 | Uudistus 3:<br>Julkishallinnon ja henkilöstöhallinnon digitalisaatio | Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä (HRMIS) on käytössä | Q1 | 2026 | Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä (HRMIS) on otettu käyttöön kaikissa ministeriöissä ja kaikissa toiminnassa olevissa muissa toimeenpanoviranomaisissa ja niiden alueellisissa elimissä. |

C.2. **JULKINEN VARAINHOITO**

1. **Uudistusten ja investointien kuvaus**

Tämän luvun tavoitteena on parantaa Ukrainan makrotalouden ja rahoitusjärjestelmän selviytymiskykyä, varmistaa julkisten varojen tehokas käyttö, mukautua EU:n normeihin ja edistää kestävää kasvua.

*Uudistus 1: Tulojen hallinnan parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on parantaa kotimaista tulonhankintaa tehostamalla vero- ja tullihallintoa.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin on hyväksyttävä valtion tullilaitoksen digitaalista kehitystä, digitaalista muutosta ja digitalisaatiota koskeva pitkän aikavälin kansallinen strategia. Toiseksi on hyväksyttävä Ukrainan verohallinnon digitaalista kehitystä, digitaalista muutosta ja digitalisaatiota koskeva strategia.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 2: Julkisen varainhoidon parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on luoda tehokas julkisen varainhoidon järjestelmä ja varmistaa valtion rahoitusvakaus.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin on hyväksyttävä vuosia 2025–2027 koskeva talousarvioesitys keskipitkän aikavälin talousarviosuunnittelun palauttamiseksi ja budjettipolitiikan ennakoitavuuden varmistamiseksi. Toiseksi uudistuksessa on otettava käyttöön valtion talousarvion vuotuiset menokartoitukset, joissa otetaan huomioon OECD:n käytännöt prioriteettialoilla, joita ovat sosiaalinen suojelu, koulutus, terveydenhuolto, energia ja yritysten tukeminen. Kolmanneksi on saatettava voimaan laki, jolla muutetaan Ukrainan talousarviolakia paikallisten talousarvioiden finanssiriskien hallintamenettelyn määrittelemiseksi.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 3: Julkisen velanhoidon parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on lisätä valtion velanhoitopolitiikan läpinäkyvyyttä ja tehostaa valtion velanhoitoa.

Uudistus käsittää yhden vaiheen, joka on valtion keskipitkän aikavälin velanhoitostrategian hyväksyminen vuosiksi 2026–2028. Strategiaan on sisällyttävä analyysi julkisen velan rakenteesta ja kehityssuuntauksista, tavoitteet velkakestävyyden varmistamiseksi sekä toimenpiteitä kotimaisten valtionvelkamarkkinoiden kehittämiseksi.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 4: Julkisten investointien hallinnoinnin parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa julkisten investointien hallinnoinnin institutionaalisia puitteita Ukrainassa ja määritellä osallistujien tehtävät ja vastuut investointihankesyklin kaikissa vaiheissa, määrittää strategiset painopisteet, lisätä läpinäkyvyyttä ja luoda hankkeiden digitaalinen seurantakehys.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin on hyväksyttävä toimintasuunnitelma, jolla toteutetaan etenemissuunnitelma julkisten investointien hallinnoinnin parantamiseksi. Toiseksi uudistukseen sisältyy Ukrainan jälleenrakentamista palvelevan digitaalisen hallinnointivälineen kehittäminen ja käyttöönotto.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä.

*Uudistus 5: Tarkastusjärjestelmien parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa tarkastusjärjestelmää ja varainhoidon valvontajärjestelmää ja erityisesti saavuttaa Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisessa Ukrainan tukivälineen I pilarin puitteissa käytettävien varojen osalta korkea taso asetuksen (EU) 2024/792 35 artiklaa noudattaen.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää valtion varainhoidon valvontaa koskeviin päätöslauselmiin tai muuhun lainsäädäntöön tehtävien muutosten hyväksymistä ja tarvittaessa voimaantuloa, jotta valtion tarkastuslaitoksella on tarvittavat välineet varmistaa Euroopan unionin taloudellisten etujen suojelun korkea taso erityisesti Ukrainan tukivälineen I pilarin puitteissa käytettyjen varojen osalta.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

2. **Tavoitteet ja toteutusaikataulu**

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 2.1 | Uudistus 1:<br>Tulojen hallinnan parantaminen | Valtion verohallinnon digitalisaatiostrategian hyväksyminen | Q4 | 2024 | Hyväksytään Ukrainan verohallinnon digitaalista kehitystä, digitaalista muutosta ja digitalisaatiota koskeva strategia vuosia 2024–2030 koskevan kansallisen verotulostrategian suositusten mukaisesti |
| 2.2 | Uudistus 1:<br>Tulojen hallinnan parantaminen | Valtion tullilaitoksen digitalisointisuunnitelman hyväksyminen | Q2 | 2024 | Hyväksytään valtion tullilaitoksen digitaalista kehitystä, digitaalista muutosta ja digitalisaatiota koskevan pitkän aikavälin kansallisen strategia. |
| 2.3 | Uudistus 2:<br>Julkisen varainhoidon parantaminen | Vuosia 2025–2027 koskevan talousarvioesityksen hyväksyminen | Q2 | 2024 | Hyväksytään vuosia 2025–2027 koskeva talousarvioesitys ja toimitetaan se parlamentille. Esityksessä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— keskeiset makrotaloudelliset ennusteet maan taloudellisesta ja sosiaalisesta kehityksestä<br>— keskeiset budjetti-indikaattorit (tulot, menot, budjettialijäämä, julkinen velka)<br>— julkisen politiikan painopisteet aloittain ja menokatot kullekin keskeiselle menoyksikölle<br>— valtion talousarvion ja paikallisten talousarvioiden suhde toisiinsa, mukaan lukien tarvittavat ohjeet paikallisten talousarvioiden keskipitkän aikavälin ennusteiden laatimista varten<br>— julkisen talouden riskien arviointi. |
| 2.4 | Uudistus 2:<br>Julkisen varainhoidon parantaminen | Valtion talousarvion menokartoituksen suorittaminen | Q4 | 2026 | Suoritetaan valtion talousarvion menokartoitus vuosittain hallituksen päätöksen ja menetelmien perusteella ottaen huomioon OECD:n parhaat käytännöt erityisesti prioriteettialoilla, joita ovat sosiaalinen suojelu, koulutus, terveydenhuolto, energia ja yritysten tukeminen. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 2.5 | Uudistus 2:<br>Julkisen varainhoidon parantaminen | Ukrainan talousarviolain muuttamisesta paikallisten talousarvioiden finanssiriskien hallintamenettelyn määrittelemiseksi annetun lain voimaantulo | Q4 | 2026 | Saatetaan voimaan Ukrainan talousarviolain muuttamisesta paikallisten talousarvioiden finanssiriskien hallintamenettelyn määrittelemiseksi annettu laki. Laissa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— paikallisten talousarvioiden finanssiriskien hallinnasta vastaavien yksiköiden määrittäminen<br>— paikallisten talousarvioiden finanssiriskien hallinnasta vastaavien yksiköiden välisten yhteistyömenettelyjen luominen<br>— menetelmäkehysten määrittely paikallisten talousarvioiden finanssiriskien hallitsemiseksi. |
| 2.6 | Uudistus 3:<br>Julkisen velanhoidon parantaminen | Valtion keskipitkän aikavälin velanhoitostrategian hyväksyminen | Q4 | 2025 | Hyväksytään valtion keskipitkän aikavälin velanhoitostrategia vuosiksi 2026–2028. Siinä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— julkisen velan nykyrakenteen ja kehityssuuntausten analysointi<br>— velkakestävyyden varmistamistavoitteet<br>— toimenpiteet kotimaisten valtionvelkamarkkinoiden kehittämiseksi. |
| 2.7 | Uudistus 4:<br>Julkisten investointien hallinnoinnin parantaminen | Julkisten investointien hallinnoinnin uudistamiseksi laaditun etenemissuunnitelman toteuttamista koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen | Q2 | 2024 | Hyväksytään julkisten investointien hallinnoinnin uudistamiseksi laaditun etenemissuunnitelman toteuttamista koskeva toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelmassa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin sekä niiden järjestykseen ja aikatauluun:<br>— julkisia investointeja koskevan strategisen suunnittelun käyttöönotto kiinteänä osana talousarviosuunnittelua<br>— osallistujien roolien määrittely investointihankesyklin kaikissa vaiheissa<br>— yhtenäisten lähestymistapojen luominen investointihankkeiden valintaa, arviointia ja seurantaa varten riippumatta rahoituslähteistä (talousarviotulot, kansainväliset avunantajat, valtion (paikalliset) takaukset, avustukset, julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet), jotta voidaan laatia yhtenäinen hankejatkumo<br>— sellaisten priorisointikriteerien määrittely, joissa otetaan huomioon määritellyt tarpeet, hankkeiden kypsyysaste ja johdonmukaisuus alakohtaisten ja/tai alueellisten strategioiden kanssa julkisten investointien hallinnoinnin yhteydessä<br>— suurten julkisten investointihankkeiden riippumattoman arvioinnin käyttöönotto. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 2.8 | Uudistus 4:<br>Julkisten investointien hallinnoinnin parantaminen | Ukrainan jälleenrakentamista palvelevan digitaalisen hallintavälineen kehittäminen ja käyttöönotto | Q3 | 2025 | Kehitetään ja otetaan käyttöön Ukrainan jälleenrakentamista palveleva digitaalinen hallinnointiväline. Se tarjoaa yleisölle mahdollisuuden tutustua jälleenrakennushankkeita koskevaan dataan kaikissa vaiheissa, suunnittelu-, rahoitus-, hankinta-, rakentamis- ja käyttöönottovaihe mukaan lukien, mikä mahdollistaa hankkeiden toteutuksen julkisen ja läpinäkyvän seurannan ja jälleenrakennustoimien paremman koordinoinnin eri alojen välillä. |
| 2.9 | Uudistus 5:<br>Tarkastusjärjestelmän ja varainhoidon valvontajärjestelmän parantaminen | Valtion varainhoidon valvontaa koskevaan lainsäädäntöön tehtyjen muutosten hyväksyminen | Q4 | 2025 | Hyväksytään ministerikabinetin päätöslauselmiin tehdyt muutokset ja saatetaan tarvittaessa voimaan muuta valtion varainhoidon valvontaa koskevaa lainsäädäntöä. Muutoksissa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— tuen antaminen valtion tarkastuslaitokselle sen varmistamiseksi, että sillä on tarvittavat välineet suojella unionin taloudellisia etuja, erityisesti Ukrainan tukivälineen I pilarin puitteissa käytettyjen varojen osalta, kansainvälisten tarkastusstandardien mukaisesti<br>— hankintamenettelyjen seurantatoimenpiteiden vahvistaminen. |

C.3. **OIKEUSLAITOS**

1. **Uudistusten ja investointien kuvaus**

Tämän luvun tavoitteena on lisätä oikeusjärjestelmän valmiuksia, vastuuvelvollisuutta, lahjomattomuutta, tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä, jotka ovat äärimmäisen tärkeitä oikeusvaltioperiaatteen toteutumisen ja ihmisoikeuksien suojelun varmistamiseksi Ukrainassa sekä nopean elpymisen, talouskasvun ja investointien saamisen kannalta.

*Uudistus 1: Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, lahjomattomuuden ja ammattimaisuuden vahvistaminen*

Uudistuksen tavoitteena on lujittaa oikeuslaitosuudistuksen tuloksia ja lisätä kansalaisten luottamusta oikeuslaitokseen ottamalla uudelleen käyttöön tuomareiden läpinäkyvä ja ansioihin perustuva valintamenettely, tehostamalla virassa olevien tuomareiden pätevyyden arviointia, vahvistamalla kurinpitovastuujärjestelmää ja olemassa olevia lahjomattomuuden varmistavia välineitä sekä perustamalla uusi tuomioistuin käsittelemään valtion virastoja koskevia hallintoasioita.

Uudistus on kuusivaiheinen. Ensinnäkin 20 prosenttia tuomarinviroista täytetään muutetun lainsäädännön nojalla. Siinä säädetään yksinkertaistetuista valintavaiheista ja lyhennetyistä pakollisista harjoittelujaksoista, selkeiden arviointikriteerien ja pisteytysmenetelmien johdonmukaisesta soveltamisesta sekä lahjomattomuutta valvovan neuvoston osallistumisesta tuomariehdokkaiden rehellisyyden arviointiin. Toiseksi perustetaan uudet ensimmäisen ja toisen asteen erityishallintotuomioistuimet ja otetaan käyttöön läpinäkyvä tuomareiden valintamenettely hyväksytyn lainsäädännön mukaisesti. Kolmanneksi 20 prosenttia vireillä olevista kurinpitoasioista ratkaistaan yhdessä kurinpitotarkastajien yksikön kanssa korkean oikeusneuvoston priorisointimenetelmän mukaisesti. Neljänneksi pätevyyden arviointi saatetaan päätökseen 50 prosentissa keskeneräisistä tapauksista. Viidenneksi rehellisyysvakuutusten uudistamista ja todentamista koskevat lait ja säädökset tulevat voimaan. Kuudenneksi uudet ensimmäisen ja toiseen asteen erityishallintotuomioistuimet ovat toiminnassa.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 2: Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset*

Uudistuksen tavoitteena on parantaa maksukyvyttömyys- ja täytäntöönpanomenettelyjä yhdenmukaistamalla asiaa koskeva lainsäädäntö EU:n säännöstön kanssa ja kehittämällä institutionaalisia ja muita valmiuksia sen asianmukaista soveltamista varten.

Uudistus on viisivaiheinen. Ensin tulee voimaan lainsäädäntöä, jolla parannetaan maksukyvyttömyysjärjestelmää, otetaan käyttöön maksukyvyttömyyden ehkäisyjärjestelmä sekä oikeushenkilöille ja yrittäjille tarkoitettu varhaisvaroitusväline EU:n säännöstön mukaisesti. Toiseksi tulee voimaan lainsäädäntöä, jolla otetaan käyttöön mikroyritysten sekä pk-yritysten yksinkertaistetut maksukyvyttömyysmenettelyt EU:n säännöstön mukaisesti. Kolmanneksi tulee voimaan rahamääräisiin ja muihin velvoitteisiin liittyvien tuomioistuinpäätösten täytäntöönpanosta ja täytäntöönpanomenettelyn digitalisoinnin jatkamisesta annettu laki. Neljänneksi ajantasainen tietojärjestelmä, jolla helpotetaan täytäntöönpanomenettelyä, velallisen varojen jäljittämistä, pankkitilien jäädyttämistä ja velkojen perintää, on käytössä. Viidenneksi tuomioistuinpäätösten täytäntöönpanoa koskeva tiedonkeruujärjestelmä on käytössä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisella neljänneksellä.

*Uudistus 3: Oikeuslaitoksen digitalisaatio*

Uudistuksen tavoitteena on parantaa oikeussuojan saatavuutta, lisätä tuomioistuinten toiminnan läpinäkyvyyttä, tehokkuutta ja vaikuttavuutta, säästää toimintakustannuksia ja mahdollistaa näyttöön perustuva päätöksenteko oikeuslaitoksessa.

Uudistus on yksivaiheinen. Siinä on kyse yhtenäiseen oikeudelliseen tieto- ja televiestintäjärjestelmään (UJITS) kuuluvan sähköisen asiakirjahallinnon osajärjestelmän käyttöönotosta 15:ssä kokeiluun osallistuvassa tuomioistuimessa, jotka ovat ensimmäisen ja toisen asteen yleisiä tuomioistuimia, kauppatuomioistuimia ja hallintotuomioistuimia.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 4: Syyttäjälaitoksen uudistaminen*

Uudistuksen tavoitteena on parantaa syyttäjien lahjomattomuutta, ansioiden perusteella ylenemistä ja ammattimaisuutta sekä ehkäistä lahjontaa rikosprosessissa.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin tulee voimaan lainsäädäntöä, jolla otetaan käyttöön johtotason syyttäjien läpinäkyvä ja ansioihin perustuva valintamenettely. Toiseksi tulee voimaan lainsäädäntöä, jolla kehitetään syyttäjien kurinpitojärjestelmää ja parannetaan syyttäjien pätevyys- ja kurinpitokomitean valmiuksia. Kolmanneksi rikosprosessissa otetaan käyttöön kolme moduulia sähköisessä asiainhallintajärjestelmässä, joka mahdollistaa rikosasioiden sähköisen käsittelyn.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 viimeisellä neljänneksellä.

2. **Tavoitteet ja toteutusaikataulu**

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 3.1 | Uudistus 1:<br>Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, lahjomattomuuden ja ammattimaisuuden lisääminen | Täytetään vähintään 20 prosenttia oikeuslaitoksen avoimista viroista | Q3 | 2025 | Täytetään vähintään 20 % oikeuslaitoksessa 16.10.2023 avoinna olleista viroista (kaikkiaan 2 205 virkaa) muutetun lainsäädännön perusteella. Siihen kuuluu<br>— yksinkertaistetut valintavaiheet ja lyhennetyt pakolliset harjoittelujaksot<br>— selkeiden ja asianmukaisesti julkaistujen arviointikriteerien ja pisteytysmenetelmien johdonmukainen soveltaminen tuomariehdokkaiden ammatillisen pätevyyden ja rehellisyyden arvioimiseksi<br>— lahjomattomuutta valvovan neuvoston osallistuminen tuomariehdokkaiden rehellisyyden arviointiin aina, kun laissa niin edellytetään. |
| 3.2 | Uudistus 1:<br>Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, lahjomattomuuden ja ammattimaisuuden lisääminen | Uuden hallinto-oikeudellisia asioita käsittelevän tuomioistuimen perustamisesta annetun lain voimaantulo | Q3 | 2025 | Laki uusien ensimmäisen ja toisen asteen erityishallintotuomioistuinten perustamisesta tulee voimaan ja hyväksytyn lainsäädännön mukaista tuomareiden läpinäkyvää valintamenettelyä aletaan soveltaa. |
| 3.15 | Uudistus 1:<br>Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, lahjomattomuuden ja ammattimaisuuden lisääminen | Hallintoasioita käsittelevä uusi tuomioistuin on toiminnassa | Q4 | 2026 | Uudet ensimmäisen ja toiseen asteen erityishallintotuomioistuimet ovat aloittaneet toimintansa. |
| 3.3 | Uudistus 1:<br>Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, lahjomattomuuden ja ammattimaisuuden lisääminen | Sovitaan tai ratkaistaan 20 prosenttia vanhoista kurinpitoasioista, joita ei ole ratkaistu vuoden 2023 loppuun mennessä | Q4 | 2025 | Vanhoista kurinpitoasioista (valitukset), joita ei ole ratkaistu 31.12.2023 mennessä, sovitaan tai ratkaistaan 20 % yhdessä kurinpitotarkastajien yksikön kanssa. Kurinpitoasiat priorisoidaan korkean oikeusneuvoston työjärjestyksen (sellaisena kuin se on muutettuna 21.11.2023, nro 1068/0/15-23) kohdassa 13.7 olevan lausekkeen mukaisesti. Työjärjestys julkaistaan korkean oikeusneuvoston virallisella verkkosivustolla. |
| 3.4 | Uudistus 1:<br>Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, lahjomattomuuden ja ammattimaisuuden lisääminen | Pätevyysarvioinnin tekeminen 50 prosentille niistä tuomareista, joille sitä ei ole tehty 30.9.2016 mennessä | Q4 | 2025 | Tehdään pätevyyden arviointi vakiintuneiden menettelyjen mukaisesti ja lahjomattomuutta valvovan neuvoston myötävaikutuksella 50 prosentille niistä tuomareista, joille sitä ei ole tehty 30.9.2016 mennessä. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 3.5 | Uudistus 1:<br>Oikeuslaitoksen vastuullisuuden, lahjomattomuuden ja ammattimaisuuden lisääminen | Tuomareiden antamien rehellisyysvakuutusten ja niiden todentamismenettelyn uudistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q2 | 2025 | Tuomareiden pätevyyttä Ukrainassa tarkastelevan korkean tason komitean lait ja säädökset, joilla uudistetaan tuomareiden antamia rehellisyysvakuutuksia ja niiden todentamismenettelyä, tulevat voimaan. Niissä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— rehellisyysvakuutusten sisällön selkeyttäminen ja perusteet todentamismenettelyn aloittamiselle<br>— todentamisen kattaman ajanjakson pidentäminen<br>— todentamismenettelyn parantaminen täsmentämällä todentamismekanismit ja määräajat, määrittelemällä siihen osallistuvien henkilöiden ja yhteisöjen oikeudet ja velvollisuudet sekä selventämällä todentamisen oikeudellisia seurauksia. |
| 3.6 | Uudistus 2:<br>Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset | Maksukyvyttömyysjärjestelmän kehittämistä koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q4 | 2024 | Maksukyvyttömyysjärjestelmän kehittämistä koskeva laki ja asiaan liittyvä maksukyvyttömyyden ehkäisyjärjestelmän sekä oikeushenkilöille ja yrittäjille tarkoitetun varhaisvaroitusvälineen käyttöönottoa koskeva sekundaarilainsäädäntö tulevat voimaan ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevista puitteista, veloista vapauttamisesta ja elinkeinotoiminnan harjoittamiskiellosta sekä toimenpiteistä uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi ja direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta 20 päivänä kesäkuuta 2019 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2019/1023 vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Uudessa lainsäädännössä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— konkurssin ehkäisy ja velallisen maksukyvyn palauttaminen<br>— yrityksen toiminnan kriisiytymisen varhainen havaitseminen<br>— yrityksen maksukyvyn palauttamiseen liittyvien lisämahdollisuuksien tunnistaminen<br>— tiedottaminen yrityksille maksukyvyttömyyden ehkäisyä ja varhaisvaroittamista koskevista mekanismeista. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 3.7 | Uudistus 2:<br>Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset | Mikro- ja pk-yritysten yksinkertaistetuista maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun lainsäädännön voimaantulo | Q1 | 2026 | Mikro- ja pk-yritysten yksinkertaistettuja maksukyvyttömyysmenettelyjä koskeva lainsäädäntö tulee voimaan ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevista puitteista, veloista vapauttamisesta ja elinkeinotoiminnan harjoittamiskiellosta sekä toimenpiteistä uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi ja direktiivin (EU) 2017/1132 muuttamisesta 20 päivänä kesäkuuta 2019 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2019/1023 vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Lainsäädännön valmistelu perustuu sääntelyn vaikutusten arviointiin, johon osallistuu EU:n asiantuntijoita. Lainsäädännössä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— yksinkertaistetut konkurssimenettelyt ja tuomioistuimen ulkopuoliset menettelyt mikro- ja pk-yrityksille (mukaan lukien yksityisyrittäjät)<br>— mikro- ja pk-yrityksille tarkoitettujen maksukyvyttömyyden hallintavälineiden ja maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjien tarjoamien palvelujen saatavuus<br>— mikro- ja pk-yritysten maksukyvyttömyysmenettelyjen väärinkäytön estäminen. |
| 3.8 | Uudistus 2:<br>Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset | Rahamääräisiin ja muihin velvoitteisiin liittyvien tuomioistuinpäätösten täytäntöönpanon tehostamista ja digitalisaatiota koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q2 | 2025 | Rahamääräisiin ja muihin velvoitteisiin liittyvien tuomioistuinpäätösten täytäntöönpanosta ja täytäntöönpanomenettelyjen digitalisoinnin jatkamisesta annettu laki tulee voimaan. |
| 3.9 | Uudistus 2:<br>Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset | Tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskeva tiedonkeruujärjestelmä on käytössä | Q4 | 2025 | Tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskeva tiedonkeruujärjestelmä on otettu käyttöön. |
| 3.10 | Uudistus 2:<br>Maksukyvyttömyyttä ja tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevat uudistukset | Tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskeva ajantasainen tietojärjestelmä on käytössä | Q2 | 2026 | Otetaan käyttöön ajantasainen tietojärjestelmä, jolla helpotetaan täytäntöönpanomenettelyä, velallisen varojen jäljittämistä, pankkitilien jäädyttämistä ja velkojen perintää. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 3.11 | Uudistus 3:<br>Oikeuslaitoksen digitalisaatio | Tietotekniikan käyttöönotto oikeuslaitoksessa | Q4 | 2027 | Otetaan käyttöön yhtenäisen oikeudelliseen tieto- ja televiestintäjärjestelmään kuuluva sähköisen asiakirjahallinnon osajärjestelmä 15:ssä kokeiluun osallistuvassa tuomioistuimessa, jotka ovat ensimmäisen ja toisen asteen yleisiä tuomioistuimia, kauppatuomioistuimia ja hallintotuomioistuimia. |
| 3.12 | Uudistus 4:<br>Syyttäjälaitoksen uudistaminen | Johtotason syyttäjien läpinäkyvän ja ansioihin perustuvan valinnan mahdollistavan lainsäädännön voimaantulo | Q1 | 2026 | Johtotason syyttäjien läpinäkyvän ja ansioihin perustuvan valinnan mahdollistava lainsäädäntö tulee voimaan. Lainsäädännössä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— selkeät arviointikriteerit, myös koskien ammatillista pätevyyttä ja rehellisyyttä/eettisyyttä<br>— läpinäkyvä sekä kilpailuun ja ansioihin perustuva valintamenettely, johon sisältyy uskottava ammattimaisuuden ja rehellisyyden tarkastus<br>— syyttäjälaitoksen ja itsehallintoelinten, erityisesti syyttäjäneuvoston, institutionaalisten valmiuksien ja toimivaltuuksien vahvistaminen siltä osin kuin on kyse syyttäjien valinnasta korkeisiin virkoihin. |
| 3.13 | Uudistus 4:<br>Syyttäjälaitoksen uudistaminen | Syyttäjiä koskevan kurinpitojärjestelmän kehittämistä ja syyttäjien pätevyys- ja kurinpitokomitean valmiuksien parantamista koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q3 | 2026 | Syyttäjiä koskevan kurinpitojärjestelmän kehittämistä ja syyttäjien pätevyys- ja kurinpitokomitean (QDCP) valmiuksien parantamista koskeva lainsäädäntö tulee voimaan. GRECOn suositusten täytäntöönpanoon tähtäävässä oikeudellisen ja institutionaalisen kehyksen parantamisessa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— syyttäjien toimintaan ja eettisten normien noudattamiseen liittyvien kurinpitorikkomusten määrittely ja käytettävissä olevien kurinpitoseuraamusten luettelon laajentaminen seuraamusten oikeasuhteisuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi<br>— syyttäjien QDCP:n kokoonpanoa koskevien säännösten muuttaminen sen varmistamiseksi, että enemmistö jäsenistä on syyttäjien itsensä valitsemia ja että jäsenehdokkaiden esivalinnassa noudatetaan riippumatonta ja puolueetonta menettelyä, johon kuuluu ehdokkaiden rehellisyyden todentaminen<br>— kurinpitomenettelyjen tehostaminen pidentämällä vanhentumisaikoja. |
| 3.14 | Uudistus 4:<br>Syyttäjälaitoksen uudistaminen | Rikosoikeuden sähköinen asiainhallintajärjestelmä on käytössä | Q4 | 2026 | Otetaan käyttöön rikosoikeuden sähköisen asianhallintajärjestelmän kolme moduulia (järjestelmärakenteen muodostava moduuli, sähköistä rikosoikeudenkäyntiä koskeva moduuli ja tapausanalyysimoduuli), mikä mahdollistaa rikosasioiden digitaalisen käsittelyn ja vanhentuneen yhtenäisen esitutkintarekisterin asteittaisen korvaamisen tai merkittävän parantamisen. |

C.4. **KORRUPTION JA RAHANPESUN TORJUNTA**

1. **Uudistusten ja investointien kuvaus**

Tämän luvun tavoitteena on vahvistaa keskeisiä korruptiontorjuntavirastoja ja päivittää oikeudellista kehystä, jotta voidaan lisätä korruptiontorjuntakehyksen yleistä vaikuttavuutta ja edistää valtion korruptiontorjuntapolitiikan täytäntöönpanoa. Korruption torjuminen on olennaisen tärkeää suotuisan liiketoiminta- ja investointiympäristön sekä kestävän elpymisen ja talouskasvun kannalta. Luvussa käsitellään myös hallintoon ja menettelytapoihin liittyviä puutteita varojen takaisinperinnässä ja hallinnoinnissa sekä Ukrainan lainsäädännön yhdenmukaistamista rahanpesun torjuntaa koskevan EU:n säännöstön ja FATF:n suositusten kanssa. Näin voidaan ehkäistä talousrikollisuutta ja parantaa yleistä liiketoimintaympäristöä Ukrainassa.

*Uudistus 1: Korruptiontorjuntajärjestelmän institutionaalisten valmiuksien kehittäminen*

Uudistuksen tavoitteena on parantaa korruptiontorjunnan yleisiä valmiuksia korruption ehkäisemiseksi, myös yhteiskunnan ylimmillä tasoilla, aktiivisen ja tehokkaan tutkinnan avulla.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin korruptiontorjuntaan erikoistuneelle syyttäjänvirastolle (SAPO) annetaan mahdollisuus lisätä henkilöstömääräänsä 10–15 prosenttia. Sitten korruption ehkäisystä vastaavaan kansalliseen virastoon (NACP) nimitetään uusi johtaja. Viimeiseksi korruption torjuntaan erikoistuneen ylimmän tuomioistuimen (HACC) tuomareiden määrää lisätään 60 prosenttia ja muun henkilöstön 40 prosenttia.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

*Uudistus 2: Oikeudellisen kehyksen parantaminen korruption torjunnan vaikuttavuuden lisäämiseksi*

Uudistuksen yleisenä tavoitteena on vahvistaa keskeisiä korruptiontorjuntaelimiä ja yksinkertaistaa rikosprosessia. Tarkoituksena on parantaa näiden tehokkuutta, myös korkean tason korruptiotapauksissa. Samalla estetään aiheeton häirintä ja menettelyn väärinkäyttö. Uudistuksessa puututaan myös hallinnon ja menettelytapojen puutteisiin varojen takaisinperinnässä ja hallinnoinnissa.

Uudistus on nelivaiheinen. Ensin tulevat voimaan muutettu rikoslaki ja rikosprosessilaki. Muutetulla lainsäädännöllä parannetaan syyteneuvottelua koskevia säännöksiä, kumotaan esitutkinta-aika rikosoikeudellisen menettelyn rekisteröinnistä siihen asti, kun epäilystä on ilmoitettu, ja sallitaan korruption torjuntaan erikoistuneen ylimmän tuomioistuimen ratkaista tietyt asiat yhden tuomarin kokoonpanossa. Toisena vaiheena on uuden korruptionvastaisen strategian ja valtion korruptiontorjuntaohjelman hyväksyminen vuoden 2025 jälkeiselle ajalle. Kolmanneksi hyväksytään toimintasuunnitelma varojen takaisinperintästrategian 2023–2025 täytäntöönpanemiseksi. Neljänneksi tulee voimaan varojen takaisinperintä- ja hallinnointiviraston (ARMA) uudistamista koskeva laki.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisen neljänneksen aikana.

*Uudistus 3: Rahanpesun vastaiset toimenpiteet*

Uudistuksen tavoitteena on edelleen yhdenmukaistaa Ukrainan oikeudellista ympäristöä EU:n säännöstön ja FATF:n suositusten mukaisiksi ja luoda Ukrainaan tehokas rahanpesun torjuntajärjestelmä talousrikollisuuden ehkäisemiseksi nykyistä paremmin ja Ukrainan yleisen liiketoimintaympäristön kohentamiseksi.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin tehdään seuraava kansallinen riskinarviointi. Sitten tulee voimaan EU:n säännöstön periaatteiden mukainen lainsäädäntö yksityishenkilöiden pankkitili- ja tallelokerorekisteristä ja oikeushenkilöiden pankkitilirekisteristä. Kolmanneksi otetaan käyttöön yksityishenkilöiden pankkitili- ja tallelokerorekisteriä ja oikeushenkilöiden pankkitilirekisteriä varten tarvittavat ohjelmat ja laitteet.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 toisen neljänneksen aikana.

2. **Tavoitteet ja toteutusaikataulu**

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 4.1 | Uudistus 1:<br>Korruptiontorjuntajärjestelmän institutionaalisten valmiuksien kehittäminen | Korruptiontorjuntaan erikoistuneen syyttäjänviraston henkilöstömäärän lisääminen | Q3 | 2024 | Korruptiontorjuntaan erikoistuneelle syyttäjänvirastolle annetaan mahdollisuus lisätä henkilöstömääräänsä siten, että se on nykyisen 10 prosentin asemasta 15 prosenttia kansallisen korruptiontorjuntatoimiston henkilöstömäärästä. |
| 4.2 | Uudistus 1:<br>Korruptiontorjuntajärjestelmän institutionaalisten valmiuksien kehittäminen | Uuden johtajan nimittäminen kansalliseen korruptiontorjuntavirastoon | Q2 | 2024 | Kansalliseen korruptiontorjuntavirastoon nimitetään uusi johtaja korruption ehkäisystä annetussa laissa säädetyn valintamenettelyn mukaisesti. |
| 4.3 | Uudistus 1:<br>Korruptiontorjuntajärjestelmän institutionaalisten valmiuksien kehittäminen | Korruption torjuntaan erikoistuneen ylimmän tuomioistuimen henkilöstömäärän lisääminen | Q1 | 2025 | Korruption torjuntaan erikoistuneen ylimmän tuomioistuimen (HACC) henkilöstömäärää lisätään tuomareiden osalta 60 prosenttia ja muun henkilöstön osalta 40 prosenttia. |
| 4.4 | Uudistus 2:<br>Oikeudellisen kehyksen parantaminen korruption torjunnan vaikuttavuuden lisäämiseksi | Muutetun rikoslain ja rikosprosessilain voimaantulo | Q3 | 2024 | Ukrainan rikoslain ja rikosprosessilain muuttamisesta annetut lait tulevat voimaan. Laeissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— syyteneuvotteluja koskevien säännösten parantaminen<br>— esitutkinta-ajan kumoaminen rikosoikeudellisen menettelyn rekisteröinnistä siihen asti, kun epäilystä on ilmoitettu<br>— sen salliminen, että korruption torjuntaan erikoistunut ylin tuomioistuin voi ratkaista tietyt asiat yhden tuomarin kokoonpanossa. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 4.5 | Uudistus 2:<br>Oikeudellisen kehyksen parantaminen korruption torjunnan vaikuttavuuden lisäämiseksi | Uuden korruptionvastaisen strategian ja valtion korruptiontorjuntaohjelman hyväksyminen vuoden 2025 jälkeiselle ajalle | Q2 | 2026 | Parlamentti ja hallitus hyväksyvät ja julkaisevat vuoden 2025 jälkeisen ajan kattavan korruptionvastaisen strategian ja valtion korruptiontorjuntaohjelman. |
| 4.6 | Uudistus 2:<br>Oikeudellisen kehyksen parantaminen korruption torjunnan vaikuttavuuden lisäämiseksi | Varojen takaisinperintästrategian 2023–2025 täytäntöönpanoa koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen | Q3 | 2024 | Hyväksytään ja julkaistaan ministerikabinetin verkkosivustolla toimintasuunnitelma varojen takaisinperintästrategian täytäntöönpanemiseksi vuosina 2023–2025. |
| 4.7 | Uudistus 2:<br>Oikeudellisen kehyksen parantaminen korruption torjunnan vaikuttavuuden lisäämiseksi | Varojen takaisinperintä- ja hallinnointiviraston uudistamista koskevan lain voimaantulo | Q1 | 2025 | Varojen takaisinperintä- ja hallinnointiviraston uudistamista koskeva laki tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— viraston johtajan läpinäkyvä ja ansioihin perustuva valintamenettely, johon sisältyy uskottava ammattimaisuuden ja luotettavuuden arviointi<br>— riippumaton ulkopuolinen suoriutumisen arviointijärjestelmä<br>— läpinäkyvä menettely viraston määräysvallassa olevan takavarikoidun omaisuuden hoitamiseksi ja myymiseksi. |
| 4.8 | Uudistus 3:<br>Rahanpesun vastaiset toimenpiteet | Seuraavan kansallisen riskinarvioinnin toteuttaminen | Q4 | 2025 | Valmistellaan ja toteutetaan seuraava kansallinen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskinarviointi. Arvioinnissa käytetään Ukrainan kansallisen arvioinnin ajantasaista menetelmää. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 4.9 | Uudistus 3:<br>Rahanpesun vastaiset toimenpiteet | Yksityishenkilöiden pankkitili- ja tallelokerorekisteriä ja oikeushenkilöiden pankkitilirekisteriä koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q2 | 2027 | Yksityishenkilöiden pankkitili- ja tallelokerorekisteriä ja oikeushenkilöiden pankkitilirekisteriä koskeva lainsäädäntö tulee voimaan. Siinä noudatetaan seuraavien säädösten periaatteita: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1153, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, säännöistä, joilla helpotetaan rahoitus- ja muiden tietojen käyttöä tiettyjen rikosten ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista tai niihin liittyviä syytetoimia varten, ja neuvoston päätöksen 2000/642/YOS kumoamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1640, annettu 31 päivänä toukokuuta 2024, jäsenvaltioissa käyttöön otettavista mekanismeista rahoitusjärjestelmän käytön estämiseksi rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen, direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2015/849 muuttamisesta ja kumoamisesta. Lainsäädännöllä muutetaan Ukrainan vero-, pankki-, rahanpesu-, pääomamarkkina- ja maksupalvelulainsäädäntöä. |
| 4.10 | Uudistus 3:<br>Rahanpesun vastaiset toimenpiteet | Yksityishenkilöiden pankkitili- ja tallelokerorekisteriä ja oikeushenkilöiden pankkitilirekisteriä varten tarvittavien ohjelmien ja laitteiden käyttöönotto | Q2 | 2027 | Yksityishenkilöiden pankkitili- ja tallelokerorekisteriä ja oikeushenkilöiden pankkitilirekisteriä varten tarvittavat ohjelmat ja laitteet otetaan käyttöön. |

C.5. **RAHOITUSMARKKINAT**

1. **Uudistusten ja investointien kuvaus**

Tämän luvun tavoitteena on hyödyntää Ukrainan rahoitusalan potentiaalia talouskasvun edistämiseen ja elpymisen tukemiseen seuraamalla pankkialan terveyttä rahoitusvakauden ylläpitämiseksi, vahvistamalla sääntelykehystä EU:n normien mukaiseksi, puuttumalla järjestämättömiin lainoihin ja parantamalla pääomamarkkinoiden sääntelyä.

*Uudistus 1: Pankkialan arviointi*

Uudistuksen tavoitteena on palata säännölliseen arviointiprosessiin, tunnistaa suurten pankkien mahdolliset haavoittuvuudet ja varmistaa Ukrainan pankkijärjestelmän häiriönsietokyky.

Uudistus on yksivaiheinen. Ukrainan keskuspankin on tehtävä suurimpien pankkien häiriönsietokykyä koskeva arviointi, johon sisältyy stressitestaus epäsuotuisassa skenaariossa, sekä teetettävä riippumaton omaisuuserien laadun arviointi.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.

*Uudistus 2: Valtion omistajuuden vähentäminen pankkialalla*

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa periaatteet valtionpankkien myynnille ja strategia valtion omistajuuden asteittaiseksi vähentämiseksi pankkialalla.

Uudistus on kaksivaiheinen. Päivitetyssä lainsäädännössä on ensiksikin vahvistettava ohjaavat periaatteet, jotka koskevat erilaisten omistusosuuksien myyntiä valtionpankeista, ja tarjottava samalla joustavuutta ostaa koko pankki. Toiseksi on hyväksyttävä strategia, jolla valmistellaan valtion omistajuuden asteittaista vähentämistä pankeissa.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisen neljänneksen aikana.

*Uudistus 3: Järjestämättömien lainojen selvittämisen parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on parantaa järjestämättömien lainojen selvittämistä.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensiksi Ukrainan on hyväksyttävä järjestämättömien lainojen selvittämisstrategia, jossa keskitytään vakavaraisuusvaatimuksiin ja parannetaan järjestämättömien lainojen uudelleenjärjestelyä ja selvittämistä koskevaa säännöstöä. Toiseksi on hyväksyttävä asiaa koskeviin lakeihin myöhemmin tehtävät lainsäädäntömuutokset, joissa otetaan huomioon strategian suositukset.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisen neljänneksen aikana.

*Uudistus 4: Finanssivalvontaviranomaisen valmiuksien parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on parantaa pääomamarkkinoihin ja järjestäytyneisiin perushyödykemarkkinoihin kohdistuvaa valtion sääntelyä.

Uudistus on yksivaiheinen. Siihen sisältyy kansainvälisen arvopaperimarkkinavalvojien järjestön (IOSCO) standardien mukaisen, pääomamarkkinoita ja järjestäytyneitä perushyödykemarkkinoita koskevan valtion sääntelyn parantamista koskevan lain voimaantulo.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

2. **Tavoitteet ja toteutusaikataulu**

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 5.1 | Uudistus 1:<br>Pankkialan arviointi | Pankkijärjestelmän häiriönsietokykyä koskevan arvioinnin julkaiseminen | Q1 | 2026 | Ukrainan keskuspankki (NBU) julkaisee pankkijärjestelmän (varoilla mitattuna) suurimpien pankkien häiriönsietokykyä koskevan arvioinnin, johon sisältyy stressitestaus epäsuotuisassa skenaariossa, sekä riippumattoman omaisuuserien laadun arvioinnin tulokset, jos olosuhteet sallivat sen toteuttamisen. |
| 5.2 | Uudistus 2:<br>Valtion omistajuuden vähentäminen pankkialalla | Valtionpankkien myynnin periaatteita koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q3 | 2025 | Valtionpankkien myyntiä koskeva päivitetty lainsäädäntö tulee voimaan. Kyseessä on vuonna 2012 annettu Ukrainan laki nro 4524-VI, joka koskee valtion luopumista pääomittamiensa pankkien perustamispääomaan kuuluvista osakkeista. Tarkistetun lainsäädännön on tarkoitus helpottaa erilaisten omistusosuuksien myyntiä valtionpankeista ja tarjota samalla joustavuutta ostaa koko pankki. Valtionpankkien myyntiä ohjaavia perusperiaatteita kehitetään yhteistyön hengessä käytävissä keskusteluissa ja yhteisymmärryksessä kansainvälisten avunantajien kanssa. |
| 5.3 | Uudistus 2:<br>Valtion omistajuuden vähentäminen pankkialalla | Valtion omistajuuden asteittaiseen vähentämiseen pankkialalla tähtäävän strategian hyväksyminen | Q2 | 2026 | Hyväksytään valtionpankkien uudistusstrategian hyväksymistä koskeva hallituksen päätöslauselma tai muu hallituksen säädös, joka koskee tavoitteena valtion omistajuuden asteittainen vähentäminen pankkialalla. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— rahoitusjärjestelmän terveys ja vakaus<br>— järjestämättömien lainojen hallinnointi<br>— finanssiriskien lieventäminen<br>— pankkien hallintotavan ja toiminnan tehokkuuden parantaminen<br>— pankkien arvon nostaminen, pitkän aikavälin elinkelpoisuus ja yksityistämiseen tähtäävät toimet (tarvittaessa). |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 5.4 | Uudistus 3:<br>Järjestämättömien lainojen selvittämisen parantaminen | Järjestämättömien lainojen selvittämisstrategian hyväksyminen | Q2 | 2025 | Hyväksytään EU:n käytäntöjen mukainen strategia järjestämättömien lainojen selvittämiseksi. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— järjestämättömien lainojen tunnistamista ja selvittämistä koskevien vakavaraisuusvaatimusten tiukentaminen<br>— järjestämättömiä lainoja koskevien tietojen ja muiden merkityksellisten markkinatietojen vaihto rahoituslaitosten ja valtion virastojen välillä järjestämättömien lainojen selvittämisen parantamiseksi<br>— mahdollisten esteiden tarkastelu ja toimenpiteiden kehittäminen järjestämättömien lainojen uudelleenjärjestelyä ja selvittämistä koskevan kehyksen parantamiseksi. |
| 5.5 | Uudistus 3:<br>Järjestämättömien lainojen selvittämisen parantaminen | Järjestämättömien lainojen selvittämisen parantamista koskevien säädösten voimaantulo | Q2 | 2026 | Säädökset, joilla pannaan täytäntöön järjestämättömien lainojen selvittämisjärjestelmää parantavan strategian suositukset, tulevat voimaan. |
| 5.6 | Uudistus 4:<br>Finanssivalvontaviranomaisen valmiuksien parantaminen | Pääomamarkkinoita ja järjestäytyneitä hyödykemarkkinoita koskevan valtion sääntelyn parantamista koskevan lain voimaantulo | Q4 | 2025 | Pääomamarkkinoita ja järjestäytyneitä hyödykemarkkinoita koskeva valtion sääntelyn parantamisesta annettu laki, jolla sääntely saatetaan IOSCO:n standardeja vastaavaksi, tulee voimaan. Kyse on arvopaperi- ja osakemarkkinoiden kansallisen komission (NSSMC) kyvystä toimia niin, ettei siihen kohdistu ulkopuolista vaikuttamista eikä etenkään poliittista tai elinkeinoelämän taholta tulevaa painostusta, sen mahdollisuuksista tehdä päätöksiä, jotka perustuvat lakiin ja ovat markkinoiden luotettavuuden ja sijoittajansuojan etujen mukaisia ennemminkin kuin ulkopuolisten etujen mukaisia, ja sen täytäntöönpanomekanismien vahvuudesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä. |

C.6. **JULKISTEN VAROJEN HOITO**

1. **Uudistusten ja investointien kuvaus**

Tämän luvun tavoitteena on parantaa Ukrainan valtionyhtiöiden omistajapolitiikkaa, omistajaohjausjärjestelmää ja johtamista sekä yhdenmukaistaa valtiontukikehys EU:n säännöstön kanssa. Näin parannetaan läpinäkyvyyttä ja tehokkuutta ja tuetaan tasapuolisten toimintaedellytysten vahvistamista yksityisen sektorin kanssa.

*Uudistus 1: Valtion omistajapolitiikan hyväksyminen*

Uudistuksen tavoitteena on ottaa käyttöön valtion omistajapolitiikka, jossa otetaan huomioon valtionyhtiöiden pitkän aikavälin ja koko hallinnon kattavat painopisteet. Valtionyhtiöiden jaottelu on uudistettava valtion omistajapolitiikassa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Valtionyhtiöiden jaottelun tuloksena on laadittava luettelo strategisista valtionyhtiöistä, jotka pysyvät valtion omistuksessa, luettelo valtionyhtiöistä, joita ehdotetaan yksityistettäviksi, mainiten erillisessä osiossa myös kaikki valtionyhtiöt, joiden yksityistäminen on tilapäisesti kielletty sotatilalain voimassaolon aikana, ja luettelo valtionyhtiöistä, jotka puretaan.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää valtion omistajapolitiikan käyttöönottoa koskevan lainsäädännön voimaantuloa ja valtionyhtiöiden jaottelun julkaisemista.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 2: Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on helpottaa valtion unitaariyritysten oikeudellisen muodon muuttamista kaupallisemmin suuntautuneeseen muotoon, edistää valtionyhtiöiden hallintotapakehyksen tehokkuuden ja läpinäkyvyyden lisäämistä parantamalla omistajaohjausjärjestelmiä koskevia standardeja ja niiden täytäntöönpanoa tärkeimmissä valtionyhtiöissä.

Uudistus on nelivaiheinen. Ensin tulee voimaan uusi laki, jolla parannetaan valtionyhtiöiden omistajaohjausjärjestelmää ottaen huomioon OECD:n suuntaviivat ([5]), muun muassa määrittelemällä valtionyhtiöiden hallintoneuvostojen valtuudet. Toiseksi vähintään 15 tärkeimpään valtionyhtiöön nimitetään hallintoneuvostot, joissa riippumattomat jäsenet ovat enemmistönä. Kolmanneksi Ukraina yhtiöittää vähintään 15 keskeistä valtionyhtiötä joko osakeyhtiöiksi tai rajavastuuyhtiöiksi. Neljänneksi viranomaiset toimittavat ensimmäisen vuosiraportin, jossa osoitetaan, että omistajaohjausjärjestelmän periaatteita noudatetaan asianmukaisesti

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 3: Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen valtionyhtiöissä*

Uudistuksen tavoitteena on tasapuolistaa toimintaedellytyksiä yksityisen sektorin kanssa sekä lähentää säännöstöä EU:n säännöstöön erottamalla julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvät toiminnot muista kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvistä toiminnoista.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensiksi Ukrainan on hyväksyttävä ja julkaistava etenemissuunnitelma niiden toimien määrittelemiseksi, joilla julkisen palvelun velvoitteita omaavissa valtionyhtiöissä toteutetaan pakollinen rakenteellinen kirjanpidon eriyttäminen julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan välillä. Toiseksi tulee voimaan Euroopan komission direktiiviä 2006/111/EY vastaava lainsäädäntö, jolla varmistetaan, että julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan pakollinen rakenteellinen eriyttäminen määritellään ja toteutetaan. Kolmanneksi Ukrainan on julkaistava julkisen palvelun velvoitteita hoitavista valtionyhtiöistä riippumaton tilintarkastuskertomus, jossa arvioidaan muun muassa kirjanpidon eriyttämistä ja markkinasääntöjen noudattamista ristiinrahoittamisen osalta.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 kolmannella neljänneksellä.

([5]) OECD (2015), OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises, OECD, Pariisi, https://www.oecd.org/daf/ca/guidelines-corporate-governance-soes.html.

*Uudistus 4: Valtiontukien valvontakehyksen parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on aloittaa uudelleen valtiontukien valvonta, joka on keskeytetty, ja saattaa valtiontukien valvontakehys vastaamaan EU:n säännöstöä, mikä lisäisi läpinäkyvyyttä valtionyhtiöiden valtiolta saaman rahoituksen suhteen.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää valtiontukilainsäädännön päivittämistä, myös yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen osalta, sekä sitä, että Ukrainan monopolivastainen komitean toteuttaman valtiontukien valvonnan keskeytys puretaan kokonaan.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

2. **Tavoitteet ja toteutusaikataulu**

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 6.1 | Uudistus 1:<br>Valtion omistajapolitiikan hyväksyminen | Valtion omistajapolitiikan ja valtionyhtiöiden jaottelun hyväksyminen | Q4 | 2024 | Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy ja julkaisee päätöslauselman valtion yleisestä omistajapolitiikasta ja valtionyhtiöiden jaottelusta. Valtion omistajapolitiikassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— luettelo julkisen politiikan tavoitteista, jotka valtionyhtiöiden on saavutettava<br>— kuvaus valtion roolista valtionyhtiöiden hallinnossa; siitä, miten valtio toteuttaa omistajapolitiikkaansa; ja omistajapolitiikan toteuttamiseen osallistuvien viranomaisten roolista ja tehtävistä<br>— yleisten perusteluiden määrittely valtionyhtiöiden pitämiselle valtion omistuksessa ja näiden perusteluiden säännöllinen uudelleentarkastelu<br>— pitkän aikavälin ja koko hallinnon kattavien painopisteiden asettaminen valtion yritysomistuksille<br>— osingonjakopolitiikan ja hallintoneuvoston jäseniin ja johtajiin sovellettavan palkka- ja palkkiopolitiikan määrittely.<br>Omistajapolitiikka mahdollistaa OECD:n omistajaohjausjärjestelmäuudistusten toteuttamisen jakeluverkonhaltijayrityksissä kilpailun parantamiseksi maakaasumarkkinoilla.<br>Valtionyhtiöiden jaottelun tuloksena laaditaan seuraavat:<br>— luettelo strategisista valtionyhtiöistä, jotka pysyvät valtion omistuksessa<br>— luettelo valtionyhtiöistä, joita ehdotetaan yksityistettäviksi, mainiten erillisessä osiossa myös kaikki valtionyhtiöt, joiden yksityistäminen on tilapäisesti kielletty sotatilalain voimassaolon aikana<br>— luettelo valtionyhtiöistä, jotka puretaan. |
| 6.2 | Uudistus 2:<br>Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen | Valtionyhtiöiden omistajaohjausta koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q2 | 2024 | Valtionyhtiöiden omistajaohjausjärjestelmää koskeva uusi laki, jossa otetaan huomioon omistajaohjausjärjestelmää koskevat OECD:n suuntaviivat, tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— määritellään valtionyhtiöiden hallintoneuvostojen valtuudet nimittää ja erottaa toimitusjohtaja<br>— määritellään valtionyhtiöiden hallintoneuvostojen valtuudet hyväksyä valtionyhtiöiden strategia-, investointi- ja rahoitussuunnitelmia koskevat asiakirjat<br>— otetaan käyttöön vuotuinen arviointimenettely valtionyhtiöiden hallintoneuvostoja varten. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 6.3 | Uudistus 2:<br>Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen | Valtionyhtiöiden hallintoneuvostojen nimittäminen niin, että riippumattomilla jäsenillä on enemmistö | Q2 | 2026 | Vähintään 15 valtionyhtiöön, jotka on otettu ministerikabinetin protokollapäätöksellä hyväksyttyyn tärkeimpien valtionyhtiöiden luetteloon, nimitetään hallintoneuvosto, jossa riippumattomilla jäsenillä on enemmistö. Hallintoneuvoston jäsenten nimittämisessä käytetään kilpailuun perustuvaa valintaprosessia ja noudatetaan sovittuja menettelyjä, jotka ovat käytössä valinnan alkaessa. |
| 6.4 | Uudistus 2:<br>Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen | Tärkeimpien valtionyhtiöiden yhtiöittäminen | Q3 | 2026 | Vähintään 15 valtionyhtiötä, jotka on otettu ministerikabinetin protokollapäätöksellä hyväksyttyyn tärkeimpien valtionyhtiöiden luetteloon, on määrä yhtiöittää joko osakeyhtiöiksi tai rajavastuuyhtiöiksi. |
| 6.5 | Uudistus 2:<br>Valtionyhtiöiden hallintotavan ja johtamisen parantaminen | Raportin toimittaminen osoitukseksi siitä, että omistajaohjausjärjestelmän periaatteita noudatetaan asianmukaisesti | Q4 | 2027 | Euroopan komissiolle toimitetaan ensimmäinen vuosiraportti, jonka taloudelliset ja toiminnalliset tulokset osoittavat, että omistajaohjausjärjestelmän periaatteita noudatetaan asianmukaisesti. Kertomuksessa arvioidaan myös hallintoneuvoston päätöksenteon riippumattomuutta, erityisesti vähintään 15 valtionyhtiössä, jotka on otettu tärkeimpien valtionyhtiöiden luetteloon. Myös sitä arvioidaan, edellyttävätkö strategisia asioita ja johdon nimityksiä koskevat päätökset käytännössä hallituksen suostumusta.<br>Ennen arviointia laaditaan ja toteutetaan seuraavat omistajaohjausjärjestelmän keskeiset periaatteet:<br>— ministerikabinetin, valtiovarainministeriön ja talousministeriön tehtävät määritellään selkeästi ja parlamentin valvontaoikeudet pannaan täytäntöön<br>— valtionyhtiöiden yksiköistä muodostettavien konsernien toimiala ja laajuus määritellään selkeästi valtion omistajapolitiikkaa kaikilta osin noudattaen<br>— julkista varainhoitoa koskevat näkökohdat sisällytetään tärkeimpien valtionyhtiöiden (ja – tarpeen mukaan – valtionyhtiöiden yksiköistä muodostettavien konsernien) yhtiöjärjestyksiin<br>— tärkeimpien valtionyhtiöiden yhtiöjärjestyksiä tarkistetaan tarpeen mukaan omistajaohjausjärjestelmän uudistamisperiaatteita noudattaen muun muassa sen varmistamiseksi, että hallintoneuvostojen päätöksenteko on riippumatonta. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 6.6 | Uudistus 3:<br>Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen valtionyhtiöissä | Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan eriyttämistä koskevan etenemissuunnitelman hyväksyminen | Q1 | 2025 | Hyväksytään ja julkaistaan etenemissuunnitelma niiden toimien määrittelemiseksi, joilla julkisen palvelun velvoitteita omaavissa valtionyhtiöissä toteutetaan pakollinen rakenteellinen eriyttäminen julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan välillä. Etenemissuunnitelma perustuu siihen, missä määrin vaadittuja kirjanpitomenetelmiä on tällä hetkellä otettu käyttöön, ja siihen sisältyy operatiivisia toimia, joita yhtiöiden kirjanpidon eriyttämiseksi tarvitaan muutosten toteuttamisen eri vaiheissa. Etenemissuunnitelmassa kuvataan, miten julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen toteutetaan kaikissa ministerikabinetin protokollapäätöksellä hyväksytyissä tärkeimmissä valtionyhtiöissä. |
| 6.7 | Uudistus 3:<br>Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen valtionyhtiöissä | Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan eriyttämistä koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q4 | 2025 | Kohdassa 6.6 tarkoitetussa etenemissuunnitelmassa yksilöity, Euroopan komission direktiiviä 2006/111/EY vastaava lainsäädäntö tulee voimaan sen varmistamiseksi, että kaikissa sellaisissa ministerikabinetin protokollapäätöksellä hyväksytyissä tärkeimmissä valtionyhtiöissä, joilla on julkisen palvelun velvoitteita, määritellään ja toteutetaan julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan pakollinen rakenteellinen eriyttäminen. |
| 6.8 | Uudistus 3:<br>Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan kirjanpidon eriyttäminen valtionyhtiöissä | Julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan ja muun kuin julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvän toiminnan eriyttämisen vahvistavan tarkastuskertomuksen toimittaminen | Q3 | 2027 | Kansainväliseen tilintarkastusverkostoon kuuluva tilintarkastusyhtiö, jolla on kansallisen lainsäädännön mukaan oikeus suorittaa yleisen edun kannalta merkityksellisten yritysten tilinpäätösten pakollinen tarkastus, laatii riippumattoman tilintarkastuskertomuksen. Kertomus sisältää yksityiskohtaisen arvioinnin sellaisten ministerikabinetin protokollapäätöksellä hyväksyttyjen tärkeimpien valtionyhtiöiden osalta, joilla on julkisen palvelun velvoitteita, seuraavista osa-alueista:<br>— tilien eriyttämisen toteuttaminen<br>— markkinasääntöjen noudattaminen ristiinrahoittamisen osalta<br>— julkisen palvelun velvoitteiden määrittely kunkin valtionyhtiön osalta<br>— julkisen palvelun velvoitteista aiheutuvat kustannukset, rahoitusvirrat ja vastuut. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 6.9 | Uudistus 4:<br>Valtiontukien valvontakehyksen parantaminen | Päivitetyn valtiontukilainsäädännön voimaantulo ja keskeytetyn valtiontukien valvonnan aloittaminen uudelleen | Q4 | 2025 | Päivitetty valtiontukilainsäädäntö tulee voimaan, myös yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja koskevien säännösten osalta, ja Ukrainan monopolivastaisen komitean toteuttaman valtiontukien valvonnan keskeytys puretaan kokonaan, lukuun ottamatta valtion suorittamaa sellaisten järjestelmän kannalta merkittävien pankkien pääomittamista, joille on tehty valtiosalaisuuksiin liittyvä turvallisuusselvitys, jotta ne voivat rahoittaa puolustusteollisuutta sotatilalain voimassaoloaikana. Laissa sallitaan myös yksittäisiä tarkoituksenmukaisia tukiohjelmia, joilla tuetaan pk-yrityksiä sotatilalain nojalla. |



ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/2157/oj

C.7. **INHIMILLINEN PÄÄOMA**

1. **Uudistusten ja investointien kuvaus**

Tämän luvun tavoitteena on esittää uudistuksia, joita pidetään tarpeellisina inhimillisen pääoman viime vuosina koetun rapautumisen pysäyttämiseksi, ja samalla luoda perustaa kestävälle elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamisprosessille.

*Uudistus 1: Ammatillisen koulutuksen parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on varmistaa, että koulutus vastaa työmarkkinoiden tarpeisiin ja edistää maan elpymistä. Uudistuksessa laajennetaan oppilaitosten institutionaalisia valmiuksia tarjota virallista ja epävirallista ammatillista koulutusta ja säännellään ammatillisten oppilaitosten sekä kansallisten/paikallisten ja kansainvälisten sidosryhmien välisiä suhteita inhimillisen pääoman kestävän kehittämisen edistämiseksi Ukrainassa.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää ammatillista koulutusta koskevan lain voimaantuloa.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 toisella neljänneksellä.

*Uudistus 2: Varhaiskasvatuksen parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on varmistaa pääsy laadukkaaseen varhaiskasvatukseen, jotta alle kouluikäisten lasten äitien osallistumista työmarkkinoille voidaan lisätä.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää varhaiskasvatuslain voimaantuloa.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

*Uudistus 3: Vammaisten kuntoutusjärjestelmän parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on parantaa kuntoutusjärjestelmää ja mahdollistaa ihmisten tarpeiden laajempi arviointi uuden sähköisen järjestelmän avulla.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää sellaisen lainsäädännön voimaantuloa, jolla toimintakyvyn, vamman ja terveyden mittaaminen saatetaan kansainvälisten standardien mukaiseksi ja otetaan käyttöön sähköinen järjestelmä, joka sisältää tietoa yksilön tarpeista ja tarjoaa automaattisesti palveluja määritettyjen tarpeiden perusteella.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 4: Siirtyminen asepalveluksesta siviilielämään*

Uudistuksen tavoitteena on helpottaa siirtymistä asepalveluksesta siviilielämään, aktiivinen osallistuminen yhteiskunta- ja talouselämään mukaan lukien.

Uudistus käsittää yhden vaiheen, joka on siirtymäjärjestelmän ja siihen liittyvien palvelujen toteuttamisen edellyttämien lainsäädäntötoimenpiteiden voimaantulo.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 kolmannella neljänneksellä.

*Uudistus 5: Sosiaalisen infrastruktuurin parantaminen ja laitoshoidosta luopuminen*

Uudistuksen tavoitteena on parantaa lasten, vammaisten ja vanhusten hyvinvointia julkisessa hoivajärjestelmässä.

Uudistus on yksivaiheinen. Siinä on kyse neuropsykiatristen ja muiden asumisyksikköjen uudistamisstrategian sekä lasten, vammaisten ja vanhusten laitoshoidosta luopumista koskevan strategian hyväksymisestä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 6: Työmarkkinoiden toimivuuden parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on myötävaikuttaa työmarkkinoiden toiminnan parantamiseen.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin hyväksytään strategia, jolla pyritään parantamaan Ukrainan väestötilannetta vuoteen 2040 asti, mukaan lukien ennenaikaisen kuolleisuuden vähentäminen ja negatiivisten muuttotrendien kääntäminen. Toiseksi hyväksytään väestön työllisyysstrategia, jossa ehdotetaan toimenpiteitä Ukrainan työmarkkinaolosuhteiden päivittämiseksi esim. yksinkertaistamalla pääsyä työmarkkinoille ja uudistamalla valtion työvoimapalvelua.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisella neljänneksellä.

*Uudistus 7: Asunnon saannin varmistaminen sitä tarvitseville*

Uudistuksen tavoitteena on luoda puitteet sosiaalisen asuntotarjonnan järjestelmälle.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin on saatettava voimaan lainsäädäntö, jossa vahvistetaan Ukrainan asuntopolitiikan keskeiset painopisteet, kuten läpinäkyvyyden tarve, asuntojen saatavuus heikoimmassa asemassa oleville väestöryhmille tai tukijärjestelmien luominen. Toiseksi on saatettava voimaan sosiaalisen asuntorahaston perustamista koskeva lainsäädäntö.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 8: Sosiaaliturvan parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on parantaa julkisten sosiaalipalvelujen tarjontaa ottamalla käyttöön mekanismeja tiettyjen sosiaalipalvelujen ostamiseksi rekisteröidyiltä palveluntarjoajilta.

Uudistus on yksivaiheinen. Sitä varten on hyväksyttävä päätöslauselma, jolla uudistetaan sosiaalisten hankintojen järjestelmää sosiaalipalvelujen osalta, muutetaan rahoitusmalli tuloksiin perustuvaksi sosiaalipalvelujen hankintamalliksi ja kannustetaan sellaisten sosiaalipalvelujen tarjoamiseen, joita yhteisö ei yleensä rahoita.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 toisella neljänneksellä.

*Uudistus 9: Kulttuurin kehittämisen parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on edistää Ukrainan kulttuuriperintöä.

Uudistus on yksivaiheinen. Siinä hyväksytään strategia, jossa asetetaan ensisijaisia tavoitteita, kuten Ukrainan kulttuuritarjonnan laadun ja saavutettavuuden parantaminen sekä Ukrainan kulttuurilaitosten valmiuksien kehittäminen.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

*Investointi 1: Investoinnit koulutukseen*

Investoinnin tavoitteena on parantaa pääsyä turvalliseen ja laadukkaaseen julkiseen koulutukseen.

Investointi on kaksivaiheinen. Ensinnäkin siihen sisältyy vähintään 300 miljoonan euron määrärahat käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) turvalliseen ja laadukkaaseen koulutukseen pääsyn parantamiseksi vuosina 2024 ja 2025. Toiseksi siihen sisältyy vähintään 650 miljoonan euron määrärahat (vastaava UAH-määrä) turvalliseen ja laadukkaaseen koulutukseen pääsyn parantamiseksi vuosina 2024, 2025, 2026 ja 2027.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

*Investointi 2: Investoinnit terveydenhuoltoon*

Investoinnin tavoitteena on parantaa Ukrainan julkista terveydenhuoltojärjestelmää.

Investointi on kaksivaiheinen. Ensinnäkin siihen sisältyy vähintään 200 miljoonan euron määrärahat käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) terveydenhuoltoinfrastruktuurin ja -palvelujen vahvistamiseen, terveydenhuoltopalvelujen digitalisointiin sekä lääketieteelliseen analysointiin, kirurgiaan ja potilaiden hoitoon tarkoitettujen laitteiden hankintaan vuosina 2024 ja 2025. Toiseksi siihen sisältyy vähintään 400 miljoonan euron määrärahat (vastaava UAH-määrä) terveydenhuoltoinfrastruktuurin ja -palvelujen vahvistamiseen, terveydenhuoltopalvelujen digitalisointiin sekä lääketieteelliseen analysointiin, kirurgiaan ja potilaiden hoitoon tarkoitettujen laitteiden hankintaan vuosina 2024, 2025, 2026 ja 2027.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

*Investointi 3: Investoinnit sosiaaliseen infrastruktuuriin*

Investoinnin tavoitteena on vahvistaa Ukrainan sosiaalista infrastruktuuria.

Uudistus on yksivaiheinen. Siihen sisältyy vähintään 350 miljoonan euron määrärahat käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) vahingoittuneen/tuhoutuneen sosiaalisen infrastruktuurin kunnostamiseen ja rakentamiseen (uudisrakentaminen, jälleenrakentaminen, peruskorjaus, restaurointi).

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

*Investointi 4: Investoinnit vahingoittuneista tai tuhoutuneista asunnoista maksettaviin korvauksiin*

Investoinnin tavoitteena on parantaa kohtuuhintaisten asuntojen saantia ja parantaa asuntojen laatua ja saatavuutta.

Uudistus on yksivaiheinen. Siihen sisältyy vähintään 600 miljoonan euron määrärahat käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) korvauksiin henkilöille, joiden asunto on vahingoittunut tai tuhoutunut Venäjän hyökkäyssodan seurauksena.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

*Investointi 5: Investoinnit asuntotarjontaan haavoittuvassa asemassa oleville väestöryhmille*

Investoinnin tavoitteena on parantaa kohtuuhintaisten asuntojen saatavuutta ja parantaa asuntojen laatua ja esteettömyyttä keskittyen erityisesti veteraaneihin, vammaisiin, heidän perheenjäseniinsä ja maan sisällä siirtymään joutuneisiin henkilöihin.

Investointi on kaksivaiheinen. Ensinnäkin siihen sisältyy vähintään 200 miljoonan euron määrärahat käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) ryhmiin I ja II kuuluville vammaisille suunnattuun asuntotarjontaan vuosina 2024 ja 2025. Toiseksi siihen sisältyy vähintään 450 miljoonan euron määrärahat (vastaava UAH-määrä) ryhmiin I ja II kuuluville vammaisille suunnattuun asuntotarjontaan vuosina 2024, 2025, 2026 ja 2027.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

2. **Tavoitteet ja toteutusaikataulu**

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 7.1 | Uudistus 1:<br>Ammatillisen koulutuksen parantaminen | Ammatillista koulutusta koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q2 | 2025 | Ammatillista koulutusta koskeva Ukrainan laki tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— määritellään oikeudenmukaiset säännöt koulutuspalvelujen markkinoilla toimivien oppilaitosten toiminnalle ammatillisen koulutuksen alalla<br>— laajennetaan oppilaitosten institutionaalisia valmiuksia tarjota virallista ja epävirallista ammatillista koulutusta<br>— määritellään selkeästi ammatillisten oppilaitosten sekä kansallisten/paikallisten ja kansainvälisten sidosryhmien väliset suhteet inhimillisen pääoman kestävän kehityksen edistämiseksi Ukrainassa. |
| 7.2 | Uudistus 2:<br>Varhaiskasvatuksen parantaminen | Varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q1 | 2025 | Varhaiskasvatusta koskeva Ukrainan laki, joka on laadukkaasta varhaiskasvatuksesta 22. toukokuuta 2019 annetun neuvoston suosituksen mukainen, tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— varhaiskasvatukseen pääsyn takaaminen varhaiskasvatus- ja esikouluikäisille lapsille<br>— oikeudenmukaiset säännöt koulutuspalvelujen markkinoilla toimivien oppilaitosten toiminnalle varhaiskasvatuksen alalla<br>— kunnolliset työolot varhaiskasvatuksessa työskenteleville<br>— säännöt varhaiskasvatuksen tarjoajien joustavan ja tehokkaan verkoston toiminnalle. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 7.3 | Uudistus 3:<br>Vammaisten kuntoutusjärjestelmän parantaminen | Vammaisten kuntoutusjärjestelmää koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q4 | 2026 | Laki vammaisten kuntoutuksesta annetun Ukrainan lain muuttamisesta tulee voimaan.<br>Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden kansainvälisen luokituksen käyttö<br>— sellaisen sähköisen järjestelmän käyttöönotto, joka sisältää tietoa yksilön tarpeista ja tarjoaa automaattisesti palveluja määritettyjen tarpeiden (sosiaaliset, lääketieteelliset ja muut) perusteella. |
| 7.4 | Uudistus 4:<br>Siirtyminen asepalveluksesta siviilielämään | Asepalveluksesta siviilielämään siirtymistä helpottavan järjestelmän täytäntöönpanolainsäädännön voimaantulo | Q3 | 2026 | Valtion veteraanipolitiikasta annetun Ukrainan laki tulee voimaan, ja otetaan käyttöön järjestelmä asepalveluksesta siviilielämään siirtymistä varten. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— kuntoutus ja sairaanhoito, psykologinen apu mukaan lukien<br>— peruskoulutus-, uudelleenkoulutus- ja täydennyskoulutusohjelmat<br>— tarvittavat edellytykset veteraanien työllistämiselle erillisenä ryhmänä<br>— veteraanien yrityksille suunnatut tukitoimenpiteet. |
| 7.5 | Uudistus 5:<br>Sosiaalisen infrastruktuurin parantaminen ja laitoshoidosta luopuminen | Neuropsykiatristen ja muiden asumisyksikköjen uudistamista ja lasten, vammaisten ja vanhusten laitoshoidosta luopumista koskeva strategia sekä vuosina 2024–2028 toteutettava strategia sen varmistamiseksi, että jokaisella lapsella on Ukrainassa oikeus kasvaa perheympäristössä | Q4 | 2024 | Ministerikabinetti antaa määräyksen, jolla hyväksytään strategia neuropsykiatristen ja muiden asumisyksikköjen uudistamiseksi ja lasten, vammaisten ja vanhusten laitoshoidosta luopumiseksi, sekä määräyksen, jolla hyväksytään vuosina 2024–2028 toteutettava strategia sen varmistamiseksi, että jokaisella lapsella on Ukrainassa oikeus kasvaa perheympäristössä. Strategioissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— sosiaalipalvelujen kehittäminen, jotta voidaan tukea lapsiperheiden, vammaisten ja ikääntyneiden itsenäistä elämää yhteisössä ja ehkäistä laitoshoitoon joutumista<br>— avustetun palveluasumisen kehittäminen vammaisille ja ikääntyneille, jotka tarvitsevat lisätukea<br>— perhesijoitukseen perustuvan kasvuympäristön tarjoaminen (esim. sijaishoito, huoltajuus ja adoptio) ilman vanhempien huolenpitoa jääneille lapsille. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 7.6 | Uudistus 6:<br>Työmarkkinoiden toimivuuden parantaminen | Vuoteen 2040 ulottuvan väestökehitysstrategian hyväksyminen | Q3 | 2024 | Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy määräyksen vuoteen 2040 ulottuvasta Ukrainan väestökehitysstrategiasta. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— hedelmällisyystilanteen parantaminen<br>— ennenaikaisen kuolleisuuden vähentäminen erityisesti työikäisten miesten keskuudessa<br>— negatiivisten muuttotrendien kääntäminen pakkomuuttajien paluun kautta, houkuttelemalla maasta muuttaneita takaisin Ukrainaan jne.<br>— aktiivisen vanhuuden edistäminen<br>— infrastruktuurin ja turvallisuuden ennakkoedellytysten luominen väestötilanteen parantamiseksi. |
| 7.7 | Uudistus 6:<br>Työmarkkinoiden toimivuuden parantaminen | Väestön työllisyysstrategian hyväksyminen | Q2 | 2026 | Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy määräyksen väestön työllisyysstrategiasta. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— luodaan suotuisat olosuhteet työllisyydelle, myös yrittäjyyden avulla ja kiinnittäen erityistä huomiota naisiin<br>— työmarkkinoille pääsyn yksinkertaistaminen<br>— uudelleenkoulutus ja uudelleenpätevöityminen<br>— valtion työvoimapalvelun uudistaminen<br>— työmarkkinaennusteiden uudistaminen<br>— kannustimien luominen ulkomaisten osaajien houkuttelemiseksi Ukrainan työmarkkinoille keskittyen ulkomaisiin yrittäjiin, korkeasti koulutettuihin ja muihin työntekijöihin sekä opiskelijoihin. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 7.8 | Uudistus 7:<br>Asunnon saannin varmistaminen sitä tarvitseville | Asuntopolitiikan perusperiaatteita koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q4 | 2025 | Asuntopolitiikan perusperiaatteita koskeva Ukrainan laki tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— haavoittuvimmassa asemassa olevien kansalaisryhmien asunnon saannista olisi tehtävä tärkein periaate asuntotarjonnassa<br>— erilaisten tukimekanismien luominen erilaiset taloudelliset valmiudet omaaville kansalaisille, ja kriteerien määrittäminen tukien saamiselle<br>— oikeusperustan säätäminen kunnan vuokra-asuntojen käyttöönotolle, osto-oikeuden sisältävät kunnan vuokra-asunnot mukaan lukien<br>— läpinäkyvän järjestelmän luominen kansalaisten asumistarpeiden rekisteröimiseksi, jotta varmistetaan nopea reagointi paikallistasolla<br>— läpinäkyvän seurantakehyksen luominen kansalaisia, kansalaisyhteiskuntaa ja kansainvälistä yhteisöä varten. |
| 7.9 | Uudistus 7:<br>Asunnon saannin varmistaminen sitä tarvitseville | Sosiaalista asuntorahastoa koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q4 | 2026 | Laki sosiaalisesta asuntorahastosta annetun Ukrainan lain (tai tämän lain uuden version) muuttamisesta tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— institutionaalisen kehyksen luominen sosiaalisen asuntotuotannon hankkeiden riittävän tarjonnan varmistamiseksi<br>— läpinäkyvän järjestelmän luominen kansalaisten tarpeiden seuraamiseksi, jotta varmistetaan nopea reagointi paikallistasolla<br>— läpinäkyvän seurantakehyksen luominen kansalaisia, kansalaisyhteiskuntaa ja kansainvälistä yhteisöä varten<br>— institutionaalisen kehyksen kapasiteetin parantaminen sosiaalisen asuntotuotannon hankkeiden riittävän tarjonnan varmistamiseksi<br>— tuettujen asuntojen perustamista ja toimintaa koskevien sääntöjen parantaminen, mukaan lukien energiatehokkuutta, turvallisuutta ja muita seikkoja koskevien normien noudattamisen varmistaminen. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 7.10 | Uudistus 8:<br>Sosiaaliturvan parantaminen | Sosiaalipalvelujen hankintaa koskevan päätöslauselman hyväksyminen | Q2 | 2025 | Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy päätöslauselman sosiaalipalvelujen ostamisesta valtion talousarviovaroin. Päätöslauselma on julkisen talouden kannalta neutraali, eikä se vaikuta millään tavoin Ukrainan velkakestävyyteen, ja siinä keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— siirtyminen laitosten rahoittamisesta tulosperusteiseen sosiaalipalvelujen hankintamalliin<br>— mekanismin käyttöönotto tiettyjen sosiaalipalvelujen ostamiseksi rekisteröidyiltä julkisilta ja yksityisiltä sosiaalipalvelujen tarjoajilta vakiintuneiden sosiaalipalveluihin sovellettavien normien ja kriteerien perusteella. |
| 7.11 | Uudistus 9:<br>Kulttuurin kehittämisen parantaminen | Ukrainalaisen kulttuurin kehittämisstrategian hyväksyminen | Q1 | 2025 | Ministerikabinetti hyväksyy määräyksen Ukrainan kulttuurin kehittämisstrategiasta. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— Ukrainan kansan kulttuuriperinnön ja -omaisuuden säilyttäminen, vaaliminen ja esillä pitäminen erottamattomana osana yhteistä eurooppalaista kulttuurialuetta sekä kansallisen muistiperinnön säilyttäminen<br>— korkealaatuisten ja saavutettavien kulttuuripalvelujen tarjoaminen ja ihmisten luovan itsensä toteuttamisen mahdollistaminen<br>— Ukrainan kulttuurilaitosten valmiuksien kehittäminen saavutettavuuden parantamiseksi, kulttuuritoimintaan osallistumista koskevien parhaiden käytäntöjen jakamiseksi ja kansainvälisten kulttuurisuhteiden vahvistamiseksi<br>— luovien alojen tukeminen sosiaalisen innovoinnin ja työllisyyden edistäjänä sekä luovien alojen institutionaalisten valmiuksien parantaminen. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 7.12 | Investointi 1: Investoinnit koulutukseen | Vähintään 300 miljoonan euron investoinnit koulutukseen | Q2 | 2026 | Hallitus antaa väliraportin (tai valtiokonttorin raportti), josta käy ilmi, että se on vuosien 2024 ja 2025 valtion talousarvioissa budjetoinut alue- ja paikallistasolle (osana toimenpidettä 9.7) vähintään 300 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) turvallisen ja laadukkaan koulutuksen, varhaiskasvatus mukaan lukien, saatavuuden parantamiseen muun muassa seuraavien osalta:<br>— oppilaitosten väestönsuojat ja turvalliset olosuhteet<br>— koulubussit<br>— nykyaikaiset opetusmenetelmät, joissa hyödynnetään myös digitalisaatiota<br>— oppilaitosten materiaalit ja laitteet<br>— laadukas ruoka<br>— työpajojen ja laboratorioiden perustaminen oppilaitoksiin<br>— oppilaitosrakennusten energiatehokkuuden parantaminen. |
| 7.13 | Investointi 1: Investoinnit koulutukseen | Vähintään 650 miljoonan euron investoinnit koulutukseen | Q4 | 2027 | Hallitus antaa loppuraportin (tai valtiokonttorin raportti), josta käy ilmi, että se on vuosien 2024, 2025, 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa budjetoinut alue- ja paikallistasolle (osana toimenpidettä 9.8) vähintään 650 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) turvallisen ja laadukkaan koulutuksen, varhaiskasvatus mukaan lukien, saatavuuden parantamiseen muun muassa seuraavien osalta:<br>— oppilaitosten väestönsuojat ja turvalliset olosuhteet<br>— koulubussit<br>— nykyaikaiset opetusmenetelmät, joissa hyödynnetään myös digitalisaatiota<br>— oppilaitosten materiaalit ja laitteet<br>— laadukas ruoka<br>— työpajojen ja laboratorioiden perustaminen oppilaitoksiin<br>— oppilaitosrakennusten energiatehokkuuden parantaminen. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 7.14 | Investointi 2:<br>Investoinnit terveydenhuoltoon | Vähintään 200 miljoonan euron investoinnit terveydenhuoltoon | Q2 | 2026 | Hallitus antaa väliraportin (tai valtiokonttorin raportti), josta käy ilmi, että se on vuosien 2024 ja 2025 valtion talousarvioissa budjetoinut vähintään 200 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä), josta osa aluetasolle (osana toimenpidettä 9.7), terveydenhuollon vahvistamiseen muun muassa seuraavien osalta:<br>— laboratoriolaitteet mikrobiologista, kemiallista ja fysikaalista analysointia varten<br>— terveydenhuoltolaitosten väestönsuojat ja turvatoimenpiteet<br>— sairaalalaitteet lääketieteellistä analysointia, kirurgiaa ja potilaiden hoitoa varten<br>— terveydenhuollon infrastruktuuri ja tilat<br>— tietotekniikkajärjestelmät terveydenhuoltopalvelujen tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi. |
| 7.15 | Investointi 2:<br>Investoinnit terveydenhuoltoon | Vähintään 400 miljoonan euron investoinnit terveydenhuoltoon | Q4 | 2027 | Hallitus antaa loppuraportin (tai valtiokonttorin raportti), josta käy ilmi, että se on vuosien 2024, 2025, 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa budjetoinut vähintään 400 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä), josta osa aluetasolle (osana toimenpidettä 9.8), terveydenhuollon vahvistamiseen muun muassa seuraavien osalta:<br>— laboratoriolaitteet mikrobiologista, kemiallista ja fysikaalista analysointia varten<br>— terveydenhuoltolaitosten väestönsuojat ja turvatoimenpiteet<br>— sairaalalaitteet lääketieteellistä analysointia, kirurgiaa ja potilaiden hoitoa varten<br>— terveydenhuollon infrastruktuuri ja tilat<br>— tietotekniikkajärjestelmät terveydenhuoltopalvelujen tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi. |
| 7.16 | Investointi 3:<br>Investoinnit sosiaaliseen infrastruktuuriin | Vähintään 350 miljoonan euron investoinnit sosiaaliseen infrastruktuuriin | Q4 | 2027 | Hallitus antaa loppuraportin (tai valtiokonttorin raportti), josta käy ilmi, että se on vuosien 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa budjetoinut vahingoittuneen/tuhoutuneen sosiaalisen infrastruktuurin kunnostamiseen ja rakentamiseen (uudisrakentaminen, jälleenrakentaminen, peruskorjaus, ennallistaminen) vähintään 350 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä), josta osa aluetasolle (osana toimenpidettä 9.8), jotta Venäjän federaation Ukrainaan kohdistaman aseellisen hyökkäyksen sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristöön liittyvät seuraukset voidaan korjata, erityisesti alueellisella tasolla. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 7.17 | Investointi 4:<br><br>Investoinnit vahingoittuneista tai tuhoutuneista asunnoista maksettaviin korvauksiin | Vähintään 600 miljoonan euron investoinnit vahingoittuneista asunnoista maksettaviin taloudellisiin korvauksiin | Q4 | 2027 | Hallitus antaa loppuraportin (tai valtiokonttorin raportti), josta käy ilmi, että se on vuosien 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa budjetoinut vähintään 600 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) korvausten maksamiseen valtion ylläpitämästä vahingoittuneen ja tuhoutuneen omaisuuden rekisteristä saatujen todennettujen tietojen perusteella henkilöille, joiden asunto on vahingoittunut tai tuhoutunut Venäjän federaation sotatoimien, terroritekojen ja sabotoinnin vuoksi. |
| 7.18 | Investointi 5: Investoinnit asuntotarjontaan haavoittuvassa asemassa oleville väestöryhmille | Vähintään 200 miljoonan euron investoinnit ryhmiin I ja II kuuluville vammautuneille veteraaneille, kaatuneiden veteraanien perheenjäsenille ja maan sisällä siirtymään joutuneille henkilöille suunnattuun asuntotarjontaan | Q2 | 2026 | Hallituksen (tai valtiokonttorin) väliraportti, josta käy ilmi, että se on vuosien 2024 ja 2025 valtion talousarvioissa budjetoinut vähintään 200 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) asunnon järjestämiseen<br><br>— Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta puolustaneille ryhmiin I ja II kuuluville vammautuneille henkilöille<br><br>— maata puolustaessaan kaatuneiden perheenjäsenille<br><br>— maan sisällä siirtymään joutuneille Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta puolustaneille ja heidän perheenjäsenilleen. |
| 7.19 | Investointi 5: Investoinnit asuntotarjontaan haavoittuvassa asemassa oleville väestöryhmille | Vähintään 450 miljoonan euron investoinnit ryhmiin I ja II kuuluville vammautuneille veteraaneille, kaatuneiden veteraanien perheenjäsenille ja maan sisällä siirtymään joutuneille henkilöille suunnattuun asuntotarjontaan | Q4 | 2027 | Hallituksen (tai valtiokonttorin) loppuraportti, josta käy ilmi, että se on vuosien 2024, 2025, 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa budjetoinut vähintään 450 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) asunnon järjestämiseen<br><br>— Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta puolustaneille ryhmiin I ja II kuuluville vammautuneille henkilöille<br><br>— maata puolustaessaan kaatuneiden perheenjäsenille<br><br>— maan sisällä siirtymään joutuneille Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta puolustaneille ja heidän perheenjäsenilleen. |

C.8. **LIIKETOIMINTAYMPÄRISTÖ**

1. **Uudistusten ja investointien kuvaus**

Tämän luvun tavoitteena on parantaa Ukrainan liiketoimintaympäristöä ja tunnustaa yksityisen sektorin rooli maan kestävässä elpymisessä. Lukuun sisältyvillä uudistuksilla pyritään vähentämään liiketoiminnan kustannuksia muun muassa vähentämällä byrokratiaa, lisäämällä digitalisaatiota ja helpottamalla rahoituksen saantia.

*Uudistus 1: Sääntely-ympäristön parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on parantaa sääntely-ympäristöä poistamalla päällekkäisiä säännöksiä ja yksinkertaistamalla ja digitalisoimalla hallinnollisia menettelyjä.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin on hyväksyttävä toimintasuunnitelma taloudellisen toiminnan sääntelyn optimoinnista ja digitalisoinnista eri aloilla. Toiseksi sääntelyn purkamista ja liiketoimintaedellytysten yksinkertaistamista koskevan lainsäädännön on tultava voimaan.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 2: Taloudellisen turvallisuuden viraston uudistaminen*

Uudistuksen tavoitteena on uudelleenkäynnistää ja elvyttää taloudellisen turvallisuuden virasto selkeyttämällä sen toimeksiantoa sekä luomalla avoin, läpinäkyvä ja kilpailuun perustuva menettely viraston johdon ja henkilöstön valitsemiseksi.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää sellaisen uuden lainsäädännön voimaantuloa, jolla luodaan avoin, läpinäkyvä ja kilpailuun (ansioihin) perustuva menettely johdon ja henkilöstön valitsemiseksi, tiukennetaan valintalautakunnalle asetettavia vaatimuksia, otetaan käyttöön työntekijöiden sopimuksia koskeva järjestelmä, määritellään selkeästi toimintakenttä ja toimeksianto sekä luodaan työtodistusmekanismi.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 toisella neljänneksellä.

*Uudistus 3: Rahoituksen saanti ja markkinoille pääsy*

Uudistuksen tavoitteena on auttaa yksityistä sektoria eri välineiden avulla.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensinnäkin Ukrainan on hyväksyttävä pk-yritysstrategia ja toimintasuunnitelma sen toteuttamiseksi parantaakseen pk-yritysten pääsyä markkinoille, niiden rahoitusta ja muita resursseja sekä tiedon saantia. Toiseksi yleishyödyllisiin verkkoihin pääsyn yksinkertaistamista koskevien lainsäädäntömuutosten on tultava voimaan.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.

*Uudistus 4: Julkisten hankintojen parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa Ukrainan julkisten hankintojen järjestelmää EU:n säännöstön mukaisella lainsäädäntökehyksellä.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamista EU:n säännöstön kanssa keskittyen ensisijaisesti klassiseen julkisia hankintoja koskevaan direktiiviin, vesi- ja energiahuoltoa sekä liikennettä ja postipalveluja koskevaan direktiiviin, käyttöoikeussopimuksiin, julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksiin, energiamerkintää ja ekologista suunnittelua koskevien vaatimusten soveltamiseen pakollisina vähimmäiskriteereinä julkisissa hankinnoissa sekä sähköisen hankintajärjestelmän parantamiseen.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 kolmannella neljänneksellä.

*Uudistus 5: Lainsäädännön ja standardien yhdenmukaistaminen EU:n kanssa*

Uudistuksen tavoitteena on aloittaa uudelleen markkinavalvontatoimenpiteet ja helpottaa erityisesti teollisuustuotteita koskevien EU:n normien ja standardien käyttöönottoa Ukrainassa.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin on annettava lainsäädäntöä markkinavalvontatoimenpiteiden ja valvonnan aloittamisesta uudelleen non-food-tuotteiden osalta. Toiseksi on muunnettava kolmen teollisuustuoteryhmän (koneet, laitteiden sähkömagneettinen yhteensopivuus, pienjännitelaitteet) yhdenmukaistetut standardit kansallisiksi standardeiksi.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä.

*Uudistus 6: Maksuviivästysten käsittely*

Uudistuksen tavoitteena on varmistaa, että maksuviivästykset eivät haittaa liiketoimintaa.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää asiaa koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamista direktiivin 2011/7/EU (EU:n maksuviivästysdirektiivi) kanssa.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

*Investointi 1: Investoinnit mikro- ja pk-yritysten taloudelliseen tukeen*

Investoinnin tavoitteena on varmistaa, että yrittäjät saavat rahoitusta.

Uudistus on yksivaiheinen. Ensinnäkin siihen sisältyy vähintään 450 miljoonan euron määrärahat käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) mikroyritysten, pk-yritysten, pienten ja keskisuurten maatalousyritysten ja erityisesti pienten ja keskisuurten jalostusyritysten taloudellisen tuen saatavuuden parantamiseen vuosina 2024, 2025, 2026 ja 2027. Tuki voi muodostua sekä yritysten luotottamisesta että avustuksista, jotka myönnetään läpinäkyvien kriteerien perusteella.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

2. **Tavoitteet ja toteutusaikataulu**

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 8.1 | Uudistus 1:<br>Sääntely-ympäristön parantaminen | Sääntelyn purkamista koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen | Q3 | 2024 | Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy määräyksen sääntelyn purkamista koskevasta toimintasuunnitelmasta. Toimintasuunnitelmassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— markkinoillepääsyä koskevien säännösten vähentäminen ja digitalisointi<br>— valtion rankaisevan ja tukahduttavan ohjausmallin (valvonta) muuttaminen ennaltaehkäiseväksi (riskilähtöinen lähestymistapa)<br>— ohjaus- ja valvontatoimintojen määrän vähentäminen. |
| 8.2 | Uudistus 1:<br>Sääntely-ympäristön parantaminen | Lainsäädännön voimaantulo tiettyjen alojen sääntelyn purkamista koskevan toimintasuunnitelman mukaisesti | Q4 | 2025 | Sääntelyn purkamista ja liiketoimintaedellytysten yksinkertaistamista koskeva lainsäädäntö tulee voimaan. Lainsäädännössä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— lupa- ja lisenssimenettelyjen digitalisointi toteuttamalla kokeiluhanke, joka koskee valtion yhtenäisen sähköisen lupa-asiakirjajärjestelmän käyttöönottoa<br>— yritystarkastusten vähentäminen ottamalla käyttöön vapaaehtoiset vakuutukset ja tilintarkastukset<br>— lupa-asiakirjojen ja lisenssien oikeusseuraannon ratkaiseminen siinä tapauksessa, että liiketoimintayksikön organisointi ja oikeudellinen muoto muuttuvat. |
| 8.3 | Uudistus 2:<br>Ukrainan taloudellisen turvallisuuden viraston uudistaminen | Ukrainan taloudellisen turvallisuuden viraston oikeusperustan tarkistamista koskevan lain voimaantulo | Q2 | 2024 | Ukrainan taloudellisen turvallisuuden viraston oikeusperustan tarkistamista koskeva laki tulee voimaan. Uudessa lainsäädännössä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— avoimen, läpinäkyvän ja kilpailuun perustuvan menettelyn luominen johdon ja henkilöstön valitsemiseksi ja uuden johtajan valitsemiseksi laissa määritellyllä ansioihin perustuvalla menettelyllä<br>— valintalautakunnalle asetettavien vaatimusten tiukentaminen<br>— työntekijöiden sopimuksia koskevan järjestelmän käyttöönotto<br>— toimintakentän ja toimeksiannon määrittelyn selkeyttäminen<br>— työtodistusmekanismin luominen. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 8.4 | Uudistus 3:<br>Rahoituksen saanti ja markkinoille pääsy | Pk-yritysstrategian ja sen toteuttamista koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen | Q2 | 2025 | Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy päätöslauselman pk-yritysstrategiasta ja toimintasuunnitelmasta sen toteuttamiseksi. Strategiassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— markkinoille pääsy<br>— rahoituksen ja muiden resurssien saatavuus<br>— tiedon saatavuus. |
| 8.5 | Uudistus 3:<br>Rahoituksen saanti ja markkinoille pääsy | Kiinteistöjen liittymistä ulkoisiin verkkoihin yksinkertaistavan ja putkijohtokuljetuksia koskevaa sääntelyä parantavan lainsäädännön voimaantulo | Q1 | 2026 | Lainsäädäntö, jolla yksinkertaistetaan kiinteistöjen liittymistä ulkoisiin verkkoihin ja parannetaan putkijohtokuljetuksia koskevaa sääntelyä, tulee voimaan. Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— avoin pääsy ulkoisia verkkoja koskevaan tietoon sähköisten julkisten rekisterien kautta turvallisuustilanteen salliessa, mikä määritellään säännöksissä, joilla lakia muutetaan, sekä yhtenäinen menettely ulkoisiin verkkoihin liittymiseen<br>— ulkoisia verkkoja koskevan tiedon sisällyttäminen valtion julkisiin sähköisiin rekistereihin, turvallisuustilanteen salliessa, mikä määritellään säännöksissä, joilla lakia muutetaan<br>— ulkoisten verkkojen suojavyöhykkeitä koskevan tiedon sisällyttäminen valtion julkisiin sähköisiin rekistereihin. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 8.6 | Uudistus 4:<br>Julkisten hankintojen parantaminen | Julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamiseksi EU:n säännöstön kanssa annettavan lainsäädännön voimaantulo | Q3 | 2027 | Lainsäädäntö, jolla julkisia hankintoja koskeva Ukrainan lainsäädäntö yhdenmukaistetaan seuraavien säädösten kanssa, tulee voimaan:<br>— Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta<br>— Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta<br>— Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä<br>— Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/81/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden tekemien rakennusurakoita sekä tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta puolustus- ja turvallisuusalalla ja direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY muuttamisesta<br>— neuvoston direktiivi 89/665/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1989, julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta<br>— neuvoston direktiivi 92/13/ETY, annettu 25 päivänä helmikuuta 1992, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjä koskevien yhteisön sääntöjen soveltamiseen liittyvien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta<br>— Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/66/EY, annettu 11 päivänä joulukuuta 2007, neuvoston direktiivien 89/665/ETY ja 92/13/ETY muuttamisesta julkisia hankintoja koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen tehokkuuden parantamiseksi<br>— Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/55/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, sähköisestä laskutuksesta julkisissa hankinnoissa.<br>Näissä laeissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— kansallisen lainsäädännön yhdenmukaistaminen klassisen julkisia hankintoja koskevan direktiivin ja vesi- ja energiahuoltoa sekä liikennettä ja postipalveluja koskevan direktiivin kanssa erityisesti julkisia hankintoja koskevan lain aineellisen soveltamisalan ja sen poikkeusten osalta sekä sellaisten hankintojen sääntelyn rajaaminen, jotka eivät suoraan liity turvallisuus- ja puolustusalalla toimivien asiakkaiden sotilaallisiin tarpeisiin<br>— käyttöoikeussopimuksia ja julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia koskevan kansallisen lainsäädännön yhdenmukaistaminen EU:n säännöstön kanssa<br>— energiamerkintää ja ekologista suunnittelua koskevien vaatimusten soveltaminen julkisissa hankinnoissa noudatettavina pakollisina vähimmäiskriteereinä<br>— sähköisen hankintajärjestelmän parantaminen, johon sisältyy sähköisen hankinnan kehittäminen Prozorro-järjestelmässä sekä operatiivinen yhteentoimivuus DREAM-järjestelmän ja tarvittaessa muiden valtion tietojärjestelmien kanssa. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 8.7 | Uudistus 5:<br>Lainsäädännön ja standardien yhdenmukaistaminen EU:n kanssa | Päätöslauselman hyväksyminen markkinavalvontatoimenpiteiden ja non-food-tuotteiden valvonnan aloittamisesta uudelleen, tuoteturvallisuustarkastukset mukaan lukien | Q4 | 2024 | Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy päätöslauselman, joka koskee ”valtion suorittaman valvonnan ja valtion markkinavalvonnan lopettamisesta sotatilalain säännösten nojalla” 13. maaliskuuta 2022 annetun päätöslauselman nro 303 muuttamista siltä osin kuin on kyse valtion markkinavalvonnan jättämisestä sen soveltamisalan ulkopuolelle ja ”non-food-tuotteiden valtiollisen valvonnan lopettamisesta säännösten nojalla” 3. toukokuuta 2022 annetun päätöslauselman nro 550 kumoamisesta, jotta markkinavalvontatoimenpiteet ja non-food-tuotteiden valvonta, tuoteturvallisuustarkastukset mukaan lukien, voidaan aloittaa uudelleen. |
| 8.8 | Uudistus 5:<br>Lainsäädännön ja standardien yhdenmukaistaminen EU:n kanssa | Kolmea teollisuustuoteryhmää koskevien yhdenmukaistettujen standardien käyttöönotto | Q3 | 2025 | Kolmea teollisuustuoteryhmää (koneet, laitteiden sähkömagneettinen yhteensopivuus, pienjännitelaitteet) koskevat yhdenmukaistetut standardit hyväksytään kansallisiksi standardeiksi käännösmenetelmällä. |
| 8.9 | Uudistus 6:<br>Maksuviivästyksiin puuttuminen | Maksuviivästysten torjuntaa koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q4 | 2027 | Kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 16. helmikuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/7/EU (uudelleenlaadittu) mukaiset lainsäädäntömuutokset tulevat voimaan. |
| 8.10 | Investointi 1: Investoinnit mikro- ja pk-yritysten taloudelliseen tukeen | Vähintään 450 miljoonan euron investoinnit rahoitustukeen mikroyrityksille, pk-yrityksille sekä pienille ja keskisuurille jalostusyrityksille | Q4 | 2027 | Hallituksen (tai valtiokonttorin) raportti, josta käy ilmi, että se on vuosien 2024, 2025, 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa budjetoinut vähintään 450 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) mikroyrityksille, pk-yrityksille, pienille ja keskisuurille maatalousyrityksille ja erityisesti pienille ja keskisuurille jalostusyrityksille myönnettävään rahoitustukeen, joka voi muodostua sekä yritysten luotottamisesta että avustuksista, jotka myönnetään läpinäkyvien kriteerien perusteella. Rahoitustukeen sovelletaan tilanteen mukaan myös uutta pk-yritysstrategiaa ja -toimintasuunnitelmaa, kun ne on hyväksytty. Luotonanto yrityksille kanavoidaan rahoituksenvälittäjien kautta. Avustukset kanavoidaan tähän tarkoitettujen yhteisöjen kautta, joilla on asianmukaiset resurssit ja valmiudet, sekä rahoituksenvälittäjien kautta. |

C.9. **HALLINNON HAJAUTTAMINEN JA ALUEPOLITIIKKA**

1. **Uudistusten ja investointien kuvaus**

Tämän luvun tavoitteena on edistää hallinnon hajauttamista institutionaalisella ja lainsäädännöllisellä tasolla ja vahvistaa aluepolitiikan kehittämistä. Tämä lisää osallistumista päätöksentekoprosessiin paikallistasolla ja antaa alue- ja paikallishallinnon yksiköille mahdollisuuden osallistua elpymis- ja jälleenrakennusprosessiin. Lisäksi uudistuksella vahvistetaan elpymis- ja jälleenrakennushankkeiden määrittämisessä, toteuttamisessa ja arvioinnissa käytettävien yksiköiden, rakenteiden ja järjestelmien valmiuksia.

*Uudistus 1: Hallinnon hajauttamisen edistäminen*

Uudistuksen tavoitteena on luoda puitteet valtion paikallishallinnon muuttamiseksi prefektuurityyppisiksi viranomaisiksi ja varmistaa toimivallan parempi jako paikallishallinnon ja toimeenpanoviranomaisten välillä.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin tulee voimaan valtion paikallishallinnon muuttamista prefektuurityyppisiksi viranomaisiksi koskeva lainsäädäntö, jonka soveltaminen alkaa 12 kuukauden kuluessa siitä, kun Ukrainan sotatilalain voimassaolo on lakannut tai se on kumottu. Toiseksi hyväksytään ja julkaistaan selvitys tarvittavista toimenpiteistä oikeushenkilöllisyyden myöntämiseksi kunnille. Kolmanneksi tulee voimaan lainsäädäntö, jolla parannetaan toimivallanjakoa paikallishallinnon ja toimeenpanoviranomaisten välillä. Sitä aletaan soveltaa uuden budjettikauden alkaessa 12 kuukauden kuluessa siitä, kun Ukrainan sotatilalain voimassaolo on lakannut.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.

*Uudistus 2: Kansalaisten laajempi osallistuminen päätöksentekoprosessiin paikallistasolla*

Uudistuksen tavoitteena on lisätä kansalaisten osallistamista ja aktiivista osallistumista paikallisiin päätöksentekoprosesseihin.

Uudistus on yksivaiheinen. Siinä saatetaan voimaan julkiseen politiikkaan liittyviä julkisia kuulemisia koskeva lainsäädäntö, jonka soveltaminen alkaa 12 kuukauden kuluessa siitä, kun Ukrainan sotatilalain voimassaolo on lakannut tai se on kumottu. Lainsäädännöllä otetaan käyttöön oikeudellinen mekanismi julkisen politiikan laatimisen ja toteuttamisen aikana toteutettavia julkisia kuulemisia varten, jotta voidaan käsitellä paikallisesti tärkeitä kysymyksiä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

*Uudistus 3: Aluepolitiikan kehittäminen ja täytäntöönpano*

Uudistuksen tavoitteena on sovittaa aluepolitiikka yhteen elpymis- ja jälleenrakennustoimien kanssa mukauttamalla aluekehityksen ja kaupunkisuunnittelun kehittämisstrategiaa paikallistasolla.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin hyväksytään päätöslauselmat aluekehitystä koskevan valtiollisen strategian 2021–2027 muuttamisesta. Toiseksi hyväksytään päätöslauselma kaupunkisuunnittelun kehittämisestä paikallistasolla kaupunkisuunnitteluasiakirjojen digitalisoinnin edistämiseksi.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä.

*Investointi 1: Investoinnit Ukrainan valtiotasoa alemman tason viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin*

Investoinnin tavoitteena on tukea Ukrainan valtiotasoa alemman tason, erityisesti paikallisen itsehallinnon, viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeita.

Investointi on kaksivaiheinen. Se edellyttää ensinnäkin väliraporttia, joka osoittaa, että vähintään 5 prosenttia Ukrainan tukivälineen I pilarin mukaisesta ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta on suunnattu Ukrainan valtiotasoa alemman tason, erityisesti paikallisen itsehallinnon, viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin vuosina 2024 ja 2025. Toiseksi se edellyttää väliraporttia, joka osoittaa, että vähintään 20 prosenttia Ukrainan tukivälineen I pilarin mukaisesta ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta on suunnattu Ukrainan valtiotasoa alemman tason, erityisesti paikallisen itsehallinnon, viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin vuosina 2024, 2025, 2026 ja 2027.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

2. **Tavoitteet ja toteutusaikataulu**

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 9.1 | Uudistus 1:<br>Hallinnon hajauttamisen edistäminen | Ukrainan toimeenpanoviranomaisten alueellisen organisaation uudistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo niin, että sen soveltamista lykätään | Q1 | 2025 | ”Ukrainan paikallishallintoa koskevan lain ja eräiden muiden Ukrainan toimeenpanoviranomaisten alueellisen organisaation uudistamisesta annettujen lakien muuttamisesta” annettu Ukrainan laki tulee voimaan, ja sen soveltaminen alkaa 12 kuukauden kuluessa siitä, kun Ukrainan sotatilalain voimassaolo on lakannut tai se on kumottu. Lain täytäntöönpanosäädökset annetaan sen voimaantulon jälkeen.<br>Laissa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— muutetaan paikallishallinnot prefektuurityyppisiksi viranomaisiksi, jotta voidaan luoda tasapainoinen järjestelmä, jolla varmistetaan paikallisten itsehallintoelinten toiminnan lainmukaisuus<br>— varmistetaan toimeenpanosta vastaavien keskusviranomaisten alueellisten elinten koordinointi valtiotason politiikan toimeenpanossa alue- ja paikallistasolla. |
| 9.2 | Uudistus 1:<br>Hallinnon hajauttamisen edistäminen | Selvityksen hyväksyminen tarvittavista toimenpiteistä oikeushenkilöllisyyden myöntämiseksi kunnille ja sen julkaiseminen Ukrainan kuntien, alueiden ja infrastruktuurin kehittämisestä vastaavan ministeriön verkkosivustolla | Q2 | 2025 | Ukrainan kuntien, alueiden ja infrastruktuurin kehittämisestä vastaavan ministeriön verkkosivustolla julkaistaan tulokset selvityksestä, joka on tehty mahdollisuudesta myöntää kunnille oikeushenkilöllisyys. |
| 9.3 | Uudistus 1:<br>Hallinnon hajauttamisen edistäminen | Paikallishallinnon ja toimeenpanoviranomaisten välisen toimivaltajaon parantamista koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q1 | 2026 | Ukrainan paikallisesta itsehallinnosta annettuun lakiin ja alakohtaisiin lakeihin tehdyt muutokset tulevat voimaan 12 kuukauden kuluessa sotatilalain voimassaolon päättymisestä mutta eivät ennen uuden budjettikauden alkamisesta. Muutoksilla on tarkoitus lähinnä<br>— parantaa paikallishallinnon ja toimeenpanoviranomaisten välistä toimivallanjakoa toissijaisuusperiaatteen ja hallinnon hajauttamisen periaatteen mukaisesti<br>— auttaa välttämään toimivaltakiistoja keskus-, alue-, ja paikallisviranomaisten eri tasojen välillä sekä paikallisen itsehallinnon elimissä<br>— edistää julkisten palvelujen asianmukaista laatua paikallistasolla ja talousarviovarojen tehokasta käyttöä. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 9.4. | Uudistus 2:<br>Kansalaisten laajempi osallistuminen päätöksentekoprosessiin paikallistasolla | Julkiseen päätöksentekoon liittyviä julkisia kuulemisia koskevan lainsäädännön voimaantulo niin, että sen soveltamista lykätään | Q1 | 2025 | Julkisia kuulemisia koskevan Ukrainan lain voimaantulo ja soveltaminen 12 kuukauden kuluessa siitä, kun Ukrainan sotatilalain voimassaolo on lakannut tai se on kumottu. Lailla otetaan käyttöön oikeudellinen mekanismi julkisen politiikan laatimisen ja toteuttamisen aikana toteutettavia julkisia kuulemisia varten, jotta voidaan käsitellä paikallisesti tärkeitä kysymyksiä. Näin luodaan edellytykset johdonmukaiselle, toimivalle ja tehokkaalle politiikan- ja päätöksenteolle. |
| 9.5 | Uudistus 3:<br>Aluepolitiikan kehittäminen ja täytäntöönpano | Aluekehitystä koskevan valtiollisen strategian 2021–2027 muuttamista koskevien päätöslauselmien hyväksyminen | Q3 | 2024 | Ukrainan ministerikabinetin 5. elokuuta 2020 antaman päätöslauselman nro 695 ”aluekehitystä koskevan valtiollisen strategian 2021–2027 muuttamisesta” hyväksyminen. Päätöslauselmassa keskitytään lähinnä seuraaviin osa-alueisiin:<br>— monitasoisen hallinnon kehittäminen, aluekehitysjärjestelmän lähentäminen EU:n menettelyjen ja parhaiden käytäntöjen kanssa<br>— kumppanuuksien sekä kuntien välisen, alueiden välisen ja valtioiden rajat ylittävän yhteistyön edistäminen<br>— kuntien ja alueiden institutionaalisten valmiuksien kehittäminen hankkeiden hallinnoinnin, digitalisaation, korruptiontorjunnan ja strategisen suunnittelun osa-alueilla. |
| 9.6 | Uudistus 3:<br>Aluepolitiikan kehittäminen ja täytäntöönpano | Kaupunkisuunnittelun kehittämistä paikallistasolla koskevien päätöslauselmien hyväksyminen | Q4 | 2024 | Ukrainan ministerikabinetti antaa päätöslauselmat, joilla hyväksytään menettely valtiotason kaupunkisuunnittelurekisterin, valtiotason yhtenäisen osoiterekisterin, valtiotason yhtenäisen rakennus- ja rakennerekisterin ja valtiotason yhtenäisen hallintoyksikkörekisterin ylläpitämiseksi sekä sellaisten Ukrainan ministerikabinetin päätöslauselmien muuttamiseksi, joilla säännellään kaupunkisuunnitteluasiakirjojen laatimista sähköisinä asiakirjoina, ylläpidetään valtiotason yhtenäistä sähköistä järjestelmää rakentamisen alalla sekä toteutetaan valtiotason kiinteistö- ja muiden rekisterien integrointi ja keskinäinen tietojenvaihto. |
| 9.7 | Investointi 1: Investoinnit Ukrainan valtiotasoa alemman tason viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin | Ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta vähintään 5 %:n osoittaminen valtiotasoa alempien hallintotasojen viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin | Q2 | 2026 | Väliraportti, joka osoittaa, että vähintään 5 prosenttia ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta on osoitettu Ukrainan valtiotasoa alemman tason, erityisesti paikallisen itsehallinnon, viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 9.8 | Investointi 1: Investoinnit Ukrainan valtiotasoa alemman tason viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin | Ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta vähintään 20 %:n osoittaminen valtiotasoa alempien hallintotasojen viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin | Q4 | 2027 | Loppuraportti, joka osoittaa, että vähintään 20 prosenttia ei-takaisinmaksettavasta rahoitustuesta on osoitettu Ukrainan valtiotasoa alemman tason, erityisesti paikallisen itsehallinnon, viranomaisten elpymis-, jälleenrakennus- ja nykyaikaistamistarpeisiin. |

C.10. **ENERGIASEKTORI**

1. **Uudistusten ja investointien kuvaus**

Tämän luvun tavoitteena on vahvistaa Ukrainan energia-alan häiriönsietokykyä ja turvallisuutta, jotta voidaan erityisesti helpottaa siirtymistä puhtaaseen energiaan. Tavoitteeseen pyritään muun muassa keskittymällä energiatehokkuustoimenpiteisiin, tukemalla yksityisen sektorin investointeja uusiutuvaan energiaan, edistämällä rakenneuudistuksia ja helpottamalla Ukrainan ja EU:n energiajärjestelmien yhdentymistä.

*Uudistus 1: Yhdennetty kansallinen energia- ja ilmastosuunnitelma*

Uudistuksen tavoitteena on hyväksyä yhdennetty kansallinen energia- ja ilmastosuunnitelma, jossa asetetaan kansalliset ilmastoneutraaliustavoitteet. Yleisenä tavoitteena on kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman hyväksymistä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 toisella neljänneksellä.

*Uudistus 2: Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakaan toiminnan varmistamiseksi*

Uudistuksen tavoitteena on lisätä uusiutuvan energian osuutta Ukrainan energiapaletissa. Tämä toteutetaan parantamalla uusiutuvien energialähteiden kehittämisedellytyksiä markkinapohjaisesti.

Uudistus on kolmevaiheinen. Ensin otetaan käyttöön EU:n sääntöjen mukainen markkinapohjainen uusiutuvan energian kehys, jossa määritellään kilpailuun perustuvia huutokauppoja varten tarvittavat menettelyt ja asiakirjat. Toiseksi tulee voimaan EU:n sääntöjen mukaista lainsäädäntöä, jolla yksinkertaistetaan ja lyhennetään uusiutuvaan energiaan tehtäviä investointeja koskevia lupamenettelyjä. Kolmanneksi uudistus edellyttää etenemissuunnitelman laatimista ja hyväksymistä uusiutuvan energian lisämaksun erottamiseksi siirtotariffista.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 3: Sähkömarkkinoiden uudistus*

Uudistuksen tavoitteena on parantaa Ukrainan energia-alan sääntelykehystä ja tukea Ukrainan ja Euroopan markkinoiden yhdentymistä.

Uudistus on neljävaiheinen. Ensin tulee voimaan sähkömarkkinoiden yhdentymispakettia koskeva lainsäädäntö. Toiseksi tulee voimaan lainsäädäntöä, jolla muutetaan sähkömarkkinoiden osapuolten välillisen verotuksen järjestelmää ja helpotetaan naapurivaltioiden vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden yhteenkytkemistä sekä sähköenergian vientiä ja tuontia. Kolmanneksi nimetään uusi sähkömarkkinaoperaattori, jonka sääntelyviranomainen valitsee. Neljänneksi tulee voimaan energian tukkumarkkinoiden eheyttä ja tarkasteltavuutta (REMIT) koskevaa sekundaarilainsäädäntöä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisella neljänneksellä.

*Uudistus 4: Sähkön ja maakaasun hintojen vapauttaminen*

Uudistuksen tavoitteena on luoda perusta hintojen asteittaiselle vapauttamiselle olosuhteiden salliessa ja varmistaa riittävät toimenpiteet haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien suojelemiseksi.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää kaasu- ja sähkömarkkinoiden asteittaista vapauttamista koskevan etenemissuunnitelman hyväksymistä. Etenemissuunnitelman tulee sisältää konkreettisia toimia ja aikataulu niiden toteuttamiselle sotatilalain kumoamisen jälkeen.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisella neljänneksellä.

*Uudistus 5: Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden varmistaminen*

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa energia-alan sääntelyviranomaisen riippumattomuutta ja varmistaa energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen markkinoiden tehokas toiminta ja kehittäminen.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin tulevat voimaan lainsäädäntömuutokset, joilla energia-alan sääntelyviranomaisen päätökset vapautetaan valtion rekisteröintimenettelystä asiaa koskevien EU:n direktiivien vaatimusten mukaisesti. Toiseksi tulevat voimaan lainsäädäntömuutokset, joissa täsmennetään sääntelyviranomaisen erityisasemaa asiaa koskevien EU:n direktiivien mukaisesti.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 6: Kaukolämmönjakelun tehokkuuden parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on kehittää kaukolämpöalaa ja vahvistaa yhdennetyn energiajärjestelmän häiriönsietokykyä muun muassa parantamalla sääntelykehystä ja tukemalla kaukolämpöyhtiöiden modernisointia.

Uudistus on kolmevaiheinen. Ensin hyväksytään kohdennettu valtion talousohjelma kaukolämpöyhtiöiden modernisoimiseksi vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteena on parantaa lämmönjakelua, tukea energia-alan vihreää siirtymää ja vahvistaa hallintoa. Toiseksi tulee voimaan lainsäädäntöä, jolla tuetaan tehokkaan ja kestävän kaukolämpöjärjestelmän kehittämistä vahvistamalla selkeät säännöt verkkoon liittymiselle ja verkosta irtautumiselle sekä huoneistokohtaisten lämmönjakokeskusten asennusmenettelyjen parantamiselle. Kolmanneksi Ukraina peruu lämmityksen ja lämpimän veden hinnankorotusten lykkäämisen.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 7: Julkisten rakennusten energiatehokkuuden ja julkisten hankintamenettelyjen parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on parantaa energiakestävyyttä ja tukea energiankulutuksen vähentämistä ottamalla käyttöön energiatehokkuustoimenpiteitä.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin Ukrainan on hyväksyttävä vuoteen 2050 ulottuva rakennusten lämpöjärjestelmien uudistamista koskeva strategia ja siihen liittyvä toimintasuunnitelma rakennusten energiatehokkuuden parantamiseksi. Toiseksi Ukrainan on annettava säädöksiä, joilla vahvistetaan energiatehokkuuden vähimmäistasot rakennuksille ja EU:n energiamerkintälainsäädännön soveltamisalaan kuuluville tuotteille sekä vahvistetaan energiatehokkuusluokat EU:n energiamerkintälainsäädännön soveltamisalaan kuuluville tuotteille.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 kolmannella neljänneksellä.

*Investointi 1: Investoinnit energiainfrastruktuuriin*

Investoinnin tavoitteena on rahoittaa energiaturvallisuuden varmistavaa kriittistä energiainfrastruktuuria sekä edistää energiatehokkuutta ja uusiutuvien energialähteiden kehittämistä.

Investointi on yksivaiheinen. Se edellyttää vähintään 550 miljoonan euron budjetointia käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) energiainvestointeihin vuosina 2026 ja 2027 Ukrainan energiainfrastruktuurin vahvistamiseksi – myös alueellisella tasolla – panostamalla kaukolämmön, julkisten rakennusten ja asuinrakennusten energiatehokkuuden parantamiseen, Ukrainan infrastruktuurin fyysiseen suojaamiseen ja uusiutuvien energialähteiden kehittämiseen.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

2. **Tavoitteet ja toteutusaikataulu**

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 10.1 | Uudistus 1:<br>Yhdennetty kansallinen energia- ja ilmastosuunnitelma | Yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman hyväksyminen | Q2 | 2024 | Ukrainan ministerikabinetti antaa yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman hyväksymistä koskevan asetuksen, jossa vahvistetaan kansalliset ilmastoneutraaliustavoitteet ja varmistetaan asianmukainen suunnittelu sen jälkeen, kun energiayhteisön suositukset on otettu asianmukaisesti huomioon. Suunnitelmassa määritellään tavoitteet, jotka on saavutettava vuoteen 2030 mennessä seuraavilla osa-alueilla:<br>— kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen muun muassa hiilen markkinapohjaisten hinnoittelumekanismien avulla<br>— uusiutuvista lähteistä saatavan energian osuus energian kokonaisloppukulutuksesta<br>— energiansäästö energian loppukulutuksesta. |
| 10.2 | Uudistus 2:<br>Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakaan toiminnan varmistamiseksi | Uusiutuvaa energiaa koskevan markkinapohjaisen kehyksen käyttöönotto | Q4 | 2024 | Uusiutuviin energialähteisiin tehtäviä investointeja koskeva EU:n sääntöjen mukainen markkinapohjainen lainsäädäntö- ja sääntelykehys tulee voimaan. Se koskee kilpailuun perustuvia huutokauppoja varten tarvittavia menettelyjä ja asiakirjoja. Otetaan käyttöön / muutetaan seuraava säädös: Ministerikabinetin päätöslauselma tukikiintiöiden jakamista koskevan huutokauppamenettelyn parantamisesta 29. joulukuuta 2019 annetun ministerikabinetin päätöslauselman nro 1175 muuttamisesta. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 10.3 | Uudistus 2:<br>Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakaan toiminnan varmistamiseksi | Uusiutuvaan energiaan tehtävien investointien lupamenettelyjen parantamista koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q4 | 2025 | Uusiutuvaan energiaan tehtävien investointien lupamenettelyjen lyhentämistä koskeva lainsäädäntö tulee voimaan niiden EU:n sääntöjen mukaisesti, jotka on saatettu osaksi energiayhteisön säännöstöä uusiutuvan energian käyttöönottoa koskevien hankkeiden vauhdittamisesta ja energiatehokkuus etusijalle -periaatteen täytäntöönpanosta 11. joulukuuta 2024 annetulla ministerineuvoston suosituksella 2024/1/MC-EnC. |
| 10.4 | Uudistus 2:<br>Parannettu sääntelykehys uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiajärjestelmän vakaan toiminnan varmistamiseksi | Uusiutuvan energian lisämaksun erottamista siirtotariffista koskevan etenemissuunnitelman hyväksyminen | Q2 | 2025 | Hyväksytään etenemissuunnitelma uusiutuvan energian lisämaksun erottamiseksi siirtotariffista sekä määritellään tarvittavat säädökset ja täytäntöönpanoedellytykset. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 10.5 | Uudistus 3:<br>Sähkömarkkinoiden uudistus | Sähkömarkkinoiden yhdentymispaketin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä koskevan lain hyväksyminen | Q3 | 2025 | Laki sähkömarkkinoiden yhdentymispaketin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä tulee voimaan. Sillä yhdenmukaistetaan Ukrainan kansallinen lainsäädäntö sähkömarkkinoiden yhdentymispaketin kanssa, sellaisena kuin se on sisällytettynä energiayhteisön säännöstöön joulukuussa 2022. Sähkömarkkinoiden yhdentymispaketilla lähennetään lainsäädäntöä seuraavien säädösten, verkkosääntöjen ja suuntaviivojen mukaisesti:<br>— Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (uudelleenlaadittu)<br>— Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/943, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoista (uudelleenlaadittu)<br>— Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/941, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, riskeihin varautumisesta sähköalalla ja direktiivin 2005/89/EY kumoamisesta<br>— Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/942, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta (uudelleenlaadittu)<br>— viisi verkkosääntöä ja suuntaviivaa, joissa vahvistetaan eri markkinasegmentteihin ja järjestelmän toimintaan liittyvät yksityiskohtaiset säännöt:<br>— komission asetus (EU) 2016/1719, annettu 26 päivänä syyskuuta 2016, pitkän aikavälin kapasiteetin jakamista koskevista suuntaviivoista<br>— komission asetus (EU) 2015/1222, annettu 24 päivänä heinäkuuta 2015, kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevien suuntaviivojen vahvistamisesta<br>— komission asetus (EU) 2017/2195, annettu 23 päivänä marraskuuta 2017, sähköjärjestelmän tasehallintaa koskevista suuntaviivoista<br>— komission asetus (EU) 2017/1485, annettu 2 päivänä elokuuta 2017, sähkön siirtoverkon käyttöä koskevista suuntaviivoista<br>— komission asetus (EU) 2017/2196, annettu 24 päivänä marraskuuta 2017, sähköverkon hätätilaa ja käytönpalautusta koskevasta verkkosäännöstä. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 10.6 | Uudistus 3:<br>Sähkömarkkinoiden uudistus | Sähkömarkkinoiden osapuolten verotusedellytysten muuttamista koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q2 | 2026 | Lainsäädäntö sähkömarkkinoiden osapuolten välillisen verotuksen järjestelmän muuttamisesta tulee voimaan. Sillä helpotetaan naapurivaltioiden vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden yhteenkytkemistä sekä sähköenergian vientiä ja tuontia EU:n ministerineuvoston 15.12.2022 tekemällä päätöksellä D/2022/03/MC-EnC käyttöön otetun energiayhteisön säännöstön täytäntöönpanon puitteissa ja muutetaan Ukrainan verolakia ja Ukrainan tullikoodeksia, jotta voidaan mahdollistaa markkinoiden yhdentyminen ja yhteenkytkeminen. Luettelo asiaa koskevista laeista viimeistellään sen jälkeen, kun on hyväksytty peruslaki sähkömarkkinoiden yhdentymispaketin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä. |
| 10.7 | Uudistus 3:<br>Sähkömarkkinoiden uudistus | Uuden sähkömarkkinaoperaattorin nimittäminen | Q4 | 2025 | Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisen sääntelyviranomaisen (NEURC) nimeämä sähkömarkkinaoperaattori nimitetään. |
| 10.8 | Uudistus 3:<br>Sähkömarkkinoiden uudistus | Energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annettua asetusta (REMIT) koskevan sekundaarilainsäädännön voimaantulo | Q3 | 2024 | REMIT-lainsäädäntöä koskeva sekundaarilainsäädäntö tulee voimaan. NEURC hyväksyy seuraavat menettelyt ja vaatimukset:<br>— tiedonsiirron valvojan aseman hankkimista, keskeyttämistä ja lopettamista koskeva menettely<br>— sisäpiiritietoalustojen toimintaa koskeva menettely<br>— energian tukkumarkkinoiden eheyden ja tarkasteltavuuden varmistamista koskevat vaatimukset<br>— energian tukkutuotteisiin liittyviä taloudellisia ja kaupallisia toimia koskevien tietojen toimittamista koskeva menettely.<br>Laaditaan tehtävänkuvaus sellaisen tietojärjestelmän kehittämiseksi, jossa määritellään seuraavat NEURC:n tehtävät:<br>— järjestelmä integroidaan markkinatoimijoita, sisäpiiritietoalustoja ja tiedonsiirron valvojia koskevien järjestelmien kanssa väärinkäytösten paljastamiseksi. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 10.9 | Uudistus 4:<br>Sähkön ja maakaasun hintojen vapauttaminen | Kaasu- ja sähkömarkkinoiden asteittaista vapauttamista koskevan etenemissuunnitelman hyväksyminen; toteutus sotatilalain kumoamisen jälkeen | Q2 | 2026 | Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy kaasu- ja sähkömarkkinoiden asteittaista vapauttamista koskevan etenemissuunnitelman, johon sisältyvät toteutettavat toimet ja niiden toteutusaikataulu. Toteutus tapahtuu sotatilalain kumoamisen jälkeen. Etenemissuunnitelma perustuu alan taloudellista tilannetta koskevaan tekniseen analyysiin. Etenemissuunnitelmassa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— toimet julkisen palvelun velvoitteiden uudistamiseksi niin, että markkinahinnat voidaan vapauttaa asteittain sen jälkeen, kun sotatilalaki on kumottu<br>— toimet sen varmistamiseksi, että haavoittuvassa asemassa olevia kuluttajia suojellaan sen jälkeen, kun kotitalouksiin sovellettavat hinnat vapautetaan, mukaan lukien haavoittuvassa asemassa oleville kuluttajille tarkoitetun tukijärjestelmän uusi rakenne, jolla parannetaan kohdentamista ja varmistetaan riittävä suojelun taso, sekä valmistelutoimet, jotka on toteutettava ennen sotatilalain kumoamista, kuten haavoittuvassa asemassa olevan väestön identifiointi ja tähän liittyvä digitaalinen ratkaisu. |
| 10.10 | Uudistus 5:<br>Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden varmistaminen | Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden turvaavan lainsäädännön voimaantulo | Q4 | 2024 | Lainsäädäntömenettelystä 24 päivänä elokuuta 2023 annetun lain № 3354-IX muutokset tulevat voimaan. Muutoksilla vapautetaan NEURC:n päätökset säädöksiä koskevasta lakisääteisestä valtion rekisteröintimenettelystä. Muutoksissa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— sääntelyviranomaisen riippumattomuuden varmistaminen, sellaisena kuin siitä säädetään sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta 5 päivänä kesäkuuta 2019 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2019/944 (uudelleenlaadittu) sekä maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/73/EY<br>— energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisesta sääntelyviranomaisesta annetun Ukrainan lain 5 §:n täytäntöönpano; pykälässä kielletään valtion elinten puuttuminen sääntelyviranomaisen toimintaan. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 10.11 | Uudistus 5:<br>Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden varmistaminen | Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisesta sääntelyviranomaisesta annettuun Ukrainan lakiin tehtyjen muutosten voimaantulo | Q4 | 2025 | Energia-alan ja yleishyödyllisten palvelujen kansallisesta sääntelyviranomaisesta annettuun Ukrainan lakiin tehdyt muutokset ja muut sellaiset säädökset tulevat voimaan, joissa täsmennetään sääntelyviranomaisen erityisasema, jotta voidaan varmistaa sen riippumattomuus, sellaisena kuin siitä säädetään sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta 5 päivänä kesäkuuta 2019 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2019/944 (uudelleenlaadittu) sekä maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/73/EY. |
| 10.12 | Uudistus 6:<br>Kaukolämmönjakelun tehokkuuden parantaminen | Lämmityksen ja lämpimän veden hinnankorotusten lykkäämisen peruuttaminen | Q4 | 2026 | Lailla nro 2479-IX (”Suhteiden sääntelystä maakaasumarkkinoilla ja lämmönjakelun alalla sotatilan aikana ja sen jälkeen tapahtuvan toiminnan palauttamisen yhteydessä”) käyttöön otetun hinnankorotusten lykkäyksen peruuttaminen ja sen jälkeen lämmön tariffien korottaminen sen varmistamiseksi, että lämmön ja lämpimän veden tariffit vastaavat kustannuksia. |
| 10.13 | Uudistus 6:<br>Kaukolämmönjakelun tehokkuuden parantaminen | Kaukolämpöyhtiöiden energiantuotannon modernisoimista vuoteen 2030 mennessä koskevan valtion talousohjelman hyväksyminen | Q4 | 2025 | Ministerikabinetti hyväksyy valtion talousohjelman kaukolämpöyhtiöiden energiatuotannon modernisoimisesta vuoteen 2030 mennessä. Strategiassa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— toimenpiteet, joilla parannetaan lämmöntoimituspalvelujen häiriönsietokykyä, laatua ja saatavuutta<br>— toimenpiteet, joilla tuetaan hiilestä irtautumista, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä ja uusiutuvien energialähteiden monipuolistamista<br>— toimenpiteet, joilla vahvistetaan paikallisviranomaisten hallinto- ja johtamisvalmiuksia kaukolämpöalalla. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 10.14 | Uudistus 6:<br>Kaukolämmönjakelun tehokkuuden parantaminen | Tehokkaan ja kestävämmän kaukolämmön kehittämistä tukevan lainsäädännön voimaantulo | Q4 | 2025 | Laki eräiden Ukrainan lakien muuttamisesta tehokkaan ja kestävämmän kaukolämmön kehittämiseksi tulee voimaan. Laissa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— selkeiden sääntöjen asettaminen kaukolämpöverkkoon liittymiselle / kaukolämpöverkosta irtautumiselle sekä kaukolämpöjärjestelmien kehittämisen painopistealueet<br>— huoneistokohtaisten lämmönjakokeskusten asennusmenettelyjen parantaminen asianmukaisen kauko-ohjauksen ja kysynnänhallinnan varmistamiseksi. |
| 10.15 | Uudistus 7:<br>Julkisten rakennusten energiatehokkuuden ja julkisten hankintamenettelyjen parantaminen | Vuoteen 2050 ulottuvan rakennusten lämpöjärjestelmien uudistamista koskevan strategian ja toimintasuunnitelman hyväksyminen | Q2 | 2024 | Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy säädöksen vuoteen 2050 ulottuvan rakennusten lämpöjärjestelmien uudistamista koskevan strategian hyväksymisestä ja strategiaa koskevan toimintasuunnitelman. Tavoitteena on ottaa käyttöön markkinapohjaisia rahoitusvälineitä ja kannustimia ja esittää etenemissuunnitelma, johon sisältyvillä politiikkatoimilla tuettaisiin muun muassa lähes nollaenergiarakennusten käyttöönottoa. |
| 10.16 | Uudistus 7:<br>Julkisten rakennusten energiatehokkuuden ja julkisten hankintamenettelyjen parantaminen | Rakennusten energiatehokkuuden vähimmäistasojen asettamista koskevien säädösten hyväksyminen | Q3 | 2026 | Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy säädökset energiatehokkuuden vähimmäistasojen asettamisesta rakennuksille sekä ekologista suunnittelua koskevan EU-lainsäädännön soveltamisalaan kuuluville tuotteille. Lisäksi kuntien, alueiden ja infrastruktuurin kehittämisestä vastaava ministeriö hyväksyy säädökset energiatehokkuusluokituksen asettamisesta EU:n energiamerkintälainsäädännön soveltamisalaan kuuluville tuotteille. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 10.17 | Investointi 1:<br>Investoinnit energiainfrastruktuuriin | Vähintään 550 miljoonan euron investoinnit energiainfrastruktuuriin | Q4 | 2027 | Hallitus (tai valtiokonttori) antaa raportin, josta käy ilmi, että vuosien 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa on budjetoitu vähintään 550 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) Ukrainan energiainfrastruktuurin vahvistamiseen, myös alueellisella tasolla (osana tavoitetta 9.8), muun muassa seuraaviin:<br>— kaukolämpöjärjestelmien energiatehokkuuden parantaminen vuoteen 2030 ulottuvan, kaukolämpöyhtiöiden energiantuotannon modernisoimista koskevan valtion talousohjelman mukaisesti<br>— rahoitusosuus energiatehokkuusrahastoon, jolla tuetaan energiatehokkuuden parantamista asuntosektorilla<br>— julkisten rakennusten energiatehokkuuden parantaminen vuoteen 2050 ulottuvan, rakennusten lämpöjärjestelmien uudistamista koskevan strategian mukaisesti<br>— Ukrainan energiainfrastruktuurin fyysinen suojaaminen<br>— tuki uusiutuvien energialähteiden kehittämiselle uusiutuvia energialähteitä koskevan uuden markkinapohjaisen kehyksen mukaisesti ja erittäin joustavan kapasiteetin rakentamiseksi. |



ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/2157/oj

C.11. **LIIKENNE**

1. **Uudistusten ja investointien kuvaus**

Tämän luvun tavoitteena on Ukrainan liikennesektorin modernisointi ja uudistaminen. Tarkoituksena on parantaa yhteyksiä EU:hun ja Moldovan tasavaltaan ja tukea kilpailukykyisen ja tehokkaan liikennejärjestelmän kehittämistä EU:n toimintapolitiikkojen ja normien mukaisesti.

*Uudistus 1: Liikennesektorin kattava suunnittelu*

Uudistuksen tavoitteena on tarkistaa liikennealan keskeistä strategia-asiakirjaa.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää Ukrainan vuoteen 2030 ulottuvan tarkistetun kansallisen liikennestrategian hyväksymistä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 2: Ukrainan vientilogistiikan potentiaalin kehittäminen*

Uudistuksen tavoitteena on tukea nykyisen rajanylityspaikkojen verkoston modernisointia ja kapasiteetin lisäämistä, jotta voidaan helpottaa Ukrainan ja EU:n ja Ukrainan ja Moldovan tasavallan välisen rajan ylittäviä kuljetuksia.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää vuoteen 2030 ulottuvan, rajainfrastruktuurin kehittämistä ja laajentamista EU:n jäsenvaltioiden ja Moldovan tasavallan kanssa koskevan strategian hyväksymistä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 3: Rautatieliikenteen vapauttaminen*

Uudistuksen tavoitteena on luoda kilpailukykyiset rautatiemarkkinat EU:n normien mukaisesti.

Uudistus on kolmevaiheinen. Ensin Ukrainan rautatieliikenteen turvallisuutta ja yhteentoimivuutta koskeva laki tulee voimaan niin, että sitä aletaan soveltaa kolmen vuoden kuluessa sen hyväksymisestä. Toiseksi rautatieliikenteen markkinoita koskeva laki tulee voimaan ja sen säännöksiä aletaan soveltaa vaiheittain. Kolmanneksi on annettava lain tärkeimmät täytäntöönpanosäädökset.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 4: Merenkulun ja satamapalvelujen parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on varmistaa, että Ukraina täyttää kansainvälisten sopimusten mukaiset velvoitteensa kauppamerenkulun alalla, ja lisätä kilpailua satamapalvelujen alalla.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin on saatettava voimaan kauppamerenkulkua ja sisävesiliikennettä koskeva lainsäädäntö. Toiseksi on muutettava voimassa olevaa kansallista lainsäädäntöä, jotta varmistetaan satamapalveluja koskevan EU:n asetuksen (EU) 2017/352 säännösten noudattaminen kaikilta osin.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 ensimmäisellä neljänneksellä.

*Investointi 1: Investoinnit liikenneinfrastruktuuriin*

Investoinnin tavoitteena on kunnostaa vahingoittunut ja tuhoutunut liikenneinfrastruktuuri.

Investointi on yksivaiheinen. Se edellyttää vähintään 350 miljoonan euron budjetointia käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) vuosina 2026–2027 liikenneinfrastruktuurin rakentamiseen, jälleenrakentamiseen, kunnostamiseen, modernisointiin ja parantamiseen muun muassa seuraavilla sektoreilla: rautatiet, meri- ja sisävesiliikenne, maantiet, ilmailu ja rajanylityspaikat.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

2. **Tavoitteet ja toteutusaikataulu**

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 11.1 | Uudistus 1:<br>Liikennesektorin kattava suunnittelu | Vuoteen 2030 ulottuvan tarkistetun Ukrainan kansallisen liikennestrategian hyväksyminen | Q4 | 2024 | Ministerikabinetti hyväksyy määräyksen vuoteen 2030 ulottuvan Ukrainan kansallisen liikennestrategian päivittämisestä.<br>Strategiassa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— kilpailukykyisen ja tehokkaan liikennejärjestelmän jälleenrakentaminen ja kehittäminen EU:n toimintapolitiikkojen ja normien mukaisesti, ottaen huomioon erityisesti Euroopan laajuiset liikenneverkot sekä kansainvälisellä ja Euroopan tasolla asetetut liikennealan hiilestä irtautumista koskevat tavoitteet (muun muassa kehittämällä rautatie-, maantie- ja sisävesireittejä, jotka sisältyvät TEN-T-verkon alustaviin karttoihin ja digitalisoimalla liikennejärjestelmien hallinta)<br>— laadukas henkilöliikenne ja esteetön liikkuvuus<br>— ihmisille ja ympäristölle turvallinen, kestävä ja energiatehokas liikenne. |
| 11.2 | Uudistus 2:<br>Ukrainan vientilogistiikan potentiaalin kehittäminen | Vuoteen 2030 ulottuvan EU:n jäsenvaltioiden ja Moldovan tasavallan kanssa yhteisen rajainfrastruktuurin kehittämistä ja laajentamista koskevan strategian hyväksyminen | Q4 | 2024 | Vuoteen 2030 ulottuva EU:n jäsenvaltioiden ja Moldovan tasavallan kanssa yhteisen rajainfrastruktuurin kehittämistä ja laajentamista koskeva strategia hyväksytään. Strategiassa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— Puolan, Slovakian, Unkarin ja Romanian vastaisilla rajoilla sijaitsevien rajanylityspaikkojen jälleenrakentaminen<br>— palvelualueiden verkoston luominen<br>— rajanylitysmenettelyjen yksinkertaistaminen (digitalisaatio ja yhteisen valvonnan käyttöönotto) EU:n normien mukaisesti. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 11.3 | Uudistus 3:<br>Rautatieliikenteen vapauttaminen | Ukrainan rautatieliikenteen turvallisuutta ja yhteentoimivuutta koskevan lain voimaantulo niin, että lakia aletaan soveltaa kolmen vuoden kuluessa sen hyväksymisestä | Q4 | 2025 | Ukrainan rautatieliikenteen turvallisuutta ja yhteentoimivuutta koskeva laki tulee voimaan niin, että lakia aletaan soveltaa kolmen vuoden kuluessa sen hyväksymisestä. Lailla varmistetaan rautatieliikenteen tekninen yhdentyminen direktiivien (EU) 2016/798 ja (EU) 2016/797 sekä asetuksen (EU) 2016/796 periaatteiden mukaisesti. Laissa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— kansallisen rautateiden turvallisuusviranomaisen perustaminen, jolle uskotaan EU:n lainsäädännön mukaiset valtuudet ja tehtävät<br>— oikeudellisen kehyksen luominen rautatieliikenteen harjoittajien turvallisuustodistuksille ja rataverkon haltijoiden turvallisuusluville<br>— kansallisen tutkintaelimen perustaminen ja rautatieonnettomuuksien teknisen tutkinnan käynnistäminen<br>— oikeudellisen kehyksen luominen kaluston ja infrastruktuurin hyväksynnälle yhteentoimivuutta koskevien teknisten eritelmien perusteella<br>— oikeudellisen kehyksen luominen veturinkuljettajien sertifioinnille EU:n mallin mukaisesti. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 11.8 | Uudistus 3:<br>Rautatieliikenteen vapauttaminen | Rautatieliikenteen markkinoita koskevan lain voimaantulo ja sen säännösten soveltaminen vaiheittain | Q4 | 2026 | Rautatieliikenteen markkinoita koskeva Ukrainan laki tulee voimaan ja sen säännöksiä aletaan soveltaa vaiheittain. Lailla pannaan täytäntöön keskeiset osat EU:n lainsäädännöstä, joka koskee yhtenäistä eurooppalaista rautatiealuetta ja rautateiden julkisten matkustajaliikennepalvelujen tarjoamista (julkisen palvelun velvoite), direktiivin 2012/34/EY, sellaisena kuin se on muutettuna, ja asetuksen (EY) N:o 1370/2007 periaatteiden sekä viimeksi mainitun, vuonna 2023 laadittujen tulkintaohjeiden mukaisesti. Lakia sovelletaan vaiheittain seuraavasti:<br>kolmen vuoden kuluessa lain voimaantulosta aletaan soveltaa seuraavia keskeisiä osa-alueita:<br>— rataverkon haltijan ja rautatieliikenteen harjoittajien toiminnan eriyttämisen varmistaminen, mukaan lukien rataverkon haltijan riippumattomuus keskeisten toimintojen ja taloudellisia suhteita / liiketoimia koskevien sääntöjen osalta ja rautatieliikenteen harjoittajien kirjanpidon eriyttäminen<br>— riippumattoman sääntelyelimen perustaminen ja sen tehtävien ja toimivaltuuksien määrittely<br>— toimilupien myöntäminen rautatieliikenteen harjoittajille riippumattoman lupaviranomaisen toimesta;<br>viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta – mikä sisältää vähintään kahden vuoden siirtymäajan – aletaan soveltaa seuraavia keskeisiä osa-alueita:<br>— kattavan lainsäädäntökehyksen luominen kilpailukykyisten matkustaja- ja tavaraliikennemarkkinoiden toiminnalle, myös varmistamalla rautatieliikenteen harjoittajien tasapuoliset, syrjimättömät ja läpinäkyvät mahdollisuudet käyttää rautatieinfrastruktuuria<br>— syrjimättömien käyttäjämaksujen vahvistaminen infrastruktuurin ja palvelupaikkojen käytöstä<br>— toimivaltaisten viranomaisten perustaminen julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekemisestä varten<br>— rautatiealan julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten sisällön määrittely<br>— mekanismien käyttöönotto sopimusten täytäntöönpanon valvomiseksi ja julkisista palveluista maksettavien liiallisten korvausten estämiseksi. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 11.4 | Uudistus 3:<br>Rautatieliikenteen vapauttaminen | Rautatieliikennettä koskevan lainsäädännön täytäntöönpanosäädösten hyväksyminen | Q4 | 2027 | Rautatieliikennettä koskevan Ukrainan lain keskeiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään. Täytäntöönpanosäädöksillä otetaan käyttöön rautatieliikennemarkkinoiden toimintaa koskevia mekanismeja ja keskitytään erityisesti seuraaviin: yhtäläiset mahdollisuudet käyttää rautatieinfrastruktuuria, rautatieliikenteen harjoittajien toimiluvat, turvallisuudenhallintajärjestelmät ja yhteiskunnan kannalta tärkeän matkustajaliikenteen järjestämistä koskeva menettely (julkisen palvelun velvoite). |
| 11.5 | Uudistus 4:<br>Merenkulun ja satamapalvelujen parantaminen | Kauppamerenkulkua ja sisävesiliikennettä koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q4 | 2026 | Laki tiettyjen kauppamerenkulkua ja sisävesiliikennettä koskevien Ukrainan säädösten muuttamisesta tulee voimaan. Laissa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— määritellään merenkulun turvallisuuden varmistamista aluemerellä, sisävesillä, merisatamissa ja sisävesiväylillä koskevat periaatteet ja annetaan niitä koskevia säännöksiä<br>— parannetaan alusten ja merisatamien kansainvälisen suojelujärjestelmän toteuttamismekanismia<br>— määritellään merisatamassa olevien alusten valvontaa koskeva yksityiskohtainen järjestelmä<br>— tarkistetaan kauppamerenkulkulaissa sekä liikennettä, sisävesiliikennettä ja merisatamia koskevissa Ukrainan laeissa säädetyn, meri- ja sisävesiliikennettä ja kauppamerenkulkua koskevan valtion toimintapolitiikan toteuttamisesta vastaavan keskushallinnon toimeenpanevan elimen tehtäviä, jotta voidaan välttää lainsäädännön päällekkäisyys ja selkeyttää toimivallanjakoa erityisesti sen keskushallinnon toimeenpanevan elimen kanssa, joka vastaa valtion toimintapolitiikan laatimisesta ja toteuttamisesta meri- ja sisävesiliikenteen alalla<br>— hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistaminen, valtion elinten toimivaltuuksien selkeyttäminen ja hallinnollisten esteiden poistaminen. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 11.6 | Uudistus 4:<br><br>Merenkulun ja satamapalvelujen parantaminen | Voimassa olevan kansallisen lainsäädännän tarkastelu ja tarvittaessa muuttaminen sen varmistamiseksi, että se on linjassa satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä 15 päivänä helmikuuta 2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/352 periaatteiden kanssa | Q1 | 2027 | Tarkastellaan ja tarvittaessa muutetaan voimassa olevaa kansallista lainsäädäntöä (mukaan lukien asiaa koskevaa sekundäärilainsäädäntöä) sen varmistamiseksi, että se on linjassa satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä 15 päivänä helmikuuta 2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/352 periaatteiden kanssa. |
| 11.7 | Investointi 1:<br><br>Investoinnit liikenneinfrastruktuuriin | Vähintään 350 miljoonan euron investoinnit liikenneinfrastruktuuriin | Q4 | 2027 | Hallituksen (tai valtiokonttorin) raportti, josta käy ilmi, että vuosien 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa on budjetoitu vähintään 350 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) vahingoittuneen ja tuhoutuneen liikenneinfrastruktuurin jälleenrakentamiseen, kunnostamiseen, modernisointiin ja parantamiseen Ukrainan vuoteen 2030 ulottuvan kansallisen liikennestrategian mukaisesti, myös alueellisella tasolla (osana tavoitetta 9.8), muun muassa seuraaville sektoreille:<br><br>— rautatiet (Ukrainan rautatieliikennettä koskevan uuden lainsäädännön mukaisesti)<br><br>— meri- ja sisävesiliikenne (kauppamerenkulkua ja sisävesiliikennettä koskevan uuden lainsäädännön mukaisesti)<br><br>— maantiet<br><br>— ilmailu<br><br>— rajanylityspaikat (vuoteen 2030 ulottuvan, EU:n jäsenvaltioiden ja Moldovan tasavallan kanssa yhteisen rajainfrastruktuurin kehittämistä ja laajentamista koskevan strategian mukaisesti). |

C.12 **ELINTARVIKETEOLLISUUS**

1. **Uudistusten ja investointien kuvaus**

Tämän luvun tavoitteena on tukea Ukrainan elintarviketeollisuuden vahvistamista samalla kun jatketaan Ukrainan sääntelykehyksen yhdenmukaistamista EU:n säännöstön kanssa.

*Uudistus 1: Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan institutionaalisen kehyksen yhdenmukaistaminen EU:n toimintapolitiikan kanssa*

Uudistuksen tavoitteena on määrittää strategiset kansalliset prioriteetit, mukaan lukien yhdenmukaistaminen EU:n käytäntöjen, normien ja sääntöjen kanssa.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensinnäkin Ukrainan on hyväksyttävä vuoteen 2030 ulottuva, maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskeva strategia. Toiseksi valituilla pilottialueilla on otettava käyttöön maatalouden kirjanpidon tietoverkkojärjestelmä, jonka avulla voidaan seurata maatalousalan tilannetta.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2027 ensimmäisellä neljänneksellä.

*Uudistus 2: Toimivien maamarkkinoiden varmistaminen*

Uudistuksen tavoitteena on parantaa toimivia maatalousmaan markkinoita.

Uudistus on yksivaiheinen. Maanomistussuhteiden julkista seurantaa varten on otettava käyttöön automaattinen järjestelmä ja maa-alueiden laajamittaista arviointia varten paikkatietojärjestelmä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

*Uudistus 3: Investointiohjelmien hallinnointia koskevan institutionaalisen ja hallinnollisen rakenteen parantaminen*

Uudistuksen tavoitteena on parantaa maatalouselintarvikealan julkisten rahoitustukijärjestelmien hallinnointia.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää sellaisen lainsäädännön voimaantuloa, jossa keskitytään julkisten tukitoimenpiteiden suunnitteluun, myös pientiloille, ja tuleviin rahoitusvälineisiin sekä järjestelmän digitalisaatioon sähköisten asiakirjahallintajärjestelmien avulla. Lainsäädännöllä varmistetaan myös, että valtiontuki voidaan kanavoida ainoastaan valtion maatalousrekisteriin rekisteröidyille tuensaajille.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä.

*Uudistus 4: Virallisen julkisen sähköisen maatilarekisterin kehittäminen*

Uudistuksen tavoitteena on virallistaa julkinen sähköinen maatilarekisteri (valtion maatalousrekisteri) ja kehittää sitä.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensin tulee voimaan laki, jossa valtion maatalousrekisteri tunnustetaan viralliseksi sähköiseksi rekisteriksi maatalouspolitiikan ja elintarviketurvan alalla. Toiseksi julkaistaan raportti, jossa esitetään yksityiskohtaisesti keskushallinnon instituutioiden myöntämän valtiontuen toteutus valtion maatalousrekisterin kautta.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.

*Uudistus 5: Kastelujärjestelmän pitkän aikavälin kehittäminen alan ilmastokestävyyden parantamiseksi*

Uudistuksen tavoitteena on varmistaa kasteluinfrastruktuurin pitkän aikavälin suunnittelu kestävällä tavalla, jotta voidaan parantaa maatalouselintarvikealan kykyä sopeutua ilmastonmuutokseen.

Uudistus on yksivaiheinen. Siihen sisältyy pitkän aikavälin suunnitelma, jossa esitetään keskeiset alueet ja periaatteet Ukrainan kastelujärjestelmien kehittämiseksi.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

*Uudistus 6: Maa- ja vesialueiden miinanraivaus*

Uudistuksen tavoitteena on laatia kansallinen strategia Ukrainan miinanraivaustoimien keskeisistä osatekijöistä.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää miinanraivausstrategian hyväksymistä.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 toisella neljänneksellä.

*Investointi 1: Investoinnit miinanraivaukseen*

Investoinnin tavoitteena on tukea maatalousmaan omistajia tai käyttäjiä miinanraivaustoimissa.

Investointi on kaksivaiheinen. Siihen sisältyy ensinnäkin vähintään 30 miljoonan euron budjetointi käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) maatalousmaan omistajille tai käyttäjille miinanraivauskustannuksiin vuosina 2024–2025. Toiseksi siihen sisältyy vähintään 100 miljoonan euron budjetointi käypinä hintoina (vastaava UAH-määrä) maatalousmaan omistajille tai käyttäjille miinanraivauskustannuksiin vuosina 2024–2027.

Investointi on määrä saada päätökseen vuoden 2027 viimeisellä neljänneksellä.

2. **Tavoitteet ja toteutusaikataulu**

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 12.1 | Uudistus 1:<br>Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan institutionaalisen kehyksen yhdenmukaistaminen EU:n toimintapolitiikan kanssa | Vuoteen 2030 ulottuvan maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan strategian hyväksyminen | Q4 | 2024 | Vuoteen 2030 ulottuva maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskeva strategia hyväksytään. Strategiassa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— Ukrainan maatalous- ja maaseudun kehittämispolitiikan mukauttaminen EU:hun liittymisen valmisteluun ja Ukrainan erityisiin huolenaiheisiin, kuten maauudistukseen, kasteluun, sodasta elpymiseen ja kehitystukeen<br>— instituutioiden vahvistaminen ja valmiuksien kehittäminen tarvittavien järjestelmien kehittämiseksi<br>— elintarvikkeiden tuotantoa ja terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevien säädösten ja valmiuksien lähentämistä EU:n normeihin koskevan prosessin nopeuttaminen<br>— pientuottajien ja maaseutuyhteisöjen kehityksen edistäminen<br>— ympäristö- ja ilmastotoimien perustasojen ja tavoitteiden määrittely, näyttöön perustuvan ohjelmasuunnittelun sekä moitteettoman varainhoidon ja valvontavalmiuksien kehittäminen. |
| 12.2 | Uudistus 1:<br>Maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevan institutionaalisen kehyksen yhdenmukaistaminen EU:n toimintapolitiikan kanssa | Maatilojen kestävyyttä koskevan tietoverkon perustaminen | Q1 | 2027 | Perustetaan ja otetaan käyttöön maatalouspolitiikasta vastaavan ministeriön alaisuuteen perustettava maatilojen kestävyyttä koskeva tietoverkko, joka sisältää tietoja valituilta pilottialueilta ja joka toimii EU:n tätä alaa koskevan säännöstön periaatteiden mukaisesti. Järjestelmän avulla voidaan seurata maatalousalan tilannetta ja tehdä tietoon perustuvia päätöksiä valtiontuen myöntämisestä maataloustuottajille. |
| 12.3 | Uudistus 2:<br>Toimivien maamarkkinoiden varmistaminen | Automaattisen järjestelmän perustaminen maanomistussuhteiden julkista seurantaa varten | Q1 | 2025 | Maanomistussuhteiden julkista seurantaa varten on otettu käyttöön valtion maarekisterin yhteydessä toimiva automatisoitu järjestelmä. Maa-alueiden laajamittaista arviointia varten on otettu käyttöön valtion maarekisterin yhteydessä toimiva paikkatietojärjestelmä. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 12.4 | Uudistus 3:<br>Investointiohjelmien hallinnointia koskevan institutionaalisen ja hallinnollisen rakenteen parantaminen | Ukrainan maatalouden valtiontukea koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q3 | 2025 | Laki Ukrainan maatalouden valtiontukea koskevan lain muuttamisesta tulee voimaan. Laissa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— tulevien valtiontukitoimenpiteiden suunnittelu EU:n tätä alaa koskevan säännöstön periaatteiden mukaisesti. Tulevien valtiontukitoimenpiteiden valintaan sisältyy vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia käsittelevä tilanneanalyysi (SWOT-analyysi)<br>— pientilojen maataloustuotantoa tukevien toimenpiteiden suunnittelu yksityisten investointien toteuttamiseksi (maataloustuottajien aineellinen omaisuus jalostusta ja markkinointia varten)<br>— tulevien rahoitusvälineiden (mukaan lukien luottotakuujärjestelyt) suunnittelu kaikille maatilaluokille yhteistyössä kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa<br>— digitalisaatio sähköisten asiakirjahallintajärjestelmien avulla<br>— valtiontuen kanavointi yksinomaan valtion maatalousrekisteriin merkityille edunsaajille. |
| 12.5 | Uudistus 4:<br>Virallisen julkisen sähköisen maatilarekisterin kehittäminen | Valtion maatalousrekisteriä koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q4 | 2024 | Valtion maatalousrekisteriä koskeva Ukrainan laki tulee voimaan. Laissa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— tunnustetaan valtion maatalousrekisteri viralliseksi sähköiseksi rekisteriksi maatalouspolitiikan ja elintarviketurvan alalla ja annetaan säännökset sen pakollisista osatekijöistä, kuten hallinnointimenettelystä, tietojen määrittelystä ja kolmansien osapuolten pääsystä tietoihin<br>— laajennetaan maatalousrekisterin kattavuutta siten, että se sisältää tietoja sidosryhmistä maatalouden koko arvoketjussa, kuten maataloustuottajista, elintarvikkeiden jalostajista ja vedenkäyttäjistä<br>— laajennetaan maatalousrekisterin toimintoja tekemällä siihen rekisteröitymisestä rahoitustuen edellytys; tämä mahdollistaa myös kohdennetun teknisen avun, muut hallinnolliset palvelut ja analyysitiedon käyttöönoton<br>— rekisteröinti maatalousrekisteriin on edellytys kaikentyyppisen julkisen tuen saamiselle elintarvikealalla<br>— velvoitetaan julkaisemaan maatalousrekisterin kautta toteutettavien alan valtiontukiohjelmien edunsaajien rekisteri. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 12.6 | Uudistus 4:<br>Virallisen julkisen sähköisen maatilarekisterin kehittäminen | Valtiontuen täytäntöönpanoa julkisen maatalousrekisterin kautta koskevan raportin julkaiseminen | Q1 | 2026 | Julkaistaan maatalousrekisterin kautta myönnetyn valtiontuen toteuttamisesta raportti, joka osoittaa, että vähintään 80 prosenttia keskushallinnon toimielinten maataloustuottajille vuonna 2025 myöntämästä julkisesta tuesta on ohjattu valtion maatalousrekisterin kautta. |
| 12.7 | Uudistus 5:<br>Kastelujärjestelmän pitkän aikavälin kehittäminen alan ilmastokestävyyden parantamiseksi | Kastelujärjestelmää koskevan pitkän aikavälin suunnitelman hyväksyminen | Q1 | 2025 | Kastelujärjestelmää koskeva pitkän aikavälin suunnitelma hyväksytään. Suunnitelmassa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— kastelualan painopisteet, jotka perustuvat taloudellisen kokonaishyödyn analyysiin<br>— yhdenmukaistaminen vesialan strategian ja vesialuelähtöisen vesihuollon periaatteiden kanssa<br>— tiedot tarvittavista julkisista ja muista investoinneista ja tarpeesta jatkaa yksityistämistä<br>— alan hallintoa ja johtamista koskevat näkökohdat<br>— kaikista kunnostus- tai rakennushankkeista on tehtävä ympäristöarviointi ympäristövaikutusten arvioinnista ja strategisesta ympäristöarvioinnista annetun EU:n suosituksen ja Ukrainan asiaa koskevan lainsäädännön mukaisesti. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 12.8 | Uudistus 6:<br>Maa- ja vesialueiden miinanraivaus | Vuoteen 2033 ulottuvan miinanraivausstrategian hyväksyminen | Q2 | 2024 | Säädös vuoteen 2033 ulottuvan miinanraivausstrategian hyväksymisestä (Ukrainan ministerikabinetin tai Ukrainan presidentin antama säädös) hyväksytään. Säädöksessä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— miinanraivaustoiminnan hallinnointi<br>— miinanraivaustoiminnan tehokkuuden tukeminen<br>— onnettomuuksien ehkäiseminen<br>— uhrien kattava avustaminen<br>— innovaatiot<br>— sukupuolten tasapuolinen edustus<br>— yksityisten markkinoiden kehittäminen<br>— toimiva ja läpinäkyvä koordinointi avunantajien kanssa<br>— miinanraivaustehtävien priorisointijärjestelmän laatiminen. |
| 12.9 | Investointi 1:<br>Investoinnit miinanraivaukseen | Vähintään 30 miljoonan euron investoinnit maatalousmaan miinanraivaukseen | Q2 | 2026 | Hallitus (tai valtiokonttori) antaa väliraportin, josta käy ilmi, että vuosien 2024 ja 2025 valtion talousarvioissa on budjetoitu vähintään 30 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) maatalousmaan omistajien tai käyttäjien miinanraivauskustannuksiin. |
| 12.10 | Investointi 1:<br>Investoinnit miinanraivaukseen | Vähintään 100 miljoonan euron investoinnit maatalousmaan miinanraivaukseen | Q4 | 2027 | Hallitus (tai valtiokonttori) antaa loppuraportin, josta käy ilmi, että vuosien 2024, 2025, 2026 ja 2027 valtion talousarvioissa on budjetoitu vähintään 100 miljoonaa euroa (vastaava UAH-määrä) maatalousmaan omistajien tai käyttäjien miinanraivauskustannuksiin. |

C.13. **KRIITTISTEN RAAKA-AINEIDEN HALLINTA**

1. **Uudistusten ja investointien kuvaus**

Tämän luvun tavoitteena on tukea kriittisten raaka-aineiden alan kehittämistä Ukrainassa sekä taloudellisten että kestävyystavoitteiden mukaisesti. Siinä keskitytään strategisen suunnittelun ja hallinnollisten menettelyjen parantamiseen.

*Uudistus 1: Strategisen suunnittelun vahvistaminen ja optimaalisten puitteiden varmistaminen strategisille sijoittajille*

Uudistuksen tavoitteena on houkutella investointeja kriittisten raaka-aineiden louhintaan ja jalostukseen.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensinnäkin on saatettava voimaan laki Ukrainan mineraalivarojen perustan kehittämistä koskevan, vuoteen 2030 ulottuvan kansallisen ohjelman muuttamisesta. Lailla otetaan käyttöön geologista aluetta koskeva valtiollinen korvausrahasto ja vahvistetaan alan strategiset suuntaviivat. Toiseksi julkaistaan raportti Ukrainan kriittisten raaka-ainevarojen todentamisesta käyttäen kansainvälistä luokitusta ja asetetaan se sijoittajien saataville.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä.

*Uudistus 2: Hallintomenettelyjen kehittäminen*

Uudistuksen tavoitteena on optimoida menettely ja vähentää mahdollisten sijoittajien hallinnollista taakkaa. Päätavoitteena on lisätä läpinäkyvyyttä, nopeutta ja kustannustehokkuutta uusien investointipäätösten edistämiseksi.

Uudistus on kolmivaiheinen. Ensin julkaistaan kriittisten raaka-aineiden louhintaa koskevien investointihankkeiden jatkumo. Toiseksi käynnistetään tuotannonjakosopimusta koskevat kansainväliset tarjouskilpailut, joissa käytetään hallituksen hyväksymiä, julkaistuja mallisopimusehtoja. Kolmanneksi laaditaan ja otetaan käyttöön maapohjan käyttäjille tarkoitettu kokoushuoneohjelmisto (e-cabinet), johon liittyy myös muita toimintoja.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 toisella neljänneksellä.

*Uudistus 3: Nykyaikaisten louhintateknologioiden käyttö ja Ukrainan integroituminen nykyaikaisiin arvoketjuihin*

Uudistuksen tavoitteena on lisätä ympäristöä, yhteiskuntaa ja yritysten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää koskevien käytäntöjen läpinäkyvyyttä kriittisten raaka-aineiden alalla.

Uudistus on yksivaiheinen. Siihen sisältyy kaivos- ja kaivannaisteollisuuden ympäristö-, yhteiskunta- ja hallintoraportointia koskevaa, voimassa olevaa lainsäädäntöä arvioivan selvityksen julkaiseminen.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

2. **Tavoitteet ja toteutusaikataulu**

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 13.1 | Uudistus 1:<br>Strategisen suunnittelun vahvistaminen ja optimaalisten puitteiden varmistaminen strategisille sijoittajille | Ukrainan mineraalivarojen perustan kehittämistä koskevan, vuoteen 2030 ulottuvan kansallisen ohjelman tarkistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q4 | 2024 | Ukrainan mineraalivarojen perustan kehittämistä koskevan, vuoteen 2030 ulottuvan kansallisen ohjelman muuttamisesta annettu laki tulee voimaan. Laissa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— otetaan käyttöön valtion korvausrahasto geologista aluetta varten<br>— priorisoidaan louhinta-aluetta koskevat tavoitteet EU:n strategioiden mukaisesti<br>— määritellään strategiset ja kriittiset raaka-aineet, tarve tehdä säännöllinen metodologinen riskinarviointi raaka-aineiden toimitusvarmuuden tasosta sekä kumppanimaiden ryhmä. |
| 13.2 | Uudistus 1:<br>Strategisen suunnittelun vahvistaminen ja optimaalisten puitteiden varmistaminen strategisille sijoittajille | Ukrainan kriittisten raaka-ainevarojen todentamista koskevan raportin julkaiseminen | Q3 | 2025 | Julkaistaan raportti Ukrainan kriittisten raaka-ainevarojen todentamisesta käyttäen kansainvälistä luokitusjärjestelmää ja asetetaan sen tulokset sijoittajien saataville. |
| 13.3 | Uudistus 2:<br>Hallintomenettelyjen kehittäminen | Kriittisten raaka-aineiden louhintaa koskevien investointihankkeiden jatkumon julkaiseminen | Q2 | 2025 | Julkaistaan kriittisten raaka-aineiden louhintaa koskevien investointihankkeiden jatkumo. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 13.4 | Uudistus 2:<br>Hallintomenettelyjen kehittäminen | Tuotannonjakosopimusta koskevien kansainvälisten tarjouskilpailujen käynnistäminen niiden läpinäkyvyydestä huolehtien | Q2 | 2025 | Käynnistetään tuotannonjakosopimusta koskevat kansainväliset tarjouskilpailut, joissa käytetään hallituksen hyväksymiä, julkaistuja mallisopimusehtoja. Varmistetaan tuotannonjakosopimuksia koskevien tarjouskilpailujen ja sopimusten läpinäkyvyys asettamalla sopimusehdot avoimesti saataville. |
| 13.5 | Uudistus 2:<br>Hallintomenettelyjen kehittäminen | Maapohjan käyttäjille tarkoitetun päivitetyn kokoushuoneohjelmiston (e-cabinet) käyttöönotto | Q1 | 2025 | Käytössä on maapohjan käyttäjien päivitetty kokoushuoneohjelmisto (e-cabinet), jonka lisätoimintojen kautta on pääsy valtiolliseen maapohjaa koskevien erityislupien rekisteriin. Rekisteristä voidaan hakea ja saada sähköisiä lupia (rekisteriote), ja sen kautta on pääsy digitaalisiin geologisiin tietoihin. |
| 13.6 | Uudistus 3:<br>Nykyaikaisten louhintateknologioiden käyttö ja Ukrainan integroituminen nykyaikaisiin arvoketjuihin | Ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvää raportointia koskevasta lainsäädännöstä tehdyn selvityksen julkaiseminen | Q4 | 2025 | Hyväksytään ja julkaistaan selvitys, jossa arvioidaan nykyistä lainsäädäntöä ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvästä kaivos- ja kaivannaisteollisuuden raportoinnista ja jossa annetaan suosituksia mahdollisten lainsäädännöllisten puutteiden korjaamiseksi. |

C.14. **DIGITALISAATIO**

1. **Uudistusten ja investointien kuvaus**

Tämän luvun tavoitteena on tukea Ukrainan digitalisaatiota. Siinä keskitytään myös kyberturvallisuuden vahvistamiseen.

*Uudistus 1: Turvallinen ja tehokas digitaali-infrastruktuuri*

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa kyberturvallisuutta digitalisaatioprosessissa.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensinnäkin on hyväksyttävä päätöslauselma, jossa määritellään Ukrainassa sallitut radioteknologiat. Toiseksi on saatettava voimaan useita kyberturvallisuutta koskevia säädöksiä, jotka ovat yhdenmukaisia verkko- ja tietoturvallisuutta ja kyberturvallisuutta koskevan EU:n kehyksen (NIS- ja NIS2-direktiivit) kanssa. Tämä myös tasoittaa tietä 5G-kyberturvallisuutta koskevan EU:n välineistön käyttöönotolle.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä.

*Uudistus 2: Julkisten palvelujen digitalisaatio*

Uudistuksen tavoitteena on yksinkertaistaa valtion ja kansalaisten välistä vuorovaikutusta digitalisaation avulla.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensinnäkin on hyväksyttävä vuoteen 2026 ulottuva toimintasuunnitelma yleisimpien julkisten palvelujen digitalisaatiosta tietyillä aloilla. Toiseksi on saatettava voimaan säädös, joka koskee integroidun sähköisen tunnistamisjärjestelmän toimintaa asetuksen (EU) N:o 910/2014 muuttamisesta eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kehyksen vahvistamisen osalta 11 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1183 periaatteiden mukaisesti.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisella neljänneksellä.

2. **Tavoitteet ja toteutusaikataulu**

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 14.1 | Uudistus 1:<br>Turvallinen ja tehokas digitaali-infrastruktuuri | Radiotaajuuksien jakamista ja käyttöä Ukrainassa koskevan tarkistetun suunnitelman hyväksyminen | Q1 | 2025 | Ukrainan ministerikabinetti antaa päätöslauselman, jolla muutetaan sen aiemmin antamaa päätöslauselmaa radiotaajuuksien jakamista ja käyttöä Ukrainassa koskevan suunnitelman hyväksymisestä. Päätöslauselmassa määritellään Ukrainassa sallitut radioteknologiat ja niitä vastaavat radiotaajuuskaistat ja radiopalvelut sekä niiden kehittämisen ja käytön lopettamista koskevat ehdot. Siihen sisältyy myös luettelo lupaavista radioteknologioista, jotka on tarkoitus ottaa käyttöön Ukrainassa, ja määritellään niitä vastaavat radiotaajuuskaistat ja radiopalvelut sekä niiden toteuttamisehdot EU:n säännöstön mukaisesti. |
| 14.2 | Uudistus 1:<br>Turvallinen ja tehokas digitaali-infrastruktuuri | Valtion tietoresurssien ja kriittisen tietoinfrastruktuurin kyberturvallisuusvalmiuksien vahvistamista koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q1 | 2025 | Saatetaan voimaan asiaa koskevat säädökset, jotta oikeudellinen kehys on yhdenmukainen verkko- ja tietoturvallisuutta ja kyberturvallisuutta koskevan EU:n kehyksen kanssa (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2555, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta). Säädöksissä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— säännellään sellaisten toimenpiteiden pakollista toteuttamista, joiden tarkoituksena on luoda tarvittava oikeudellinen kehys kybertoimintaympäristössä tehtävien hyökkäysten ehkäisemistä, havaitsemista ja torjuntaa varten tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiselle Venäjän federaation Ukrainaa vastaan käymän sodan yhteydessä<br>— parannetaan valtion tietoresurssien ja kriittisen tietoinfrastruktuurin suojelua kyberhyökkäyksiltä<br>— parannetaan kyberturvallisuuden ja tietosuojan-alan sääntelykehystä, jotta voidaan vahvistaa kansallisen kyberturvallisuusjärjestelmän valmiuksia torjua kyberuhkia. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 14.3 | Uudistus 2:<br>Julkisten palvelujen digitalisaatio | Vuoteen 2026 ulottuvan, julkisten palvelujen digitalisaatiota koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen | Q1 | 2025 | Ukrainan ministerikabinetti antaa asetuksen vuoteen 2026 ulottuvan, julkisten palvelujen digitalisaatiota koskevan toimintasuunnitelman hyväksymisestä. Toimintasuunnitelmassa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— elpyminen<br>— koulutus<br>— terveydenhuolto<br>— veteraanien palvelut<br>— asevoimien henkilöstö<br>— tulli<br>— sähköiset sosiaalipalvelut. |
| 14.4 | Uudistus 2:<br>Julkisten palvelujen digitalisaatio | Integroidun sähköisen tunnistamisjärjestelmän toimintaa koskevan säädöksen voimaantulo asetuksen (EU) 2024/1183 periaatteiden mukaisesti | Q2 | 2026 | Säädös, joka koskee integroidun sähköisen tunnistamisjärjestelmän toimintaa Ukrainassa kansallisen sähköisen henkilöllisyyden infrastruktuurin keskeisenä osana, tulee voimaan asetuksen (EU) 2024/1183 periaatteiden mukaisesti. Säädöksessä keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— nykyaikaisen sähköisen tunnistamisjärjestelmän käyttöönotto Ukrainassa ja sen kestävän kehityksen varmistaminen<br>— sähköisen tunnistamisen menetelmien, merkittävimpien solmukohtien (aluekeskukset) ja järjestelmien yhteentoimivuuden (teknologinen yhteensopivuus) varmistaminen<br>— järjestelmässä käsiteltävien tietoresurssien suojaaminen. |

C.15. **VIHREÄ SIIRTYMÄ JA YMPÄRISTÖNSUOJELU**

1. **Uudistusten ja investointien kuvaus**

Tämän luvun tavoitteena on edistää Ukrainan vihreää siirtymää tukemalla hiilestä irtautumista ja vahvistamalla ympäristö- ja ilmastokestävyyttä.

*Uudistus 1: Teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvonta*

Uudistuksen tavoitteena on puuttua ympäristön pilaantumiseen ja varmistaa kansalaisten perustuslaillinen oikeus turvalliseen ympäristöön.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemistä, vähentämistä ja valvontaa koskevan lainsäädännön voimaantuloa siten, että säännöksiä sovelletaan osittain. Uudistuksen myötä otetaan käyttöön teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen lupamenettelyihin ja valvontaan liittyviä yhdennettyjä toimintamalleja, jotka perustuvat parhaiden käytettävissä olevien teknologioiden ja hallintamenetelmien soveltamiseen asiaa koskevan EU:n lainsäädännön mukaisesti.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 kolmannella neljänneksellä.

*Uudistus 2: Ilmastopolitiikka*

Uudistuksen tavoitteena on luoda ilmastohallinnon rakenne sekä asianmukainen mekanismi ilmastonmuutosta koskevan Ukrainan valtiollisen politiikan kehittämistä ja toteuttamista varten.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensinnäkin on saatettava voimaan uusi lainsäädäntö, jossa vahvistetaan Ukrainan ilmastopolitiikan perusperiaatteet. Toiseksi on hyväksyttävä otsonikerroksen säilyttämistä käsittelevää tiede- ja asiantuntijaneuvostoa koskeva päätöslauselma. Kolmanneksi on hyväksyttävä Ukrainan toinen kansallisesti määritelty panos Pariisin ilmastosopimukseen.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä.

*Uudistus 3: Hiilen hinnoittelun markkinamekanismit*

Uudistuksen tavoitteena on edistää hiilen hinnoitteluun liittyvien markkinamekanismien kehittämistä.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensinnäkin on hyväksyttävä toimintasuunnitelma kasvihuonekaasujen kansallisen päästökauppajärjestelmän kehittämiseksi. Toiseksi Ukrainan on käynnistettävä uudelleen pakollinen hiilidioksidipäästöjen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmänsä tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2025 toisella neljänneksellä.

*Uudistus 4: Luonnonvarojen ennallistaminen ja säilyttäminen*

Uudistuksen tavoitteena on vähentää metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää sellaisen lainsäädännön voimaantuloa, jolla säännellään puuntavaran ja muiden sellaisten tuotteiden alkuperän kestävyyden vahvistamista, jotka voivat johtaa metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 toisella neljänneksellä.

*Uudistus 5: Kiertotalouden edistäminen*

Uudistuksen tavoitteena on kiertotalouden ja jätehuollon periaatteiden toteuttaminen.

Uudistus on kaksivaiheinen. Ensinnäkin on hyväksyttävä kansallinen jätehuoltosuunnitelma. Toiseksi Ukrainan on hyväksyttävä kiertotalouden periaatteiden noudattamista koskeva strategia ja sen täytäntöönpanoa koskeva toimintasuunnitelma.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.

*Uudistus 6: Ympäristövaikutusten arviointi (YVA) ja strateginen ympäristöarviointi (SYA)*

Uudistuksen tavoitteena on edistää ympäristönsuojelua selkeyttämällä ympäristövaikutusten arviointia (YVA) ja strategista ympäristöarviointia (SYA) koskevia sääntöjä.

Uudistus on yksivaiheinen. Se edellyttää sellaisen periaatemuistion julkaisemista, jossa määritellään YVA- ja SYA-sääntöjä koskevien poikkeusten soveltamisala.

Uudistus on määrä saada päätökseen vuoden 2024 kolmannella neljänneksellä.

2. **Tavoitteet ja toteutusaikataulu**

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 15.1 | Uudistus 1:<br>Teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvonta | Teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemistä, vähentämistä ja valvontaa koskevan lainsäädännön voimaantulo ja osittainen soveltaminen | Q3 | 2024 | Ukrainan laki kansalaisten perustuslaillisista oikeuksista elämälle ja terveydelle turvalliseen ympäristöön tulee voimaan ja sen säännöksiä sovelletaan osittain. Asiaa koskevat säädökset on annettava 12 kuukauden kuluessa ja tietyt säännökset parhaiden käytettävissä olevien tekniikoiden ja hallintamenetelmien soveltamisesta neljän vuoden kuluessa sotatilalain kumoamisesta, lukuun ottamatta laitoksia, jotka otetaan käyttöön ensimmäistä kertaa.<br>Lain tarkoituksena on ehkäistä, vähentää ja valvoa teollisuuden aiheuttamaa pilaantumista, ja sillä otetaan käyttöön teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen lupamenettelyihin ja valvontaan liittyviä yhdennettyjä toimintamalleja, jotka perustuvat parhaiden käytettävissä olevien tekniikoiden ja hallintamenetelmien soveltamiseen teollisuuden päästöistä 24 päivänä marraskuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) (uudelleenlaadittu toisinto) mukaisesti. |
| 15.2 | Uudistus 2:<br>Ilmastopolitiikka | Valtion ilmastopolitiikkaa koskevan lainsäädännön voimaantulo | Q1 | 2025 | Valtion ilmastopolitiikan perusperiaatteita koskeva Ukrainan laki tulee voimaan. Laissa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— valtion ilmastopolitiikan tavoitteet ja perusperiaatteet<br>— ilmastonmuutoksen alalla toimivat hallintoelimet<br>— ilmastonmuutosta koskeva strateginen suunnittelu<br>— mekanismit ja välineet ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi<br>— kansallinen kehys, jolla seurataan ilmastonmuutosta koskevien politiikkojen ja toimenpiteiden toteuttamista ja ennusteita<br>— ilmastonmuutosta ja otsonikerroksen säilyttämistä käsittelevä tiede- ja asiantuntijaneuvosto<br>— kansallinen inventaario ihmisen toiminnan aiheuttamista kasvihuonekaasujen lähteistä syntyvistä päästöistä ja nielujen sitomista kasvihuonekaasuista<br>— ilmastonmuutosta koskeva kansainvälinen yhteistyö. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 15.3 | Uudistus 2:<br>Ilmastopolitiikka | Ilmastonmuutosta ja otsonikerroksen säilyttämistä käsittelevästä tiede- ja asiantuntijaneuvostosta annetun päätöslauselman hyväksyminen | Q4 | 2025 | Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy päätöslauselman ilmastonmuutosta ja otsonikerroksen säilyttämistä käsittelevää tiede- ja asiantuntijaneuvostoa koskevan asetuksen hyväksymisestä. Asetuksessa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— hallitustenvälisen ilmastopaneelin (IPCC) raporttien tieteellisten päätelmien ja tieteellisen ilmastodatan ja -tiedon – erityisesti Ukrainaa koskevan tiedon – tarkastelu<br>— tieteellisen ja asiantuntijatuen antaminen sekä ehdotusten ja raporttien laatiminen ilmastotavoitteista, -politiikoista ja -toimenpiteistä, niiden toteuttamisen ja ennusteiden seuranta ilmastonmuutoksen alalla sekä tavoitteiden, politiikkojen ja toimenpiteiden yhdenmukaisuus Ukrainan kansainvälisten velvoitteiden kanssa<br>— tieteellisiä saavutuksia koskevan tiedonvaihdon edistäminen mallintamisen, seurannan, pitkälle kehittyneen tutkimuksen ja innovoinnin alalla kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja nielujen sitomiskapasiteetin lisäämiseksi<br>— tieteellinen näyttö keinoista ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi<br>— ilmastonmuutoksesta ja sen seurauksista tiedottaminen, valistaminen sekä tieteellisten laitosten välisen vuoropuhelun ja yhteistyön kehittäminen ilmastonmuutokseen liittyvissä kysymyksissä<br>— takeet tiede- ja asiantuntijaneuvoston riippumattomuudesta sen kaikissa menettelyissä<br>— mainitun neuvoston monipuolinen ja tieteellisesti merkityksellinen kokoonpano. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 15.4 | Uudistus 2:<br>Ilmastopolitiikka | Ukrainan toisen Pariisin ilmastosopimukseen liittyvän kansallisesti määritellyn panoksen hyväksyminen | Q3 | 2025 | Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy määräyksen Ukrainan toisen kansallisesti määritellyn panoksen hyväksymisestä Pariisin ilmastosopimukseen. Kansallisesti määritellyssä panoksessa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— korkeampi päästövähennystavoite kuin Ukrainan nykyisessä kansallisesti määritellyssä panoksessa<br>— perusvuoden määrittäminen kasvihuonekaasujen lähteistä peräisin olevien päästöjen ja nielujen sitomien kasvihuonekaasujen laskemista varten<br>— ehdotettujen toimenpiteiden toteuttamisen kesto ja/tai ajanjaksot<br>— soveltamisalaan kuuluvat talouden alat ja kasvihuonekaasut ja niiden kattavuus<br>— prosessisuunnittelu, käytetyt oletukset ja metodologiset toimintamallit, mukaan lukien ihmisen toiminnan aiheuttamien kasvihuonekaasujen lähteistä syntyvien päästöjen ja nielujen sitomien kasvihuonekaasujen arviointi ja inventaario<br>— kansallisen panoksen oikeudenmukaisuuden ja tavoitteellisuuden perusteleminen kansallisten olosuhteiden perusteella<br>— ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen tavoitteiden saavuttamisen edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen rajoittaminen / nielujen tehostaminen puitesopimuksen 2 artiklassa vahvistetun tavoitteen mukaisesti.<br>Ukrainan toinen kansallisesti määritelty panos Pariisin ilmastosopimukseen on kunnianhimoisempi kuin nykyinen päivitetty kansallisesti määritelty panos. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 15.5 | Uudistus 3:<br>Hiilen hinnoittelun markkinamekanismit | Kasvihuonekaasujen kansallisen päästökauppajärjestelmän käyttöönottoa koskevan toimintasuunnitelman hyväksyminen | Q1 | 2025 | Ukrainan ministerikabinetti antaa päätöslauselman, jolla hyväksytään kasvihuonekaasujen kansallisen päästökauppajärjestelmän käyttöönottoa koskeva toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelmassa määritellään seuraavat:<br>— päästökauppajärjestelmän toteuttamisvaiheet<br>— vaiheiden toteuttamisaikataulu<br>— tarvittava infrastruktuuri<br>— organisatoriset toimenpiteet. |
| 15.6 | Uudistus 3:<br>Hiilen hinnoittelun markkinamekanismit | Pakollisen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmän uudelleen käyttöön ottaminen | Q2 | 2025 | Pakollinen hiilidioksidipäästöjen tarkkailu-, raportointi- ja todentamisjärjestelmä otetaan uudelleen käyttöön nykyisen lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvissa laitoksissa, lukuun ottamatta laitoksia, jotka eivät kuulu valvonnan piiriin tai jotka ovat tuhoutuneet tai jotka sijaitsevat tilapäisesti miehitetyillä alueilla tai jotka ovat virallisesti ilmoittaneet tuotannon keskeyttämisestä. |
| 15.7 | Uudistus 4:<br>Luonnonvarojen ennallistaminen ja säilyttäminen | Metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen vähentämistä koskevan lain voimaantulo | Q2 | 2026 | Saatetaan voimaan Ukrainan laki, jolla säännellään puutavaran ja muiden sellaisten tuotteiden alkuperän kestävyyden vahvistamista, jotka voivat johtaa metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen. Laissa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— sähköisen puutavarakirjanpidon käytön laajentaminen, jotta voidaan seurata puutavaran liikkeitä ja vahvistaa puutavaran ja -tuotteiden alkuperän legitimiteetti<br>— puutuotteiden sertifiointijärjestelmän käyttöönotto ja valmistettua puutavaraa koskevan nykyisen sertifiointijärjestelmän laajentaminen kattamaan kaikki puukauppaan liittyvät toimet<br>— puun alkuperän vahvistamista koskevien vaatimusten hyväksyminen, mukaan lukien kaupankäynnin kohteena olevat puutuotteet. |

| Nro | Uudistus/Investointi | Tavoitteen nimi | Aikataulu | | Tavoitteen kuvaus |
|---|---|---|---|---|---|
| 15.8 | Uudistus 5:<br>Kiertotalouden edistäminen | Kiertotalouden periaatteiden noudattamista koskevan strategian ja siihen liittyvän toimintasuunnitelman hyväksyminen | Q1 | 2026 | Ukrainan ministerikabinetti hyväksyy kiertotalouden periaatteiden noudattamista koskevan strategian ja siihen liittyvän toimintasuunnitelman. Strategiassa yksilöidään kiertotalouteen siirtymisen tarjoamat mahdollisuudet ja vaikutukset Ukrainassa 5–10:llä ennalta valitulla ensisijaisella alalla ja niihin liittyvissä arvoketjuissa, kuten jätealalla, tekstiilialalla, muovialalla, akkualalla, elektroniikka-alalla, maataloudessa, rakentamisessa ja korjaamisessa sekä metalli- ja mineraalialalla. |
| 15.9 | Uudistus 5:<br>Kiertotalouden edistäminen | Vuoteen 2033 ulottuvan kansallisen jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen | Q3 | 2025 | Ukrainan ministerikabinetti antaa määräyksen vuoteen 2033 ulottuvan kansallisen jätehuoltosuunnitelman hyväksymisestä. Kansallisessa jätehuoltosuunnitelmassa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:<br>— kotitalouksien jätehuolto<br>— vaarallisten jätteiden huolto<br>— infrastruktuuritarpeet<br>— toimintasuunnitelman taloudellisen ja rahoituksellisen kestävyyden analysointi<br>— jätehuollon parantamiseen tähtäävien taloudellisten välineiden käyttöönotto<br>— jätehuollon seuranta ja valvonta<br>— Ukrainan jätehuollon strateginen suunnittelu<br>— jätehuollon toteuttaminen aluetasolla. |
| 15.10 | Uudistus 6:<br>Ympäristövaikutusten arviointia koskeva direktiivi ja strategista ympäristöarviointia koskeva direktiivi | Sellaisen periaatemuistion laatiminen, jossa määritellään ympäristövaikutusten arviointia (YVA) ja strategista ympäristöarviointia (SYA) koskevista säännöistä sallittujen poikkeusten soveltamisala | Q3 | 2024 | Laaditaan sidosryhmien kuulemisen perusteella periaatemuistio, jossa määritellään ympäristövaikutusten arviointia (YVA) ja strategista ympäristöarviointia koskevista säännöistä (SYA) sallittujen poikkeusten soveltamisala, ja julkaistaan se ympäristönsuojelusta ja luonnonvaroista vastaavan ministeriön virallisella verkkosivustolla.<br>Periaatemuistion tulee sisältää seuraavat tiedot:<br>— elin, joka määrittää YVA- ja SYA-velvoitteista tehtävien poikkeusten soveltamisalan<br>— kuvaus tavoitteista ja kussakin tapauksessa selvitys siitä, miksi ne kuuluvat poikkeuksen soveltamisalaan<br>— poikkeusten soveltamisalaa koskevat perustelut<br>— myönnettyjen poikkeusten voimassaoloajat. |


ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/2157/oj